

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

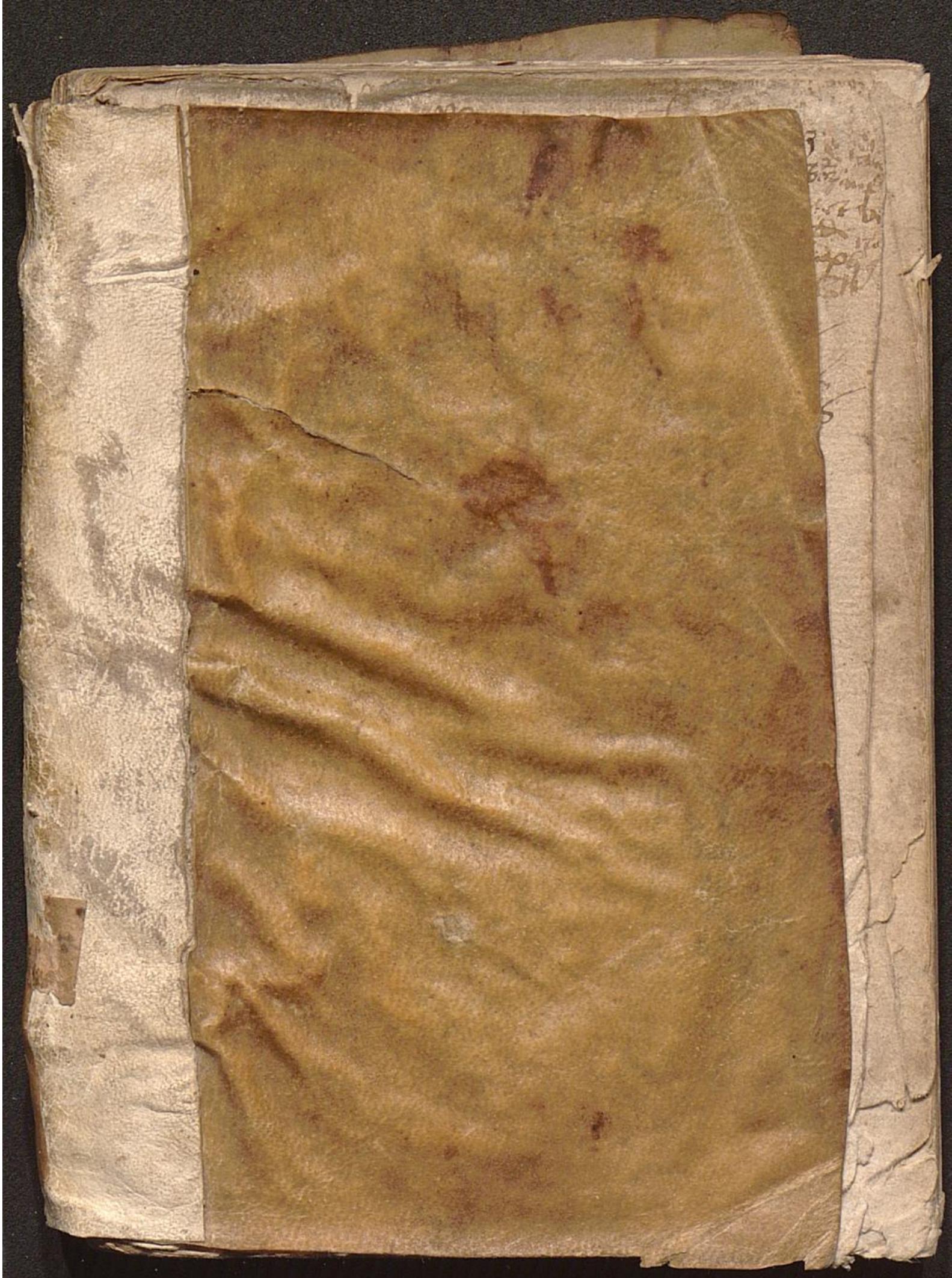
Universitätsbibliothek Paderborn

**Catalogvs Omnivm Antistitu[m] Tungaroru[m],
Traiectensi[m], ac Leodiorum, [et] rerum domi,
belliq[ue] gestaru[m] Compendium**

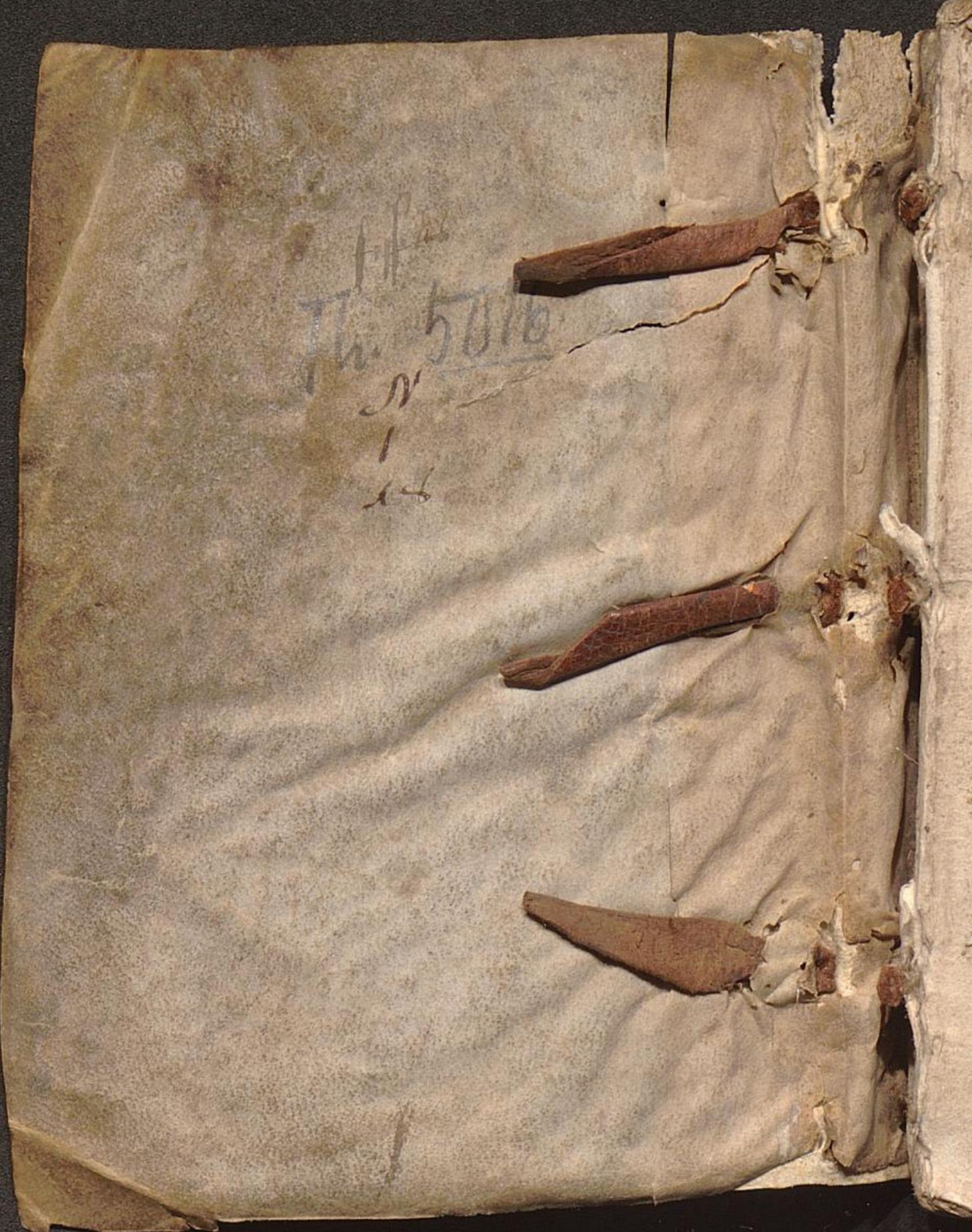
Placentius, Jean-Leo

Antverpiæ, 1529

urn:nbn:de:hbz:466:1-30477

H.H.
The Hague
N
1
14

Urbachus 17
Amicus 18
Albertus 22
Albo 48
Alexander 29
Albertus 19 51
Alipius 29 53
Albertus 19 54
Albertus 29 54
Adolphus 67
Adolphus 67
Arnoldus Horning 72

Baldwin 37
Baldwin 39

D. Sigismund 12
Dominicus 15
Dudo 14

Eustorgius 19
Eucharius 19
Eugenius 18

in 1700
Erasmus 37
Eusebius 70
Ezardus 81
Eusebius 83

Aloisius 5
Aloisius 31
Aloisius 32
Aman 34
Anatolius 36
Aulus 15
Aldus 47

Saint Ulrich 17

Hesalus 123

Hilarius 63

Hilarius 24

Hilarius 44

Hilarius 52

Hilarius 34

Hugo 76

Hugo 55

Hugo 18

Iacob 52

Iacob 65

Iacob 66

Iacob 71

Vitale Banuero

73

Iacob 79

Iacob Hymenaeus

do

Iacob Horning Robertus

88

Humbecht 23
Hadrianus 66
Bonifacius 83
Mathias 1
Marcellus 67
Antipolis 5
Markus 5
Mequinus 6
Monulfus 16
Nemus 2

Norbert 45

Peterus 17

Priamus 33

Quiriacus 15

Rufus 66

Rufus 57

Rufus 50

Rufus 25

Rufus 30

Rufus 38

Rufinus 42

Rufinus 42

Rufinus 42

Rufinus 42

lambeti triumphus huius
Genesius 5 bene exo de ppe p^{ro}p^{ri}o
Exodus 8 vnde iuxto lxx p^{ro}p^{ri}o v.
Deuteronomio 14 quo p^{ro}p^{ri}o dicitur
Scriptura 35 secundum obsecra p^{ro}p^{ri}o
Thessalonia 21
Apostolus 13
Thessalonia 22 transire sed lambeti 30 p^{ro}p^{ri}o
Valentius 7 quia ois malis quadam est in
versiculum 14 vita pot*er* connecti et permane*re*
Valentius 33 beatitudine
Vobis 40
Vincit 42

romitatus lostans

69 71.7²

Sacri IESU Paderbornae
donat 13 d. Sebastiani Scholten. a° 1598

CATA
LOGVS OMNIVM ANTI
stū Tungarorū, Traiectensiū, ac Leo-
diorum, & rerum domi, belliq; gestarū
Compendium, Per Ioannem Placentiū,
Trudonensem, Dominicanum.

CHRONOGRAPHORVM
quibus vſi ſumus, nomenclatura.

Dominus Harigerus abbas monasterij Lo-
biensis, qui a Diuo Materno vſq; ad diuū
Remaclum, ſuam produxit historiam
Ancelmus preſbyter, a remaclo vſq; ad vafonē
Egydius monachus aureæ vallis a Theoduino
vſq; ad Robertum.
Ioannes preſbyter, a Roberto vſq; ad Engelber-
tum a Marca.

CAccesserunt vulgo reſepti authores:

Gregorius Turonensis
Prosper
Sigisbertus Monachus Gemblacensis
Robertus abbas montis
Robertus Gaguinus
M. Antonius Sabellicus
Ioannes Nauclerus
CExemplaria Latina & vernacula, maxime mo-
nasterij diui Laurentij apud Leodium, quæ con-
flauit partim Ioannes Stabulanus, partim D. ab-
bas Ioannes Loffenfis

A. 5

ἢ οὐ τὸν τῶν ἐφόρων τοῦ πλακεντίου βίβλον,
Ἔγγειλέ τε σένῳ λυστίτανός.

κενθανε ὡς βιβλίον μαίδαλμα πλακεντίου ἀυτῷ
Οὐ κατὰ ἔθρες τὸ ιεροῦ σφοῦ γλυκὺ μοῦσον ὄρες Θ
κένθανε ευθαῖμον, ἢ οἱ ερήμων βέλτιον ἀλλων
τε χήρων γέ καλῶσ σὴν βιότουσ προσέφει
μὴ μὲ ἄχησομεν φῆ ἐπὶ γυμνῇ σου γε γονῇ Θ
· Ή τοσα θέλξαντ Θ ἄσματι, τῆπε θέλε
Οὐ μὲ ἀναρρέτην λαγνοχρώζεν λογον, ἀνθουσ
τοῦ μὲ χατᾶ λῆρον Θ, γυμνόν ἀλιθεστέρη

*H. ein i^offensiv
heraldisch.* IākωB Q ἀργούσινος

Florberg 70-2 Randolph Morris 70-1.

Fundort für Abgangs 57-1. Zeitpunkt 57.

Syrian 5942. *Scamandrus* *maculatus*. 67-8

S. Bonaventurae canonicos reformatae si-
cannicis mercatorum non dominorum. quod
intendit. ss.

Latine ijdem uerbus

Vade liber nostrilabor emendate Placentia
 Quem nutrijt Sacro Musa diserta iugo
 Vade, & pontificum fœlix, quæ uerius alter
 Pulchrius aut nunq^t contulit, acta doce
 Nec tibi displiceas nudo sermone parentis
 Quum soleat carmen comere. Sic uoluit
 Non lasciva decent grauia, hoc mendacia grata
 Sunt Lenocinio at seria: nuda placentia

Idem Latine

Acta Sacerdotum liber exhibet hic Leodorum
 Quorum & auita adeo stemmata legitimata
 Frater Ioannes quem prudentissimus ille
 Scribebat Placitus religione nitens.

4

P. IOANNES PLACENTIVS,
Candido Lectori. S. D.

Amet si minime omniū heic meloqui
deceat, profilire in publicum, neq;
quicq; reuereris eueritatē tot Curio-
sorum, amice lector, haud difficile
tamen fore arbitror, quin conniuens
te te, hac parte ueniam nemo neget
tantisper dum responsis, utinam tam luculentis q; ueris,
emulam quorundam criminationē ante uortero. Id erit
mihic rede, operae preciū audire, primo loco, maiori ro-
bore animi, penitiori fiducia contentioneq;, uel rē aggre-
di desperatissimam, fuisse ausum, q; hac tenus uisa sunt,
non dico pertentare, sed ne attingere quidem nostrata in-
genia. Cui enim cupido incessit aliquando in lūcē reuo-
randi tam p̄æclara gesta tot illustrium Pontificū: tā p̄æ-
ciosa exempla olim auspīcatæ religionis tractata tanta
negocia successus splendido? Neq; enim alteram gentē ēst
inuenire, quæ cum Leodiorum zelo, in utramuis partiū
p̄æpropero, componi debeat: ita in optimis contendunt
optime, in pessimis pessime. Quod palmæ genus, si in
adamantio suo adnotarunt Orientales, quot non numeris
mos gloriosos statuat? Vnde quasi perpetuum habemus,

4.

quoties sano Antistite freti, de re iusta cū hoste cōgressis fu-
mus: partā uictoriā, alias aut euasissē neminē, aut magna
ex parte fusos. Itaq; uidetur immortaliū deorum factum
consilio, quatenus Episcopi, heic populo saperent: quod
tametsi commune sit omnibus, sic tamen affect ē reipub.
præsentiori opus esset politia. Neq; uero ob id, alijs me
ridendum propinēt, q; singulis quibusq; suos Natales ad
scribam, & quia nō uno loco, reges, duces, comites, prim
cipes quoq; ac Phaleri, & nomina uana cariū, fabrica=
re sim coactus, quēadmodū fere sunt Tuhigarorū reges,
Comites Louani, Dūrassiani, & id genus alij atq; alij, a 2 - 3
quibus hodie remoti sunt tituli, adde nonnunq; reclamati
bus exēplaribus dignitatū uocabula imminuere, q; prius
occurrebant, q; uere instituta fuerāt, qualia sunt pro Flā=
drorum comitatu ponere custodiā, quae non erā facturus
nisi Chronographorū astipulatione, omnino debuisse, 4
Primus enim Carolus caluus, Batauorū siue hollādiæ co=
mitē Theodoricū creauit: & Balduinū Audaqueri filiū
ubi Iudith filiā suā rapuisset, de custode Flandriæ, Co=
mitē instituit. Plerūq; enim ut ille ait, euenit, ut quæ peccat
ta atq; iniurias facile ulcisci non possumus: eis alicuius di
gnitatis ratione assumpta, ad gloriā perducamus. Hæc ni
mirum causa est, quare tantopere magnates aliquot hāc
quoq; operam & me flagitarint, ne sua diutius nobilitate

A iiii

orba foret, regia tam inclyta. Enim uero de præstantia,
qua secundum Romanam sedem proxime cum Toletana
decerat, libello in hoc edito, cui nomen est de nobilitate
ecclesiæ Leodiensis, alijs tractauerunt. Nunc quod suspi-
cantur isti in tanta administratorum uarietate, uix posse
fieri, quin alicubi aut multis fœde aduler, aut rerum pe-
riculo, ueritatis minus sim tenax, obsecrarim, ne prius ue-
nuste triumphare se existiment, quam historiā bene om-
nem explorauerint. Me profecto (testor deos) si non in
omnibus (quod uerisimile est nec præstiturum Liuum si
uiuat, aut Thucydidem, ita indecorum ut ilia sunt, ac secū
pugnant exemplaria, tam latina quam uernacula) saltem bo-
na fide, in ijs quibus autorum admotione, aut alioqui euī-
dente ratione, suffragari licuit: ne latum unguem, quod
sciam, excessisse, interea sic peregrina resecans: ut non
nisi nostrauidear attigisse. Atq; obid, quis non paulo gra-
tior, bene preccetur desyderio meo: quia tanta opera ac oleo
totam propemodū perreptauit Gallogermania, nusq; non
conuasans e Bibliothecis utilem supellecilem, Primum
namq; in Academia Louaniensi Theosophia operam na-
uans, huc animum induxi, ut Chronica colligerem ueri-
us quam scriberem: anno nimirum ætatis meæ decimo no-
no. Quæcum fateor, tumultuanter absoluerauam, ita ut est
uidere, nunc uero comparatis singulis, et subinde adhi-

bit. et nomenclatura amplissiml Cardinalis Leodiensis, D.
Erardi a Marca, Principis ut uere pacifici: ita hac nobis
tempestate perq; necessarij. Huius, inquam, eximij in fa= 7
miliam nostram, atq; patriam meritis, pro uirili respon=
dens: nuda me hercle, et inconcinna uerborum serie re=
uisenda suscepi, uel hoc modo, parum literatis sacrificis
(quos plurimos habet haec regio) consulturus. Cæterum
qui artificem stilum, phrasinq; picturatam et sermonis
flosculos a non Lydiano aut Atheniensi requirent, Hi=
storiam me norint genti, non arti accommodasse, ut hoc
nomine plurimum debeat Placentio uniuersi, qui non
uerbositate placere, sed humili oratione maluerit.

Vale lector, et quod fortasse occurret, etati
condona. Louanijs decimo octavo Calen
das Octobris, Anno salutis. 1529

AD AMPLIS

SIMVM PRINCIPEM D. ERARDVM

a Marca Cardinalem Leodiorum Pacis redditus
gratiarum actio, autore Placentio.

Vis decernere gloriose Princeps
Quo sit nomine sœculum beatum,
Et res integrare regiae Eburonum;
Sano Antistite, maximoq; Erardo
Freti, se studio sereniori
Pacis dedere, consecrare totos
Visum est omnibus optimumq; factu
Nam florere adeo omnia usq; regna
Sola pace uidemus, at perire
Bello. Hinc ingenia eminent, calentq;
Tot nostratia. Purpuratus ordo
Se se munifica arrogantia effert.
Aula est omnibus optimis referta
Illustrata Sophis uirisq; doctis
Quales Græcia Romaq; emula optet
Sunt qui Theosophiæ dedere nomen
Quorum erga Hæreticos probata uis est
Quod discrimine serio triumphant.
Inter quos Petrus ille principatum

Suffraganeus obtinet, suoq;
Arcet munere naufragum Lutherum
Sunt plureis quibus istud institutum
Cordi est, ut nihil execrentur aequa
Iuris cum ijs utriusq; sunt periti
Quorum hanc difficile scientia aequalis
Consistoria, postq; se relinquit
Regum arbitria. Velut uidere est
In solo aegydio tibi a Sigillis
In quem fata suam potentiam omnem
Exercent, ita totus orbis toto
Spe, fama, incolumi fide uagatur.
Cuius sedulitas diserta tractat
Tractauitq; diu negotiorum
Molem ut sufficere Hercules ferendæ
Vix posset. Quid enim recenseam illos
Quos uel consulis, ad moeſue rebus
Perplexis, quoties libet licetq;
O te Principe ſeculum beatum
O te Praefule patriam beatam.
Debemus tibi pacis aſſecutæ
Tam longa ocia, ſplendidumq; uultum
Fortunæ, tibi nunc uicem rependunt
Priuata omnia, publica omnium ora

I.

Laus Suffragani le
odienſis, ſa
cræ Theolo
giæ profes
ſoris opti
me meriti.
Encomion,
D. aegydiij
Sigillifere
L. doctoris

10
EX INDICE
RAIMUNDI MARLIANI, VI.
RI SVO TEMPORE ERV
DITISSIMI, IN COM
mentaria C. Iulij Cæsaris.

Burones populi inter
Belgas, gente, nomine
& numero Germani ap
pellati, Condrusis, Me
napijs, Aduaticis, Tre
ueris, quorū clientes e
rant, & syluæ Arduen
næ finitimi, nunc Leo
dienses dicti, apud Gal
los Liege. Horum maxima pars inter Rhenum
& Mosam, qui scilicet Mosa fluuius eos alluit,
his Sicambri, qui Gelrhenses erant, Traſrhena
ni sunt proximi. Ciuitas tunc Eburonum igno
bilis atq; humilis proximi Oceano & syluis, con
tinentesq; paludes habebant. His duo reges pre
erant, quo magis cōstat eos fines q; latissimos ex
titiss' quibus coniectura est ducatum Lutzēbur
ensem & Lothoringensem, ac Iuliacensis par
tē & Comitatum Namurensem, yrbemq; A.

111

quis granum, ubi Imperatores ex more primam
fusciunt coronam, inclusos extitisse ac quantū
Diocæsis ipsa Leodiensis vscq; quaç se extendie
reges illos possedisse. Apud Eburones autē stir-
pem Caroli magni in vico Lupilia (velyt hodie
dicitur Ioppilia) Leodiensi ciuitati proximo, or-
tum habuisse tradunt, Pipinosq; & Carlonan-
tis Belgas, simulq; Germanos fuisse, sicq; in
Germanos Cisrhenanos, qui Belge sunt a Græ-
cis, non in transrhenanos est translatum imperio-
rum. Ciuitas nunc est Episcopalis, prouinciæ Co-
loniensis, Lucanus & Suetonius in vita Iulij Ce-
sar is quem refert cladem Cottæ & Aurunculei
egerrime tulisse. Hanc ciuitatem Carolus Dux
Burgundiæ ultimus, solo æquauit, omnesq; pu-
beres & sacerdotes interfecit, quod Episcopo cō-
sanguineo suo infestiores aliquanto fuissent

Idem.

Tungros Belgarum populos Tacitus facit
Hic Rhenum & Mosam, inter Eburon-
nes numerantur, oppidum est nomen reti-
nens olim ciuitas Episcopalis, huius sedes post-
hoc fuit ad Leodiensem urbem translata. Vscq;
ad cuius oppidi mœnia, ut pleriq; volunt, Ocea-
nus portendebatur. Cuius rei quædam illuc yetu-

12
statis adhuc monumenta videntur. Inde Cæsar
scribit fuisse Eburones mari proximos

¶ Idem.

Bethasios Germaniæ populos inter Belgas
proximos caninefatibus, Batauis, Tun-
gris ac Marsacis, Traiectenses superiores fu-
isse coniecta est, ad vtrâq; Moſe fluminis ripâ
cis Rhenum sitos in Diœcesi Leodiensi. Hos Cæ-
sar non memorat sed Tacitus.

¶ Idem.

TAsandrum oppidum est in Leodiensi Di-
œcesi, cui diuo Trudoni nomen fecere

¶ Idem.

Mosa flumen profluit ex monte Vogeso
qui est in finibus Lingonum in Fran-
ciorū regno non longe ab ortu Matronę &
Araris fluuiorum & parte quadam circa Neo-
magum, ducatus Ghelriæ oppidum longe ab
Oceano fere octoginta millia passuum, ex Rhe-
nore recepta que appellatur Vallis. Insulamq; ef-
fecit Batauorū, qui hodie Hollādi dicuntur Oce-
anum influit. Sicq; in Celtis oriens immergitur
Belgis.

13.

ANTIQUIS.

SIMO CANONI CORVM

Tungarorum Collegio, Ioannes
Placentius Dominicanus

S. D.

Arcus Cicero Romanæ eloq*ie*
tiæ parens, A Licinio Archiæ,
Poetæ facundissimo patrocina-
turus, Themistoclem illum sum-
mum Athenis virum dixisse af-
seuerat, cum ex eo quæreretur,
quod acroama, aut cuius vocem libētissime au-
diret, eius, inquit, a quo mea virtus optime pre-
dicatur. Hinc egomet mihi (vt edicam) ornatis.
domini, non nihil timere cœpi: vt cui educatio
ipsa & labor improbus, nullam conciliarunt fa-
cundiam, si quid de optimis viris effari non op-
time pertentassam: fieret vt auctsandissimorum
Antistitum derogarem maiestati, vel meæ fun-
ctioni minus satisfacerem. Quod me vtrobiq;
in partem multa diuersam cogitare cōpulit quo
usq; meliori omine incidisset, cū modis omni-
bus comperta vestra humanitas, tū ætatis meæ
ratio, sub qua, prima hęc & rudis ingeniolı mei
futura, in usum multorum, bona spe deriuaretur.

B

7

Quare simul & vestræ ciuitatis atq; Collegij an
equitatē & meū verecunde pudorē detegere ag-
gressus, profiteor ingenue, nullius glorię neque
precij gratia, tātū me assumpsisse laboris; sed cō-
munis causa patriæ. Quæ inextricabilibus ter-
bris hucusq; obsita delituit: vt nihil usq; magnifi-
cū, gentile nihil, de nobis hominū retineret me-
moria. Ea res sola fecit, vt vos atq; adeo q; pluri-
mos huic semper voto addictissimos, imprimis
præfatione cōpellare nō erubuerim, qui singula-
ri iudicio euasisti clarissimi & nostræ vicinię glo-
riosa columina. Valete.

¶ Catalogus Antistitū Tungarorū, autore F.
Ioanne Placentio Trudonēse, ordinis præ-
dicatorū, Cœnobij Traiectensis ad Mosā

Iuus Maternus Longobard⁹, pa-
tre Comite papiæ prognatus: pri-
mo Treuerensiū, deinde Coloni-
ensiū, postremo Tungarorū fu-
it Antistes. Successit quippe cla-
rissimis viris Euchario et Valerio, quos vt fidei
symmystas habuit, ita æmula vtrumq; virtute
non dubitauit exprimere. Sed inusitata planeq;
stupenda de hoc narrant historię. Factum anno
nati Seruatoris septuagesimo primo, dum Ro-
mæ Simon Petrus apostolorum princeps, hos
principes fūt qd̄ ē m̄t̄ Antij qj penitior et penitissim̄ Est peni-
tissimis p̄cipiis 1. Imostissimab ultimab qj

*francis fecit
taut sūt sūt
tori ḡs*

an. 71.

Emperori fit cum suo ordine ac missione ad monasteria

17

eres in Gallias penitiores delegasset euangelizan
dic^z causa, itineris partē confecissent. Maternus Mors di-
febre adustus, vita excessit. Flere comites, & do ui Mater-
lere vicem, neq^z velle sibi temperare: q^z tā expe- ni,
diti & ad quævis prōptissimi: commilitonis pas-
si essent iacturam. Quid facerēt. Romā reperiūt
& cum Apostolo quasi expostulaturi, singulti-
bus satagunt: ita vt ipse met anxia quoq^z solicitū
dine congemiscere, sit coactus. Iam cadebant la-
crymæ, & sub maxillas vbertim succedebant,
quum Petrus nihil diffisus est, auxilium dei af-
fore, tantum regrederentur, & pedo, quo vteba-
tur, exangue corpus attingerēt, hæc deniq^z suo
nomine perferrent. Materne serue Christi viue-
tis eius virtute te assurgere iubeo: cuius resurrec-
tionis, testis esse cœperas fidelis. Scriptu mirabi-
le. Vix in eū modum recensita serie, velut e som-
no expergefactus, astat, rogat numquid vellent
Vidit hæc suo fieri ordine, Elegia, castrum tunc
Gallia primarium: quo diebus quadraginta se-
pultus fuerat. Tali nimirum, tamq^z munifica si-
gnorum choruscatione opus erat Ecclesiæ auspi-
cij, vt sicubi essent, vt sit, qui ceptis oblatrarēt,
aut alioqui vi cohercerent: haberent illico qui au-
toritate & signorum potentia occurrerent. Ta-
metsi ea sæcula, diabolariibus ita præstigij ob-
scurata fuerint: vt haud admodum ista quoque

B ñ.

*p. Non fructu
off statff bam
g pastoralis v
num*

*Refusci-
tatio*

Elegia alfaet

*Auspostoli: 3.
missos amicis
bona omnia libo
patis ut auspici
to nichil appa
li figura gemitus*

18

danda viderentur mortalibus. Vnde mira qua
Treueris dā claritudine Treuerim vsq; progressi (quę bel
inlita ci^o garū inclita ciuitas, etiamnū florentissima est)
doctrina atq; evidentia, veritatem Euangelij as
serebant:e diuerso templorū pontifices, plebecu
lam concitabant, idolorū antiquitatem altius re
petentes, vt parum abfuerit, quin eos lapidibus
obruerent, nisi præsens desuper omen affulsi
set, quod barbare impetētiū conatus, corrigere
vænis , neruisq; intolerabili dolore rigentibus.
Neq; enim brachia prius ad se reuocare poterat
q; diuorū oratione licuisset Hic primum videres
nouos vulgi assaultus, voces exaudires, vltro in
uocantium baptisma:tantopere, vt rarus quisq;
imo nemo omnium qui hæc spectacula fowerat
salutis decreta neglexerit. Forte erat riuus medi
am ciuitatem alluens, cui tunc vocabulum indi
cum est Oliuæ :quasi oleum multorū capitū im
bibisset. Iccirco Episcopū sibi ciues beatum Eu
charium constituerunt:quem rara senserūt æta
te & sapientia præditū, cuius non est huius loci
laudes ac facta cōmemorare, mortem obñt āno
salutis septuagesimoquinto. Qui huic suffect⁹
est Valerius:obñt anno Nonagesimo, legitime
succedente Materno. Porro Idololatriæ lolium
egre extirpari poterat:vnde pedetentim qđ per
durauerat, ſone remouit, & hydrā in multa capi

*Aſſulus tra
ſpunctis op
lump*

*Fulgarivs
Trinitatis
Episcop.*

*Fargan den P
mpo ut hoc
pot p̄ p̄tah
q̄m oīa p̄lum
rara pp. 72
aū go. abij*

ta repullulascentē, claua & arcu, velut alter Hercules expugnauit. Sic breui tēporū curriculo, superstitutionē clanculariā, qua domi suis adhuc lari bus plēriq; deuouebāt, e medio abstulit: vt iā tu to illuc amigrare posset, & alījs itidē ciuitatibus Colonia
euangelizare regnū dei. Igitur peruenit Coloniā Agrippi.
 vſq; Agrippinā, & coitione prima, quā acerri-
 mā Comicus vocat: cathedrā ibi obtinuit Anno
 salutis cētesimo. Quo āno & bonnā salutari do-
 ctrina illustrauit, indeq; necessario Traiectū Be-
 tasiorū penetrās oratorium via publica, Christo
 seruatori nūcupauit in Cryptoporticu diui Ser-
 uatij. Mox Tūgaros adiūt, & Episcopale mun⁹
 haud difficile consecutus est āno salutis. ioi. Nā
 ita illū fama præcesserat, ita cōmendauerat incō
 parabilis vitæ sanctitas: vt nūf q̄ nō, ingentē sui
 expectationē faceret, ædē Deiparę virginī cōse-
 crauit: quā primā esse volunt infra alpes tali titu-
 lo gloriosam. Fabulosiora sunt q̄ de ciuitatis hu-
 ius situ exēplaria retinēt, vt est de arce ac domici-
 lio Octauiani: de vadis Oceani, de apotheca pub-
 lica, q̄ vt hic mereantur locū, Saltē hoc noīe Tū-
 grim cupio q̄cōmendatissimā: q̄ christianę fidei
 primā māmā suxerit, qualiter ad nosvſq; proflu-
 xit. Feruebat officijs vir dei, iejunijs, orationib⁹
 sanctis exercitijs incūbebat: necq; aliqua ex parte
 laborare passus est gregē sibi creditum. Nemini

B ij

na. an 100. p.
Tungris
anno 701.

homa
Tungris

Tungris
anno 701.

Juni mā
aprop. mā
Tungris 5.

Alludit
ad voca
bulū Ma
terni

parcēs omniū vitīs insultabat: nouerat enim vti
foro cū bonis bene, cū malis itidē male. Et quod
Paulus monet arguebat opportune, importune
increpabat, obsecrabat rursus. Interea sic factis,
sermonē cōpensabat, vt nullus tacito reclamare
posset, & ab autore quæ seruanda proponebat,
seruata requirere. Vnde nō incōgrue suo voca
bulo satisfaciebat, assumēdosq; putabat Mater
nus piarū matrū mores q; vbi p̄sagiūt incolumi
tatē periclitari filiorū, Primo qui dē, cōpellatiōe
intima, suū erga illos amorē argutāt, rōedia expē
dūt: de idē proauorū imagines claritatēq; familię
ob oculos ponūt, tāndē prēmia quedā serio pol
licentur, ita noster hic emulari solitus est exopta
tissimos filiolos, & eatenus parturire iterū atq;
iterū, quatenus correptionē omnē, proficiisci in
telligerēt e corde sibi pulchre affectato, & quo
dā modo genitali. Mox etiā sanctorū exēplis ani
mabat ad patrāda paria ad hēc, eternę glorię im
marcescibilē coronā, cū fiducia exigēdā ppone
bat. Quātū hic pfecerit: nationū declarauit con
tētio, quādo fatis cōcessit, quū Coloniēses hinc,
illinc Tūgari, istinc Treuerēses instarēt, singuli
suū Maternū vēdicantes. Inuenio plures ei, sed
laudatissimos fuisse discipulos e qb⁹ Ioānē Tū
garū adolescētē profecto sūmāe spei, claustro ir
refragabili in accliuē casā relegauit, alterū Naui

Coloniensis
Tūgari
Treverēses
Quādā
Maternū

7

tū imprimis amauit, vt illū in oculis semper ha
buerit. Huñū applicuit, ab huñlo fluuio sic dictū Huñum
vt testatur Beda in historia Anglorū: quo Ciues
atq; accolas ad verū dei cultū cōuertit, deniq; ad
mōtis vmbra culū, quē Mosa alluebat, qdē virgi
ni matri dedicauit āno salutis. io2. Deinde Dio
nātū profect⁹ est, ibi se operiebatur Collega Mē
nius Catalēsis antistes, fortasse q; vterq; e. lxxij
Christi discipulis fuisset, quare defyderio tene
batur visendi se colloquēdic⁹ mutuo. Verū ido
lū prima frōte adorti sunt & in pulueres adege
rūt; insuper luculēta prædictiōe atq; miraculis
populū Christo fidelē reddiderūt. Præterea du
as ædes cōsecrauerunt, priorē Maternus sanctus
Mariæ, alterā Mennius, beato Stephano. At ve
ro in vicinia ignobile colebatur Idolum nomi
ne Nam, quod vbi a responsis ob aduentū Ma
terni cessasset, mutum dictum est; ita vt subinde
barbara atq; cōfusa voce adiecta littera Namur Namur
cū ciuitas appellata sit. Hic pari religione & per cum
petua consuetudine ædem beatæ Mariæ inscrip
sit; necq; non duas Mammeche, & vnam Cen
naci, præter eas, quas passim alījs in locis dici o
tur dedicasse. Evidem celebratum est, eum in
Ciuitate Tungarorum supra septuaginta du
as ædes consecrass̄e; ad quarum numerum distin
ctæ sunt electrices nationes. Deniq; multorum

B iii

Dionata

72.

Adres

Nam

Namur

72. Adres

Cognitio
namur et oppo
gationis

No

*La domini
nagis dñi
vno bram*

monumentis constat Maternum sub vna natalis
Christiani nocte ter corpus domini, tribus in lo-
cis q̄ procul a se inuicē distantibus sacro ore cōfe-
cisse, Treueri, Colonia, atq; Tungri, quod po-
stea Thclestphori Pon. maximi, decreto, ob mul-
tiplicia mysteria vbiq; terrarū ita fieri institutū
est: indubie perspicuū est tot illū annis pontifica-
li munere defunctū, quot in terra dies desudau-
rat. Qui cū nocte Eucharius & Valerius mortē

Mors Ma imminere pr̄emonuissent moriturus qua potu-
it prece Treueri in Mausoleo collegarum suorū
se exoptabat recondi. Tametsi in Colonia de-
mortuo, anno salutis centesimo trigesimo, deci-
mo octauo. Calendas octobres: tres prouinciæ,

an^v / 30. quibus ex equo pr̄federat, dissentire cœperint
Nā Tungari clamabāt suū, Colonenses suū vē-
dicabant, Treuerēses repetebant: vt nō æque de-
Homero certatū sit a Colophonīs Chīs, Smyr-
neis alīsq; Græcię gentibus. Tumultus quippe
plœna erant omnia neq; ratione sedari poterant
quousq; initio cōsilio hac lege conuentū esset, vt

Miraculū obnitēte etiā gurgite tranaret, assignaretur Tre-
uerensibus. Si inferne illaberetur. Tungari au-
ferrent. Sin perstaret: Colonia indubitata mane-
ret Hospita. Ecce vero pr̄ter naturam stridulis
obnisa est procellis techā, & recta Treuerim ad-

natauit. Vide q̄ sit mirabilis deus in sanctis suis.
Floruit sub Apostolicis viris Lino, Cleto, Cle-
mente primo, Anacleto, Euaristo, Alejandro
primo. Imperatibus per successionē Nerone Ge-
nero Claudij, Vespasiano, Tito, Domiciano,
Nerua Traiano & Hadriano

Secundus Antistes.

Sed Nauitū apprime commendauerat mo-
riens. Fide enim ac merito cæteros anteibat;
pollebatq; tam coporis q̄ animi ingenuitate
præcipua. Vt pote Ducis Galliarū filius, & Tū-
garorum regis ex fratre nepos. Quare omnium
facile suffragijs administrationē obiuit, anno sa-
lutis centesimo trigesimoprimo. Qui protinus
magistri spem, expectationēq; populibeneficen-
tia superans: pedes euangelizauit, & omnē late
circuiuit prouinciam, minime gentiū sibi parcē
dū existimans. Vnde dicēdo vehemens a vicīs
plurimos auocauit: donec autoritate summa tre-
uerensiū qui prope a fide descierant quorū cha-
ritas iā refixerat, corda reaccendit indubitatū
Materni successorem, sponte sua agnouerint: &
Episcopum requisierint. Quibus tanta animi le-
nitudine habenas moderatus est. Ut septē illius
successores vtrīm q; precessent annis plus minus
centum & viginti octo. Cæterum vice sua glo-
riose perfunctus annis quadraginta, morte obiit

am 131

an
190.

Huñum
reçdifica,
tur

anno salutis cētesimo nonagesimo, duodecimo
Calendas Octobres, sepultus Tungri. Floruit
sub Apostolicis viris Sixto primo, Thelepho-
ro, Ignio, Pio, Anicheto, Sothero & Eleutherio
Imperantibus Hadriano Antonino pio, Marco
Antonio & Cōmodo. Proinde Antonius pius
huñē Ciuitatis sitū delectatus, mœnia & portas
instaurari, curauit: quam ita absolutam, Benefa-
ctam appellauit.

Tertius Antistes.

191.

Britania.

220.

MArillus Tungarus vir spectatę nobilis,
tatis ac sanctimoniaz, Antistes defunct⁹
est anno salutis centesimo nonagesimo
primo. Quē estimauerāt ex morib⁹ viuēdic⁹ cō-
suetudine qua alijs Episcopis haudquaq̄ videba-
tur futurus inferior. Tungri quattuor sacrī edi-
bus auxit: quarū priōrē diuo Materno inscrispit
alterām Ioanni Euangeliſte, terciam Iacobo apo-
stolo, quartā diuo Andree. Hic præterq̄ quod su-
um ouile per uigili cura a luporū populatiōe tu-
tatus est: externos etiam reges, Christo lucrificit
Nā Lucium Britaniæ Principē, tota cū gente
prædicatione sua permouit. Præfuit annis viginti
nouē ad annum vsc⁹ salutis ducētesimū vige-
simū, sepultus Tungri septimo Calendas Octo-
bres. Floruit sub Apostolicis viris Eleutherio,
victore primo, zepherino, & Calixto primo Im-

perantibus Cōmodo, Helio sene, Seuero, Anto
nio carricalla, Macrino & Marco Aurelio.

¶ Quartus Antistes.

Metropolis filius Metropoli ducis Lotha
ringie ex Vngarię regis filia. Episcopus
acclamatus est anno salutis ducētesimo
vigesimo primo. Qui assidue multa diligētia cō
cionari solit⁹: tā domesticos q̄ peregrinos in spes
sempiternascū fiducia anhelare docuit. Obñtan
no salutis. cc. 39. anno administratiōis. i9. tertio
Calēdas Octobres, sepultus Tungri. Floruit sub
Apostolicis viris Calixtu primo, urban⁹ primo
Pontiano, Cyriaco & Antheros, Imperantibus
Marco aurelio, Alexádro Maximo & Gordiano

¶ Quintus Antistes.

Seuferinus Messeronis Comitis Louanianī fi
lius Pontificio decoratus est anno salutis du
centesimo quadragesimo. Cōperio hūc sub
limi autoritate cōcionari solitū: & ob id meruis,
se vocabulū sanctitatis. Obñt anno salutis. cc. 53.
anno administrationis. i4. Undecimo Calēdas
Nouē. sepult⁹ Tūgri. Floruit sub Apostolicis vi
ris Fabiano & Cornelio, Imperatibus Gordiano
Philippo Decio & Gallo

¶ Sextus Antistes

Florētius velut oraculo except⁹ est anno fa
lutis. cc. quinquagesimo quarto. Qui sepe
noctes etiā insomnes ducebat, cōniuētesq;

207

oculos diuinis libris sagaciter applicans: impeno-
sus orando ieuuando, concionandoq; reliquū
temporis redimebat. Dedicauit Tungri duas
ædes. Obñt anno salutis ducentesimo sexagesi-
mo sexto, Calendis Martijs, anno administrati-
onis duodecimo, sepultus Tungri. Floruit sub
Apostolicis viris Cornelio, Lucio, Stephano pri-
mo, Sixto secundo, & Dionysio primo impera-
tibus Gallo & Valeriano

¶ Septimus Antistes

Martinus Artinus diaconus, qui & Hasbanorum
Apostol⁹ apostolus, filius Comitis Namurceensis
Hasbanie Pontifex institutus est anno salutis du-
centesimo sexagesimo septimo. Qui charitatis
zele omnē late inuisens prouintiā, quū rustico
rum pagi dicti Horion, acerrime vitia infectare
turab eisdem inglorie repulsus est. Cumq; se in
vnam aut alterā domum recipere cogitaret: sic
sensit sibi indignari incolas, vt coactus sit in syl-
uam proximā secedere. Ibi oppido fessus aliquā
Miraculū tis per respirans in prominentē casu rupem accu-
buit, que protinus instar cathedrē tractabilē se se-
exhibuit, parilemq; formā multis annis retinuit
sed supra nostrā ætatem a peregrinis particula-
tim absunta est, passus ipsi & pedum vestigia
hodie perseuerant: certius multo q; si phrygio
marmori insculpta essent, que Gallica voce Pass

folio 13. 1.

Martin appellantur. Quo se religiose febricican
tes cōferunt, hymbrēq; manu haurientes e passi
bus: desideratissime potitant. Inde Albiriā adñe
& ædem prothomartyri Stephano dedicauit.
Obñt anno salutis ducentesimo septuagesimo
sexto, anno administrationis vndecimo, sepult⁹
Tungri. Floruit sub Apostolicis viris Dionysio
primo, felice primo & Euthiciano Imperatibus
Valeriano, Claudio secūdo, Aureliano Tacito
& Floriano

276.

Octauus Antistes.

Maximinus Maximini Pagani filius ex
Helena christiana, omniū calculis desig
natus est Antistes anno salutis Ducente
simo septuagesimo septimo. Sūma equidē cum
laude operam nauauerat studijs sacris, atq; adeo
doctoris diademate gloriosus fuerat: adde titulo
Decani sublimis. Qui Christi euangeliū in præ
termisse cōpletens, & legitimo sensu scripture
penetralia depromens: corda charitate flagrantia
animosus in cœlum intendere sollicitauit Tun
grim auxit ædibus S. Andreæ & Bartholomei
apostolorū. Obñt anno salutis ducētesimo octu
agesimo nono, anno administrationis tercio de
cimo. Edibus Septembribus. Sepultus Tungri.
Floruit sub Apostolicis viris Gayo & Marcelli
no imperantibus probo, Claro, & Dioclesiano.

277.

278.

¶ Nonus Antistes.

290
Pedum
aræ impo
nitur

Valentinus pontificē egit anno salutis du
cētesimo Nonagesimo, homo, si quis ali
us, summa autoritate semper habitus cu
ius fulmina vel post mortē nemo non formida
ret. Qui moriturus propediem, vocata cōcione,
perquia sancte Proceres Tungarorū adiurauit, ne
quis temere detrectare pr̄sumeret, quæ sancti
spiritus iussu cōmittenda suscepisset. Ne quis in
quā. Pedū quod ante omniū oculos sacrę arę im
ponebat, illa fretus audatia illinc auferret, quo
usqa deo op. max. in hoc deputatus aduenisset
successor. Stare vniuersi neque audere cōtrauenire
imperio, denique animis suspensi permanere. Sic
igitur mortuus est anno salutis trecentesimo octa
uo. Anno administrationis decimo octauo, sep
timo. Idus Iunias. Quo honorifice sepulto va
cauit sedes annis septem, quare interea se dissol
uerent Treuerenses & Colonienses, peculiarem
sibi assumentes Episcopū. Floruit sub Apostoli
cis viris Marcellino & Marcello. Imperantibns
Dioclesiano Galerio & Constantino magno

¶ Inclito Seruatianorū Collegio Euang.

Placentius S. D.

*Dagis flumque hu
seruare amicis
hunc etenim in
tag*

Adsum spectatus vestre familię affecla hu
manissimi domini, huic argumēto nō au
rū Tagi cōponens, quo auguror menon

nihil posse vestro splendori adhucere: quale ego
his oculis partim cōspicatus sum, partim anno-
sa religione obseruatū perpendi, vt summiorbis
Monarchæ in vestrū attente se contuberniū insi-
nuarent. Carolus ipse quintus vbi Aquisgranū
coronādus properaret, anno salutis vigesimo su-
pra millesimū quingētesimū, tertio Idus Octo-
bris, ingenti desyderio institutū obierit, sacra
amicitus veste, pensiliq; almusio: nihil interea a
Canonico diuersus, Augustus nemo. Dux næ-
mo Brabātus, spē istā neglexerit, quo minus al-
bicāti calculo vobis adnumeraretur. Ergo quos
primarij heroes germanitatē copulant, amicitia
vinciunt, familiaritate sociant, officijs ceremoni-
j sc̄q; adunant autoritate defensant, nō summa
reuerentia Leodinū omne territoriū prædicet:
admiretur: suspiceat: colat: Nam nihil usq; ho-
norificentius patria habet quantulacunq; est, su-
perbi⁹ nihil quod arroget. Itaq; qui se magnani-
mem extra vos iactare præsumit, falsa opinione
poterit, gloria nō poterit opprimere. Hoc adeo
ex hac re venit in mentem mihi, quoniam Ma-
riani Traiectensis Collegij præcipuis viris (vt
nobis amicissimis: ita nolim quenquam of-
fendere) hallucinatio imposuit, qui antiquo
tate se Seruatianis anteponere gestiunt, ratio-
nē nusquam apparente, Nam qui utriusque

m. 1520.

Miseror per or-
vata somni
Miseratio, lu-
cubratio, lu-
cubratio, lu-
cubratio, lu-
cubratio, lu-

secum Basilicę expendit originem, is haud diffi-
 cile inueniet, nullam toto esse territorio nō mo-
 do Marianam, quę ante Materni primi Tnnga
 rorū Antistitis oratoriū constructa sit quod ipse
 Christo seruatori nuncupauit. At vero si suam
 isthac Basilicam causantur, quę via publica sitū
 habuit, qua olim ad pontem peruenire solebāt,
 sentiant & hanc industriam leui opera cōfundi.
Quandoquidem nulli dubium sit, eandem fuisse,
 in quam olim Hunis orbem Romanū depō-
 pulantibus sedes Tungarica cum reliquias Epi-
 scoporum transposita est. Sed huius quo alias re-
 quiram vestigia: q̄ apud Seruatianos. Faceant
 ergo belli impulsores, qui hic (vt aiunt) frigidā
 suffundunt, & annis non paucis interruptā ami-
 citiam reassumendam prædicent, Pulcherrimū
 arbitrentur hos duos vñiones incolumes in au-
 rem ciuitatis huius inclytæ appendere, non alte-
 ram aceto diluant, quod ab Ethnicis quoq; scri-
 ptoribus celebratum est in Cleopatra fuisse tur-
 pissimum. Id quo fieret certius, vtrosq; vos Epi-
 stolio duxi compellandos, quo si non Delphica
 tractabūtur, certe salutaria, honesta, vtilia, Chri-
 stus pacis autor suo vos spiritu id ipsum sapere,
 ac facere concedat. Valete.

CATALOGO

GVS ANTISTITVM TRA

iectentium autore F. Ioanne Placen

tio Trudonense, ordinis prædi-

catorij cenobij Traiectensis

ad Mosam.

Nimvero Hierosolymis coales-
scebat diuus Seruatus, publice
ibi sepulchro domini adhibitus
custos, quem procul dubio, nō
obaliud vocabulo plausibili at-
q; adeo sacerdotali ordine illu-
strauerat dominus: q; vt Galliarū certissimum pro-
peraret suo tempore seruator. Qui ducem ange-
lū prosecutus, ipsa hora Tūgrimi ingressus est
qua nationes septuaginta, quæ se, vt dixi, ab Eco-
clesijs metiebantur, morarum pertesē, in Basili-
ca S. Mariæ, causa delegendi Episcopū conuene-
rant. Vnde factū est, vt omniū pēdētibus votis,
oculisq; intēte hebetātibus, angelus pedū abara
auferret, Seruatio porrigeret, eundēq; in subsel-
lio iuberet residere gloriosum, anno salutis. 300
circiter. 16. Neq; hic quomodolibet resistebant generatiō
Tūgari. Qzq; fortasse silētio haud videatur præ, tñi Ser-
tereundū, quod cōpertissimum habuere sēculā uatiū

Seruatus

Tūgrimi

venit

autem

*Prudens ab
Angelo an-
teponit*

316.

C

Sanctitas
Seruatij
mis

priora, Seruatij genus proxime ad Christi per-
tingere. Nā sorores erant germanæ Anna et hef-
meria. Anna enixa est Mariā christiparā, hefme-
ria Elizabeth Icannis baptiste matrem & filium
Heliud, is genuit Emiu, rursus iste ex Nemelia,
præclare indolis sobolem. S. Seruatum. Evidē-
si hæreant hic curiosi, obtendantq; non esse veri
simile, eo quod profluxerunt ad Valentis vscp
imperium anni fere quadringeti, post quos de
Seruatio cōstetit: meminerint n̄ singula adamus
sim discussa, olimq; rescisa in conciliabulo Mo-
guntino, quū de his sigillatim questionem mo-
uisset serenissimus Imperator Henricus secund⁹
Ibi etiam decreto Leonis Pōt. Max. omnis scrū-
cum Chri pulus inter agiographa, repositus, & orthodo-
sto cōfor. xo robore articulatus est. Tametsi ipsum vitæ
institutum & sanctitas cum Christo conformis
facile eos coarguere posset. Præterea cōmunes
cum consanguineis Apostolis dotes: quas hēre-
ditario velut iure possidebat. Quoties enim con-
cionabatur patrię lingue rudis, imo expers plao-
neq; inutilis peregrini nihil a vernacula nostra,
resonabat. In negotijs alij nō item Parfimonie
inimitabilis, eucharistia sola & calice philotesio
sæpenumero reficiebatur. Si quādo sobrie pran-
sus fuisset, aut cenatus, crustulæ & mulsi prema-
leprosis medicabantur, atq; Cacodæmones ab

Obsessis abigebant. Aquę quibus dīgiti sacri los
ti fuerant: efficacissime instaurabat omne inele-
gans. Quicūq; impetrabat manū salutarē con-
tactum hoc ipso in cōlumē se sensit, vt etiā sum-
mis viris in orē esset. Nā Porus Comes Louani-
anus olenti nariū polypo misere afflictus: Anti-
stitem interpellare cępit. Quem ille protinus sa-
nū demisit: at suā munificentiā inde labefactari
ratus, si insperate salutis nullū rependeret sym-
bolū: dimidiū ciuitatis Traiecten Seruatio assig-
nauit. Quod hucusq; pontifex Leodini, succeſ-
ſione hēreditaria rētinent. Verūtamen quia hāc
gloriarum accessionē nihilo plus fastib; indulg-
gebat, sed magis magisq; ab aura pōpulari se ab-
dicabat, cęperunt identidem mordere clanculū
& ventosi inuidere homines, quōs summātū
male habuit, quod aulam minus coloret. Qua-
re argumentis congestis nihil veriti sunt inhabi-
lem pronunciare: & alienigenā minusq; poten-
tem despicere, cuius natales nūsquam appārerent
æquum fore, vt qui neq; patriam lingūam calle-
ret, neque plebiscitorum sat gnarus esset: coges-
etur amigrare alio, & de loco sibi prouidere.
Neque mora intercessit, quin pōlebecula, &
vulgi infima fex, quæ a purpuratorum affe-
ctibus, fere pendebat, Sanctum A N T I S T I
T E M superbis ignominījs aggressa, sua vrbē

Porus Co
mes Lo
uaniensis
curatur

polypus marinus

69. folio 15.

Janista
Tungarum

Tungari
Seruatio
insultantia

cōd. Tung. 15.

admonitus
rotuli
maphica

C. n.

10

propelleret. Ille vero ut erat omniū virtutū asse
oratio s. Ser.
quitor eximius, iniurias pro lucro reputans, da
tam temporis occasionem, in Traiectū benefac-
tū perue-
nit Serua-
tius.
In Traie-
ctū perue-
nit Serua-
tius.
Ira dñi.
Tungaris abunde vicem rependeret, Seruatius
contra opplorare, deprecari, id ne fieret, sed nu-
mne nolle exaudire. Itaque in concione propera-
bat, & perniciem imminere asseuerabat, verbis
Oratio ser fletu permixtis. Infandū, inquit, dolore virifra-
uatū ad tres animaduertite. Iam dudum, si nescitis, gran-
Traiectē dia in vos diuina parturit ira, neque spes est illa,
ses quae malis tantis mederi valeat. Egredienturque
pe in superficie terrae homines efferi, nulli ætati
sexui, gradui, dignitati parcetes: neque diuini me-
tus, neque hominum discipline rationem haben-
tes. Primo permissione superum, orbem Romanum
inuasuri; deinde multo immanissime vastraturi
Gallias, gentemque finitimā. Quapropter hodie
vos coram hortari aggredior, ut poenitentia ve-
stris animabus prospiciatis, ne dum portentose
irruperint, imprudentes vos opprimant. Diffu-
dit hic se se rumor inopinatus, & mirum in mo-
dū angebat prouintias. Oraculi nempe loco ha-
bebant: quicquid a viro tam sancto proficiscea

cur. Igitur legatione summa, rogatus est accele. Legatiōe
rare T recassīnam, ibi se præstolabatur principū sūma ro.
atq; Antistitū celeberrimus conuentus. Adime gatur pro
bat, & suo ordine visa digerens : perculerat iā perare trē
ōmnes, vt Galliarum rex, vniuersiq; Satrapē at cassinam,
q; coassessores obsecrare c̄eperint, ne quid dees-
set tot capitibus seruandis, Rōmā adiret, vnde
præsentius aliquid sperare liceret, fortasse tanti
patroni instantia, alio se verteret fulgurator De-
us. Accesserat ad hanc monitionē, q; terremot⁹ Hr. 75.
pene assidui, & signa in cœlo inclemētia emi-
nerent. Quandoquidē in vesperū ab Aquilone clemētia
cœlum rubebat, haud aliter q; ignis intermixtis cœli signa
flammeo fulgore clarioribus lineis in hastarum
speciem deformatis. Luna densam portēdebat
caliginē. Cometes apparebant, & plurima alia
quæ non ociosa fuisse, instans rerum docuit con-
sequentia. Tunc imperterritē aliud quiddā cau-
sarius sus est Seruatius. Præscire quidem se, nō
facile reuocandam interminatricē vindicis ma-
num, tum quia altera suberat culpa, quæ illū ad Accusat
dirius sæviendum alioqui prouocaret. Graffari Seruatius
apud Agrippinam Coloniam humani generis Effraten
nocentissimam pestem Effraten pseudo Episc⁹ archiepi-
pum, eo insaniæ adictum : vt cum perditissimo scopū Co
Arrio buccis distensis, blasphemō ore, indiui-
due Triadis refecaret personas ; Ad quæ verba arrianum

C ij

11

confessus omnis intabescens, ea lege se q̄ primū
Conciliabulum sollicitaturos promittebant; si
vicissim obeundo itineri ipse se astringeret.

346. In Agrip Vtrinç in hunc modum conuentum est. An-
pina Co. no igitur salutis. ccc, quadragesimo sexto,
Ionia vo. Imperij Constantij filij Constantini anno sexto
catur sy. in Colonia, vocata synodo, Seruatius Arria-
nodus num Effratena Pontificio exautorans, ad pub-
licam pœnitentiam adegit, quam plurimis illic
Episcopis Magnatibus, doctoribus consultanti-
bus, an ne hoc fieri commodum posset, ob sa-
cerdotij impressum characterem, Nihilomin⁹

Exautora Athanasij, cæterorumq̄ Orientalium præsby-
terorum Diaconorum exauditio testimonio, in
tes pseu. hanc fertur inisse sententiam. Bis impium Effra-
do Episco- ten qui voce sacrilega Iesum Christum vitæ au-
pi. torem dominum meum æqualem patri esse ne-
gavit: ego vicissim pernego Episcopum, aut es-
se inter sacerdotes ad numerandum. Cuius resi-
piscientia, si qua expectanda est: censeo maioriū
exemplis inter laicos transigendā. Quisquis hac
mecum sententia, eum non infectatur, aliud si
potest, astruat patrocinium. Muti omnes, atque
reueriti summę autoritatis præsulem, absq; mo-
ra Effraten proscripsere: cuius in locum protin⁹
Seuerinus vir syncerissimus, suffectus est. Et
mox compositis rebus Traiectum rediit, itineri

se Romam versus, accingens. Vnde, successu Romam
prospero Metim profectus, prece & imporeuni Seruatius
tate beati Autoris eiusdem urbis Episcopi, aræ proficisci
maioris rescissam particulam, digito rupturam tur
vellicante consolidauit. Mox Basileam præter. Miraculū
gressus montem Iouis peragrauit, ibi oratione
fontem aquis lympidis scaturientem exciuit,
Deinde Alpibus transmissis, Italiam oppetit,
nusq; non signorum affluentissimus. Quæ res Miraculū
fecit, ut honoratores quosq; Romanorum ob
uios haberet, quem n̄ procul adueniētem intui
ti velut rutilum sydus, fulgere prospiciebant.
Campanæ ad vnum omnes, ad mēmorum adi
tum, tanti hospitis aduentum gratulatę sunt: &
festino plausu illum urbs tota exceptit. Itaq; plu
rimorum diuorum perlustratis oratorīs, tandem
Octauo Calendas Apriles, apostolorum limina
subiit, non antea illinc decessurus, quam Gallia
rum tranquillitatem sibi polliceretur. Hae spe
prolixe perplexe q; orans, inuisit sanctuariū, ibi
quum precando ac lacrymando, post tolos dies
& noctes nihil sibi temperaret, corpusculū inc
dia pariter & sui afflictione destitutum est, & in
sonnum sese demisit. Interea occurrit admiran
dē formidinis spectaculum, iudex inexorabilis
vultu & nutu ipso tremendus, in thronum con
fidens gēmōsa aspergine pellucidū, circūquaq;
Visio.

C iiiij

Miraculū

*Visionis ampli
oratio*

Seruatius
limina a
postolorū
subiit

12

sanctorū dependentibus agminibus. E quibus
principue virginē matrē Gallijs parrocinant̄ per-
pendit, & eidē suffragantes consyderauit Apo-
stolos, atq; adeo obnixe protomartyre Stephano-
nū. Verū nihil vñq; bone spei redire, secum inge-
Petr⁹ Ser miscebat, solus apostolus Petrus affatus est in
uatiū allo hēc verba. Definitū noueris, inquit, hūnorū cru-
delitate Gallias & Tungri ipsam, atq; vniuer-
sam adeo Europā dissipandā. Verū tamē merito
tuo Traiectum, atq; oratione beati Stephanī
Metim conseruandā. Igitur quantū potes in por-
tū aduola, & sepulchrū delige, vtq; p̄cōnitentiæ
te præconē omnes intelligāt, habe clauē argente-
am qua reseras celos fidelibus Expergefact⁹ ma-
nu clauē argenteā cōplexus est & redditū matura-
uit. Iam attilla hūnorū rex qui Bleda fratre suo
perempto totus in excidiū orbis ferebatur Vua-
lameris Ostrogothorū regis & Ardarici Clepi-
darū atq; Aquilonarū gentiū sibi subiectarum
multitudine fidēs, a Pannonijs egressus. Imperi-
um occidētale inuadebat quingētis milib⁹ arma-
torū. A quo in Italiā Seruatius captus est: & no-
ste cōstrictus loris cui cū vigiles admoti essent,
audiebāt dei āgēlos familiariter cōsolari afflictū.
Quare benigne erga illū affecti postridie militi-
bus de Seruatio occidēdo cōsultantibus, multa
in rē viri sancti cōmēti sunt, licet rogādo inferio-

Atilla
hūnorū
rex

res essent. Verū insperatę p̄dę obiecta spes, illi
co aciē scidit vt folus in apricū cāpum ille perma-
neret. Scitū est Italiā post mensē Aprilē plærūq; Miraculū
estu feruere, sicq; sub dyo dormitati aquila pre-
grandis alis pernicibus suppetias ferebat, vna fa-
ciē occulēte, altera quasi flabello faciente ventū.
Qua occasione passim se hūni ad spectaculū cō-
ferebāt, talicq; prodigo discebāt pietatem, vscq;
adeo, vt attilla ad colloquiū Seruatiū inuitaret
& exercitus ūnis alaci gesticulatione benedici
se curaret, tantū aberat, vt nihil mali percessus
fuerit. Proinde Vormatiā deuenit, quo admo-
dū sīciculosus, suaveolentē fontē oratione conse-
quutus est a domino, & dracones in vinetis pe-
do interfecit atq; aurā pestilentē repurgauit. Co-
lonię in cellulā de peragratis regionib⁹, deo gra-
tias agebat, & eo loco Seuerinus Antistes ex hia
eū cœli demissam vidit colūpnā igne rutilo, quo
& oratoriū cōstitutū est, quod porta cœli vulgo
dicitur. Postremo Tungrim regressus est ibi iu-
giter vltimū vale inter verba iterās; pœnitētiā
populo p̄dicauit, & illinc sanctā hæreditatem Trāspor-
auferēs, vestes diuini ministerij, crucēs, sacra va-tatur reli-
fa, lebētes, coronulas, aulea, reliquias deniq; & quiæ &
ossa Pontificū, in Traiectū, pariter cū cathedra sedes
sua trāsposuit. Singulari autē techā argētea. San Episcopa
ſtū Antistē Martinū cōclusit; qui precipue mira lis

folio 6.

Dracones p̄-
do missi

Corio p̄m-
pestilētis.

culis chorus videbatur. Casu, siquidē, incēsis
 lāpadibus lucernulę affixis cū ignis tegmē alta-
 ris cōsumpsisset, ad cōtractū sacrorū ossiū flāma
 perstiterit, & nō alio præsidio extincta est. Comi-
 tate sunt innumerę angelorū myriades, festiuo
 cātu aera deliniētes, & a tergo lugentiū strepit⁹
 Tungarorū. Porro cryptoproticū se sepiliendo
 apparauit: cui sacris insistenti, ad dextrum altaris
 cornu angelus morte denūtiauit. Quā multa cō-
 stantia animi expertes, populo cōcionatus, quaꝝ
 to Idus Maias, animā deo, terre cōmendauit of-
 fa. Quæ ibidē ab angelis in cōspectu omniū tape-
 tis sericis vestita sunt; & mirifico odore virtutē
 cooperata. Ob cuius eximia rāde merita, ḥnibus
 demōstranda, cū sub brumali algore vniuersa in
 circuitu nix repleret, nūq̄ illud sepulchrū attigit
 donec ciuiū industria, super ipsum Basilica edifi-
 cata est. Sicq; in summa, nat⁹ diuus Seruatius an-
 no salutis trigesimo. Imperij Tiberij anno . iS
 Assumptus (vt volūt) in Tungarorū Antistitē
 anno ætatis. 97. Pontificatus Sylvestri anno ter-
 cio decimo, Imperij magni Cōstantini, nūno de-
 cimo nono. Pr̄fuit annis circiter cētū septuagin-
 ta sex. Obijt anno ætatis suę trecētesimo septua-
 gesimo tercio. Cuius tralatio facta est anno salu-
 tis septingētesimo septuagesimo sepeimo. Idus
 Junij. Scripsit annis superioribus nō conſepnēta

Capitulare Regale
 anno pontificatus
 718. Seruati

108. **Dominus** invictus miraculorum eius librum. Dominus Matthaeus herben⁹ **Mattheus**
Poeta noster, quare ad me nihil attinere adiudi*cis*. Herben⁹
caui, eade hic fastidio lectorum prosequi. Extat &
eiusde de hoc elaboratum Epigramma, & disticha
sententias refertissima. Subsecuta est Galliarum va-
sta calamitas, quippe tamen imanis per hunc nos grasse-
ta est afflictio, ut null*a* ciuitate, null*u* castr*u*, arc*e*
domicili*u*, tamen plu*m*, facell*u*, deniq*ue* nullum prae-
termiserint in temeratu*m* Tungris ipsa decennali **Tungris**
obsidione lacepsita, dem*u* capta est, & in omnes ipsa expu-
citra exceptione sequit*u*. Antor Metensis Episco-
pus captiuus, sed huncnis cæcitate percussis, cum su*o* & Gallia
vrbis cōpeditis relaxatus est. Tametsi enormi-
ter per Gallias annis triginta tribus debacchati fu-
erint; indeq*ue* aliud ex alio, malu*m* natum. Successit
enim Vandolorum & Alanorum crudelitas, atq*ue*
Francorum repatriatio, qui Gallias non tantum la-
cessibant, vt eas direptioni haberet*s*; sed vt perpe-
tu*u* sibi habitationi fierent. Ergo sedes Traiecte,
sis vacauit annis non minus centu*m* & octo, men-
sibus sex. Floruit Seruatus sub Apostolicis viris
Melchiade. Sylvestro primo, Marco, Julio, Li-
berio, Fælice secundo, & Damaso, Imperantibus
Constantino magno, Constance, Iuliano Apo-
stata, Iouiniano Valentiano Valente Gratia-
no & Theodosio magno. Sub hoc interuallo Beatus
Candidus Episcopus Traiecti clarus habitus est Candidus

& in oratorio Materni vitā bono fine cōpleuit,
 & Remigius Clodoueū regē Francorū cum gē
 te sua baptizauit, & Christo fidelē reddidit. Lu
 Diua Ge, teciae claruit diua Genouefa, quæ a plerisqz, Sep
 nouefa per̄̄s pago has banię peregrinata asseritur cuius
 ibi hodie fons, vocabulum tenet.

TSecundus Antistes.

Sic tandem Aurelianis, decreto Christianissi
 mi Francorum regis Clodouei, & Remigij
 Remensis Archiepiscopi, ceterorūqz Gallie
 Episcoporū sententia, Traiectensibus de Anti
 stite prouisum est, anno salutis quadringentesi
 mo nonagesimo octauo. Nā ibidem in concilio
 Agricolam filiū custodis Flandrię ex filia regis
 Britanniæ in hoc ordinauerunt. Quod impēdio
 nostratibus factum placuit, quoniam ei delecto
 apparatu Traiectenses obuiam processerunt. Is
 hoñ templū ab hūnis conflagratum refecit, & se
 cundū eodē loco adiecit quo Maternus prius col
 locauerat. Cuius vita honesta diues exemplis, in
 mortē quoqz preciosam def̄it anno administra
 tionis decimo nono. Sepult⁹ est Traiecti in ēde
 Seruatiana, cuius Oratorij tectum instaurauerat
 Floruit sub Apostolicis viris Gelasio, Anastasio
 secundo, & Synacho, Imperante Anastasio

Tertius Antistes.

VRsichin⁹ Patre viro patricio e Burgūdio
nū regis filia pcreatus: in ūla ſacra inſigni
tus eſt anno ſalutis quingēteſimo quarto 504.

Obñt anno administrationis quarto, Calendis
Octobribus ſepultus in æde Seruatiana. Floruit
Sub Apostolicis viris Symacho imperāte Anas
ſtatio ¶ Quartus antifteſt.

DEſignatus ducis dalensis filius ex filia Scō
torū regis Pontificio defunctus eſt anno
ſalutis quingēteſimo octauo. Qui tress 508.
equites auratos in lucē reuocasse dicitur, quorū
opibus collegio nonnihil acceſſit. Præfuit annis
tribus. Obñt Edibus Ianuarījs, ſepultus in æde
Seruatiana. Floruit ſub eodem Apostolico, &
Imperatore, quo Vrsichinus

¶ Quintus Antifteſt.

REſignatus filius regis Neuſtriæ, deſigna-
to ſucceffit anno ſalutis quingēteſimo 511.
vndecimo. Obñt anno administrationis
quarto. Calendis decēbribus, ſepultus in æde Ser-
uatiana. Floruit ſub h̄ſdem principibus. Claruit
beatus Fulgentius: cuius memoria quotānis in
plerisq; locis recurrit ¶ Sextus Antifteſt.

SUlpitius filius Nasōnis e Galliarū principis
filia Antifteſt coſecratus eſt anno ſalutis quin-
gēteſimo decimoſeptimo. Sedit annis octo
ſepultus in æde Seruatiana quinto decimo Calē

das Februar. Floruit sub Apostolicis viris Hostiensi, Ioanne primo, & felice quarto Imperatore, b^o Anastasio, Iustino sene, & Iustiniano magno.

C Septimus Antistes.

Q uirilus Comitis Namurcensis filius ex filia regis Dionati e Decano Traiectensi, in Episcopum sublimatus est, anno salutis quingentesimo. 25. & religionem quae sensim intercederat, prædicatione sua recuperavit. Præfuit annis duobus, sepultus in æde Seruatiana, pridie Calendas Mayas. Floruit sub Apostolico Bonifacio secundo imperatore, Iustino sene & Iustiniano magno.

C Octauus Antistes.

E vcherius filius Comitis Hostiensis ex filia Comitis Namurcensis vir spectatæ mode stiæ & preco mirificus, cathedrā cōscendit anno salutis quingentesimo. 27. Præfuit annis. 3. sepultus in æde Seruatiana decimo Calendas Marias Floruit sub Apostolicis viris Ioanne secundo & Agapito primo imperatore Iustiniano magno.

C Nonus Antistes.

F alco frater Eucherij germanus, eidē sufficit annos est anno salutis quingentesimo. 36. Præfuit annis tribus sepultus in æde Seruatiana Floruit sub Apostolico Agapito primo, Imperatore Iustiniano. Quo tempore in Gallias quidam nunc in Arduennæ sylvas, nunc alio vagabundus & lignar-

Hec

cedes, tam opere a muscis infestat⁹ est: ut biennio
amis permaneret. Qui ad se reuersus sub religio
nis habitu pseudo prophetā occulit, primo ma
gū, mox desuper infirmos sanitates perficiens,
Christū se dicebat, cultūq; ab omnibus exigebat
Nolentes se adorare cū populo qui ei plurimus
adherebat: hostiliter inuasit. Verum a fidelī quo
piam post occisus est: & ita sequaces dispersi

Decimus Antistes.

EVcharius homo auitę nobilitatis ac solidę
perfectionis Antistes creatus ē anno salutis
quingētesimo. 49. Per pauca de eo, quem
admodū de præcedētibus narrat historiæ, forte
scriptorū incuria, quibus debem⁹ q; præclara ge
nita multorū ad nos nō peruerenterint. Præfuit anno
nis sex. Floruit sub Apostolicis viris Agapito
primo, Syluio secundo & Vigilio, Imperatore Iu
stiniano

Undecimus Antistes,

l. Bauariæ.

DOmician⁹ Bauariæ ducis filius ex filia du
cis Arduennæ Pontificio clarus habitus
est. Qui a puero virtutum semper & lite
rarum amore accessus: utrumq; sui specimen non
ignobile perhibuit. Nam prædicatione & mi
raculis conspicuus, a regibus colebatur, &
vulgo etiam voluptati fuit. Hildebertus enim
Galliarum rex, in cōcessu Aurelianēsi grauibus
edictis, prædia, castella, arces, domicilia, eidem
restitui mandauit: quæcumque Episcoporum

*— folio
10 —*

fuisset credebatur Tungarorū, qui us cōflagrata
dirutasq; ædes, facella, oratoria, aras, atque ze-
nodochia passim extrui curauit. Hæresum ar-
chitectos astu ceu lernam adoriri solitus: in pub-
licā questionem vocatos, imperio sacri oris elin-
gues reddidit, donec balbutie ac nutu viatos se
significarent. Interfuit duobus regnjs consilijs.

Elegansij
Aurelianensi et Aluersiensi. Gallijs quoq; fame
& caristia laborantibus, eleemosynis deos plas-
candos pdicauit pro quibus assidue hostias im-
molans, fertilitatem consecutus est. Hoñ draco
nem oculis igneis, ipsis etiam nocentissimis ina-

Miraculū terfecit: qui fontem ciuib; mire utilem conta-
minauerat, quem proinde suo pede expurgauit
Quod hoñani beneficio compensantes: hospiti-
um sua vrbe dederunt, ibi alterum fontē, ægris
medentem suscitauit. Obñt anno administratio-
nis decimosexto Nonis May, sepultus Hoñ in
çde Christipare virginis, Floruit sub Apostoli-
cis viris Vigilio & Pelagio primo, Imperante
Iustiniano.

Duodecimus Antistes

MOnulphus collegi Seruatiani cantor, fi-
lius regis Dionanti, ex Hostiensis comi-
tis filia, habenas moderari cepit, anno sa-
lutis quingentesimo sexagesimo primo Qui cū
a fundamentis emerget Basilica, mirū in mo-

361.

dum gauisus est; sed ea non dū perfecta, cum ele Basilica
etus esset, sublimior em adiecit turrim, & absq; diui Ser
lutis omni bus, corp⁹ diui Seruatij in edituo col^o uatij con
locavit, atq; nominatim ei edificium inscripsit. struitur
Tungri popula tā reparare apud se disponens
statim a c⁹pto destitit: quia fieri perpendebat ira
to Ioue & inuidēte cōelo. Quare omnē operā in Fratres dī
Traiectēsem ciuitatē transtulit: ut apud Seruati ui Serua
anos probatæ frugalitatis viri degerent, nobili^s tñ quos
tatē generis cū morū honestate cōmutantes: qui nunc Ca
passim regum calculo & Imperatorū munificē^s nonicos
tia protecti: suo collegio ceu monasterio vteren^s vocamus
tur, quos isti merito fratres vocare et habere pos
sent. Sunt qui hūc putant Marianorū quoq; col^o Præfagiū
legiū instituisse, q̄q; alij pernegent, certe Legiā de Leodi
viciū non in amēnū aliquādo peragrās: noua gra ensi ciuita
tulatione inclytā fore prædixit. Hęc inquit, Le^s te.
gia vere e millibus ele^{tissima}, futura est, roseo
olim cruore cuius dā martyris consecrāda. Quā
obrē oratoriū. S. Cosmæ & Damiani, loco ma
gis eminēte construxit. Illinc Dionatū vscq; pro
fectus, hæres effectus est paternarū possessionū
quas minime cū status, Ecclesię Traiectensi libe
raliter contulit. Tradūt publicitus hunc indicto
ieiunio principē quēdā vita defunctū, e penis ca
tarticis exemisse, quē sepe in syluā rugiente in
star ferg audire solitus, cū rediret liberatū a pu^r
Dionatū
hūc.
Tungri.

D

17

gatorio intellexit. Præfuit annis triginta novæ,
sepultus in æde Seruatiana. i7. Calendas Augu
sti. Floruit sub Apostolicis viris Pelagio primo
Ioanne tertio, Benedicto primo: Pelagio secundo
& Gregorio primo. Imperatibus Iustino mino
re Chiberio, & Mauritio. Quo tempore Huni gal
lias repeientes, a Sigiberto Francorū rege fuga
ti & victi sunt.

CXIII. Antistes.

Dux Lotharingie

700

14.

Mira res.

Mira res.

Gondulphus ducis Lotharingie filius, ex si
glia Lotharii Francorū regis, ordinatus est
Pontifex anno salutis. 600. Qui Tungrim
non satis cōsultere redificare præsumens: irascē
re aduersus se deum expertus est. Opifices enim
quos ædificio admouerat, lupi dilacerabant, &
nocte fulmē egressū, omnē diei operā absume
bat. Aīm ab incepto reuocās, se in Traiectū rece
pit: vir alioqui iuxta sensum domini. Obiit anno
administrationis. 7. i7. Calendas Augusti, cōse
pultus Monulpho, qui eodē die q̄q nō anno de
functus fuerat. Quorū tūba haec tenus in nauim
Seruatianę Basilicę visitur, ibi vtriusq; gloria
perseuerat memoria. Cū enim Carolus magnus
Aquensem Basilikā regia magnificentia ex ædifi
casset: essetq; in votis tot accersire Antistites illi
consecrādæ, quot dies in annū recurrūt, & iam
summæ duo deessent: aiunt Monulphū & Gon
dulphū e sepulchro ceu latebris emersisse, et illic

Ingentia affuisse miraculo. Qui (si libellis huiusmodi creditur) a Leone quarto Fōti Max. bēne dictione accepta, inclinātes primo Aquisgrani, deinde etiā Traiecti, se in Mausoleum recipere. Legi Distichon antiquissimis literis in hac eadē tūba graphicē exaratū: quod hēc ipsa, aperte cōtestatur. Præterea Betasñ talē inclinandi ritū, si bi velut a senioribus per manus trāditū, incētā minatae obseruant, quoties eā penetrant ianuā, qua Antistites sancti regressi credūtur. Confirmat ista Brabantiae Chronica, in historia Caroli magni, libro secundo, ad mediū fere libelli, atq; adeo multa vetustissima exemplaria auctorum Episcopaliū. Floruit sub apostolicis viris Gregorio primo, Sauiniano, Bonifacio tertio & quarto, Imperantibus Mauritio & Foca.

C Quartus decimus Antistes
Perpetuus ducis hostiensis filius, ex filia pr̄sidis Coloniensis, Anno salutis sexcentesimo octauo pontificē ægit. Cuius perpetuā innocētiā tūba ipsa testata est, qua post mortem oleū resudauit odore naribus gratissimo. Præfuit annis. iij. sepultus Dionāti in ædibus. S. Clemētis siue alio nomine. S. Vincentij pridie Nonas Nouembres. Floruit sub Apostolicis viris Bonifacio quarto, Drodato, Bonefacio. s. et Honorio. i. Imperantibus Foca & Eraclio. Tralatus est

D. n.

Benedictus
1572.

tandem, in æde Christipare virginis Mariæ, ibi plurimis miraculis claruit.

¶ Quintusdecimus Antistes.

E Vergifus auita Tungarori nobilitate ad mirabili sanctitate illustrans: Antistes euasit Anno salutis. 614. Præfuit annis quatuordecim Sepultus in Tremoniā villā diocesē os Coloniensis, sed post trecentos annos Bruno ni Archiepiscopo coloniensi apparet, Coloniæ in ædibus diuæ Ceciliæ tralatus est, iacetq; cū cognomine suo Euergiso dyacono, quē ob fidei synceritatē hæretici peremerunt. Cuius festum non Calendas Nouēbres occurrit, quo suū archipræsulē, & immediatū legiti successore. S. Seuerini Coloniēles veneratur, quē Arriana quoq; factio, plurima se indigna sustinere coegit. Floruit sub Apostolicis viris, Honorio primo, Seuerino Ioanne quarto, & Theodoro primo Imperante Eraclio.

¶ Sextusdecimus Antistes.

I Oannes, ob mansuetudinē & animi lenitatem, cognominatus Agnus, filius Equitis aurati. D. ab Harmalla, ex Heroina de Tuhingue: prius nuptias expectus & agriculturę insistens, sed literarū sedulus æmulator, Pōtificibus Triectensibus asscriptus est. Anno salutis. 626. Qui eleemosynarū elargitione, deo et mūdo cō

Eduardus

mendatissimus, cū ad angeli salutationē, eidē in
peregrini habitu, in agro occurrentis, addubita-
ret: se aliquando habendū Antistitē respondit.
Facilius lignū aridū quod manu complector, re-
uirescere poterit ac sese in ramos diffundere: quā
memet ego utile reipublice agnoscā. Neq; mo^{re} Miraculū
ra intercessit: quin stipes gratosi arbusti præfer-
ret speciem, Peruenit hoc ad Dagobertū, cū for-
te Traiecti cum ciuibus de Episcopo consultan-
tem: & eum ad se vocatū, statim preeesse manda-
uit. Vnde Pontifex ordinatus profundius in li-
teratorum theatrū insiluit, neq; destitit: quo mi-
nus doctoꝝ aureola insigniretur, discipulorūq;
probatissimorū præsideret contubernio, E qui-
bus Momo, ad perfectionē usq; martyriū Chri-
stiani peruenit: & pro fide sanctā exhalauit ani-
mā. Coniugem suā in Traiecto sanctimonialē
fecit: eo loco, quo hodie albæ dominæ (quas vo-
cant) degere putantur. Quē in modū & Blisſæ
virgines relegauit: atq; christi sponsas fieri volu-
it. Obiit anno administrationis sexto, octauo ca-
lendas Augusti. Sepultus in arce Hořana, in sa-
cello diuorum Cosme & Damiani. Floruit sub
apostolicis viris Theodoro & Martino, Impe-
rante Eraclio.

A Mandus Aquitanorū ducis fili⁹, ex amā-
tia matrona cū primis nobili, sacræ legis
D iij

Santimonia
Lj

Interpres peritissimus. Proponente Lothario re-
 ge, Episcopus ordinatus est, anno salutis sexcen-
 tesimo. 32. Qui cū non dū ex ephēbio excessisset
 in Ogiā insulā Monachi institutiū experiri volu-
 it, sed adolescentē pater insecutus, seuera prius
 oratione, deinde blāditijs reuocare conatus est.
 Porro masculū animū & spē victricē portendēs
Constatia
Amandi. Genitor (inquit) tuā mihi videor perspexisse au-
 daciā, qui pro thesauro carbones obtrudis, & so-
 li anteponis ymbrā. Nō me hoc inescabis delica-
 tulo holo, quē plus satis amarescere sentiā, dū ne
 queā expuere, Bene tibi sit cum donis illepidis,
 meo animō abūde satisfactū erit, modo feruare
 liceat edictū sumimi regis quod haud possum vi-
 la ex parte prētergredi. Qui (inquit) nō est mecū
 aduersum me est: & qui mihi patrē præfert aut
 matrē, me indign⁹ est & regno meo. Quib⁹ ille
 verbis nō modo placat⁹, sed in lachrymas resolu-
 tus decessit; nihil sibi tēperās a suspirijs & oscu-
 līs. Ita religionē auspicat⁹. Turonis sacros initia-
 tus est ordines, indeq; in Monasterium reuersus

Miraculū cū deābulādi causa in pomariū diuertisset, prodi-
 giosę magnitudinis serpētē, in virēti gramine cō-
 colorē abditū cōprehēdit. Quē precatiūcula &
 crucis adhibita imagine interficiēs, popularem
 plausum incurrit. Cūq; frequētius inuiseretur in
 ciuitatē Bituricā ab Astriligiō Episcopo et Sulpī-

oratio
Sug m̄
rūris

tio diacono, in cellulā tēplo cōtiguā restringi ex
optauit, in qua cibario-pane & aqua tātū. i. s. ānis
corp⁹ macerauit. Post quos Romā inuisens, quū Vide abo
ad limina plerūq; apostolorū Petri & Pauli per stinentiā
noctaret, quasi fur sacrilegusq; ab ædituis multa Amandi
ignominia propulsat⁹ est, & exponēte Aposto
lo Petro per visum, diuinę esse volūtatis intelle
xit in Gallias remeare. Qui Lothario grat⁹ hos
pes adueniēs, illi⁹ cōmēdatione ac iussu ad pōtifi
ciū assump⁹ est. Cuius quoq; cōsuetudo Dago Antistes
berto acceptissima fuit; nō dū in facinora tāta de
lapso, sed heroicis adhuc virtutib⁹ q̄cōmēdatissi
mo. Cui quū forte ob sterilitatē vxorū liberi dees
sent, virginis R̄arguerūdē cōplexibus libitū est
perfrui a qua filiū nacl⁹, quū Christiano more il
lū Amād⁹ baptizaret. Aribertiq; desyderio fa
tisfieret, vt Sigibertus diceretur, susceptorib⁹ ad
verba min⁹ auscultatibus infans. 40. dierū amē
expedite personuit. Verūm instabili cōditione
quū non multo post concubinarū cateruæ regē
sequerentur, præter eas quas locis pluribus regis
narū instar ornatas alebat, super h̄s Amandū re
cte monentē non ferens, regno extrusit. Quem
tandē cohortatione Pipinia Landis Brabantiae
ducis qui palatio prēterat, & alterius non vulga
riter prudētis ac nobilis viri Egnani cōsilīs in pri
mū munus restituit. Sed a cepto nihil diuersus
toto triēnio Clericorū virtua notauit, cui nō aliter

Amandus ab
adulterio
regno put
literaturam

1.
Sabrianus monasterium
2.

g sternaces equi recalcit rabant ut etiā Martinus
Pont. Max. virgā censoreā admouere sit coactus
ut videre est in Decret. 50. dis. h. capite. Interea
Sabricanum monasteriū instituens, summa do-
tauit munificentia; & in Pago Belloacensi, san-
cte crucis efficacia mulieris cęcę oculos aperuit.
Ittam quoq; Pipini reliqtam salutaribus monitis
ad optima inflāmauit, quæ se suaq; omnia deo
offerens Niuellanū fundauit Monasterium, cui
Flandria. Gertrudē filiam præfecit. Ea tēpestate Flandria
quæ paucis viris atq; edificijs ornata erat, vagis
hominibus indiscretisq; colonis habitabatur.
Quā Amandus Dagoberti & Mar. Pont. Max.,
autoritate Christū prædicaturus accessit, & posī-
to Vicario Landoaldo, annis octo diligenter co-
luit, ibi Bauonem magnatē raptu & predatione
infamē ad resipiscētiā, & penitentiā agēdam
transfluuiū Gandensem, inflexit, cuius eodē lo-
co nunc celebre Monasteriū constructū est. Sed
& Monasteriorum aliorū hic fuit autor, videli-
cet Monasterij sancti Petri, Aquecincti. Marti-
nes, Honon & Elmonēsis in quo mortem obiit
anno salutis sexcentesimo quadragesimo quin-
to. Octauo Idus Februarias, anno ætatis suæ no-
nagesimo, administrationis duodecimo. Cuius
corpusculū ita intemeratum atq; elegans inuen-
tum est, ut capilli, yngues, dentes & barba in se-

pulchro quasi viui hominis succresceret, & post
felicē eius transitum anno cētesimo quinquage-
simo, a Monachis peniculo contactū, nouum vi-
sum est stillare sanguinē. Floruit sub apostolico
Martino primo, Imperantibus Constatino filio
Eraclij & Martina cū filio Heraclona & Cōstāte

Decimus octauus Antistes.

Remaclus Albutij a Bezenchouia viri no-
bilissimi filij ex Matrina filia ducis Sabau-
diæ, proponēte Sigiberto, curā Traiectē
suum suscepit, anno salutis sexcētesimo quadra-
gesimo quinto. Qui apud Sulpitium Bituricen-
sem Episcopū, cuius supra memoriam fecimus,
tyrociniū trāsigens; prēterea ònibus numeris ab
solutissimo Eligio disciplina monastica imbuēd⁹
traditus breui tēpore ita profecit, vt absente ob
regis negotia Eligio, proximā abbatī autoritatē
vendicaret. Cuius consilio in Antistitē prouehi
meruit, sed ab austeritate prima nihil omittens,
plurimorū Monasteriorū pater prēter promiscui
greges curā, totū se iuuādis discipulis impendit
Quorum precipui fuerunt beatissimi martyres
Theodardus & Lambertus, neq; non Halinus
Confessor Aquitanicus atq; diuus Adolescens Diu⁹ Tra-
Trudo. Qui Has banorum antiquissimū genus do adole-
ſferēs, animū adhuc puer induxit, si literas me scens cha-
diocriter sacras attingere posset; nequaq; velle se rissimus.

69.
62. 2.
56. 1
70.
45. f. 1

Opidum
diui Tru
donis

21

inani nobilitatis sumo gloriari, sed originē om-
nē deniq; seipsum in Monasterium quod fundo
suo cōstruere cogitabat, bona fide trāssferre. Su-
per quibus instructore angelo Remacluse doct^r
est: & accito adolescētulo, abi, inquit, &. D. Clo-
dulpho Metensi Episcopo hoc perfer Epistoliū.
Is non ante remittet te, q̄ defyderū cōpos sacer-
dotio preclarus regrediaris, Successerūt omnia,
& penates reuisens, quę sapiēter proposuerat: sa-
pientius impleuit. Nā Monasteriū cōsummaue
religione & opibus magnificū, opidulū adīciēs
quod suo nomine autorē cōtestaretur, quod ho-
die quoq; diui Trudonis dicitur. Tāto indubie
excellētius, q̄ uāto Christiano vocabulo illustra-
tū est nō gētili, sacro, non prophano, qualia no-
stratia fere sunt omnia. Huius quondā puerulus
Encomiō effudi: quū Collectaneorū stipat^r exer-
citū, sublimis imperator, domū a Le. reuertere.
Accipe me reducem puerorū patria sancta
Auspic̄s diui Trudonis splendida quondam
Accipe me numeris verum nullo ære beatum
Mnemosynūq; istud laribus p̄finge paternis
Trudo sacer puerili olim sub fronte senilem
Canitiem indutus, studijs ac stēmate clarus
Post Monachi celsus vita, tua gloria gentem
Has banam decorat, sicut carbunculus aurum
Vnio sepmentum, splendor Titanis olympiū

Illustra pueros, quos ante altaria cernis
Poplite & attenta, mecum obsecrare querela
Ioppilie vero templū in honore S. Amandi con-
secrauit & in Arduennā, fonte cruce suscitauit,
atq; populū Christo fidelē fecit. Qui Sigibertus
de prolis posteritate desperans, duodecim mo-
nasteria passim edificare mandauit: & cooperan-
torem Grimoaldum maiorem domus esse volu-
it. Sed antistes sacerdotalium turbarum pertesus: in Cedit Pō
Stabulanum monasterium, sanctitatis habitum tificio &
assumpsit, molemq; administrationis causatus, in Stabu-
secedere, q; preesse maluit, anno suscepti pontifi lans Mo-
cñ septimo. Floruit sub Apostolicis viris Marti-
no primo, Eugenio primo et V italiano. Imperā agit
te Cōstante. Excessit e viuis multis miraculis cla-
rus, tercio nonas Decēbres. Claruerūt beat⁹ Ber-
tuinus Molonēsis Monasterij, & Eloquius Val-
ciodorēsis institutor, atq; S. Echo Britānic⁹, qui
in Gallijs verbū dei vberrimo fructu dissemit a-
uit,   ¶ Decimus nonus Antistes.

THeodardus magni Baronis a Bauaria fili-
us ex filia Comitis Namurcensis, Rema-
clo suffectus (cuius sollicitudine ad hoc de-
uenit) & a S. Cuniberto Coloniēsi Archiepisco
pō cōsecratus est, anno salutis sexagesimo quin-
quagesimo tertio. Qui vt erat affectus magnani-
mi fiducia a Tyrannis usurpatū ecclesiæ patri-

monium requirere aggressus, multū hac via pro
 fecit. Vnde regem Hildericū districte interpellās
Interfici. Dum diplomate instructus Franciam oppeteret
 tur Theo ab insequentibus magnatibus in saltu Bivvalto
dardus Spiræ finitimo interfectus est. Sed in agro pro
 diplomatis fluente cruento, quū huius puer, ab agraria ancil
^{nz i. epocho}
 la filum posceret, quo vulnus capitis colligaret,
 illa hęrc suę sequitiam formidans, vix tandem im
 partit. Quæ in vesperū, quod timebat experta,
Miraculū vapulauit, sed interverbata, hera cecitate percus
 sa est, nec ante vidit q̄ emisso voto Theodardū
 Martyrē inuocaret. Passus est anno administrati
 onis secundo, quarto Idus Septembres. Qui pri
 mo Hercubæ conditus est. Vnde illum aliquan
 do S. Lambertus auferre tentans. Vagionū an
 tissitem obstat perpendit. Quē tandem ratione &
 autoritate reposens; in facellum. S. Cosme &
 Damiani, Leodij transposuit. Floruit sub Apo
 stolico Vitaliano, Imperante Constante
CSerenissimo diui Martyris Lamberti Colle
 gio apud Leodium Euang. Placentius S. D.

 Vo tandem exordij genere,
 quo dictionis filo, tēlam ordi
 ar domini vndecunq̄ clarissi
 mi? Ita vere estis quod vulgo
 creditur, quippe nataliū ima
 ginibus non minus generosi,

quam literarum monumentis prolixè illustres,
rursus sic literis ornatū; ut nobilitati plurimū inde
accedat & utilitatis & gloriæ. Evidē haud teme
re Cicero cōtendit, cū ad naturā eximiam & no
bilem ratio q̄iēdā doctrinęq; cōfirmatio accesser
it, tū illud nescio quid, singulare solere existere.
Ex hoc esse genere quē Romani viderūt diuinū
hominē Africanū, ex hoc C. Leliū. L. Furium
modestissimos homines & contētatissimos, ex
hoc fortissimū virū & illis tēporibus doctissimū
Catonē illū senē. Qui profecto si nihil ad percipi
endā colendamq; nobilitatē literis adiuuarētura
nequaq; se ad illarū studiū contulissent Ergo qui
bus nobilitas omnis absq; disciplinis sumosa pu
tatur, certe literis permixta rariū est & incēpara
bile margaritū, armillis insitū fani pectoris. Igis
tur hoc vestro proposito vix quicq; immitti po
terat sanctius, pulchrius, fidelius, & ad cōsequē
dā immortalitē cōpendiosius, quo genus ipsum
& originē (quę illiteratis pluribus male cessit) ele
gātia studiorū, nō quidē triuialiū, sed exquisito
rū decorare maluistis Quā obrem, quā videbam
vosvelle lubens in h̄ gratiā, vt illo scribendi gene
re augendęq; vestre celitudini prodessem: quo
secundū euāgelica & Apostolica sensa, nullū po
terat excogitari salubrius, quaten⁹ mea summa
diligentia Leodinorū Antistitū bona fide, facta

ceu in crystallino speculo ob oculos ponerē, & oratione illustrarem fortassis sat historiæ consona. Ut enim cū Politiano fatear, inter omne scriptorū genus: quibus vel Grecæ vel Romanæ litteræ floruerunt: n̄ mihi haud dubie de humanis rebus is egregie meriti esse videntur: per quos aut excellentiū populorū, aut summorum principum aut omniū illustrium virorum res gestæ, fidelibus historiarū monumentis commendatæ sunt, tanto pere, ut absq; iugi earūdem lectione nemo non puer sit, & ille penetratius sapiat, qui aliorū exemplis sapere didicit. Quo circa optarim Amplissimodomi, quicquid hoc est, quod non sapiat vngues corrosos, ictumue pluteū, boni vos consule re, consilio magni Persarū regis Artaxerxis cognomēto memoris. Qui cū rusticus ei aquā vtrāq; manu e proximo fluuio haustā obtulisset: liberali vultu excepit. Alter quispiā malū per grāde obtrudēs, vbi arrisisset homini: per solem inquit, hic vir mihi videtur: qui ex parua etiam urbe, magnam posset extruere, animū potius spestandū ratus, q̄ oblatū, Christus Iesus, q̄ diutissime vos seruet incolumes. Valete.

Vigefimus Antistes.

Ambertus hac tēpestate nolens volens in Episcopatū tractus est anno salutis sexcentesimo quinquagesimo nono. Qui præcla-

639.

ris ortus natalibus, ex Loffensiū Comitū gene-
roso stemmate originē trahens, patrem habuit
regū collectaneū, nomine Aprū, matrem H.ere
splendā, Mauritj Romanorū Imperatoris san-
guine cretā. Vnde ab ipsis suis crepundīs futu-
ræ virtuti prospiciens, perspicuis signis fulsit. **Miraculū**
Nō obscura fama est, infante adhuc Lamberto
dū herente lingua, nullā satis vocem formaret,
vbi per occasionem religiosa mater alio peregri-
natura ab̄̄sset; neq; alimoniā secum asportasset
cunctāte illa de reditu, ita fertur admonuisse nu-
tricem. Accingere inquit, quātum potes & ma-
tri panibus occurre; iam dudū enim egena huc **Miraculū**
properat. Litura quā nutricis lallare fugens edē-
tulus impresserat; cęcę mulieri medicata dicitur
Sic incorruptæ indolis auspicijs felix, paulo ve-
getior, ardua dogmatū monumēta memori pe-
ctore condebat, in his versabatur, hunc putabat
Iudū, hunc iocū seriūq; existimabat. **Magistros**
perinde ac parentes obseruabat; venerabatur, co-
lebat, népe quos animi nouerat educatores. Ne-
q; enim spem illā, quā Remaclus de se concepe-
rat; pastus est videri actis puerilib⁹ degenerem.
Quinimo magistris morum & literar⁹ traditus
vtriusq; cultus cępit esse studiosissimus. Nemo
parum interesse putet, primos anniculos his an-
his moribus institutas; fere enim quales se exhibe-
tūt hinc fugandū, q. hinc apparet hinc v. manuā

bent in morum palestra tyrūculi, tales crescunt
 æmeriti, vt perpetuo Leonidis Pædagogi sui
 mores, quos puer imbiberat, Alexander etiam
 seruauerit. Vnde sancti propositi parētes habu-
 it indulgentissimos: qui ita se comparabant, vt
 omnē ætatis fluxū, bene curatum cuperet. Qui
 iuxta Licurgi legem, puerū in agrum deduci iu-
 bebant, vt foro & vrbaniſ delitijſ careret, ne ilo-
 la pubertas luxu deflueret, quemadmodū fere
 Lacones liberos ruri obligabant, tantisper dum
 optimis sub morum magistris eruditi, corpore
 pariter & animo exercitati valerent, & suæ ciui-
 tati decori esse possent. Quare Landoaldum pri-
 mi nominis presbyterum, in pago quæ vulgo
 dicitur Vyntershounen, ei præfecerūt cuius mo-
 nita incredibili auiditate excepta, in mentis pe-
 netralia demittebat, nihil prius, nihil purius, du-
 cens: q̄ omnem semel conatum, industriā omne
 rectis disciplinis die noctuq; impendere, deū ti-
 mere, ecclesiā colere. Atq; vt nus q̄ ignis est, qui
 non luceat ac calefaciat; ita gloriosas hic ardoris
 sui faces exæstuabat. Sancta nāq; & attenta pre-
 ce fonticulū necessitatī pariter & solatio profi-
 cuum suscitauit: qui hodie primitiæ Lāberti di-
 citur. Addē prunas flammis igneis vernātes, sa-
 cra linea veste complexus: per spacioſam vicini-
 am, impune domum vſq; pertulit, Quæ fando-

Vyntershounen

Miraculū

Antistiti Remaclo animū addiderunt, vt famili Virtutū
arem eū sibi faceret, & clericū ordinaret. Sed rā indoles
ri semper sermonis, visus cēlibis, parcæ querele quas inā
conuictus facilis, secū manere gaudebat. Moro, dolescens
forum confortia tanq̄ pestē deuitans, se in cel. tia conra.
lulā plærūc recipiebat, vt facile intellectu esset, tas habuit
nescio quid latere in adolescentulo, quod si coa.
lesceret: stupendo attonitū mundū feriret mira.
culo. Tradunt s̄aepē in uno fodales ad optima
solicitare solitum: & ad pietatem classicū velut
occinere. Eya fugite malorū incitamenta adule
scentes, puritatem hac sub c̄tate sectemini matu
ritatē addiscite, literas sanctas amplectatmini, sa
pientiam exosculemini, magistros parentū loco
ducite, iacite sanctitatis fundamenta, tyrociniū
futurę probitatis cū fiducia exigite pudore fron
tem conspergite, iactantiā execremini īs annis
indignā, fietc̄ tuīn, vt bona spe vniuersi faueat
omnes vos ament, adiuuentc̄ officīs. Quæ nō
modo voce sed opere ipso cōpensabat, ita semp
tenerę male lanuginē instituēs, vt canis abunde
prospiceret. Adolescentiā quippe ætate agnouit
plane feriendā, & insanię plærūc stimulis agitā
tam. Qua delibuti, imo impiati, imo cōscelerati
adolescentes, omnē virtutis aditū, procacitatis
vitio prostituunt. Hos si nescitis igne suo deco
quis scelitus amor, exagitat perdita animorum

E

Miraculū

infidatrix impudētia, & eo vſq; infelicibus exo-
edit flammis, donec nobilissima vitē parte turpi-
ter acta, vtricibus focis vrendi tradantur. Sensit
insidias dolosæ etatis preſagus iuuenis: periculū
exhorruit, & ille secū. Ve misero mihi, si prodi-
tā egregie horū exemplo animi pulchritudinem
in turpe dedecus pdegero. Quā ego rex autori-
rationē reddere potero. Quo vultu, qua fronte
eterni vindicis adstabo tribunalib;. Si ingratus
ego, ingenua natalitia, maioriū splendorē, fami-
liæ claritatē, quā illustrandā adeo, p̄opteq; tuē-
dā accepi: sc̄ id idissimis moribus obnubilē. Sati-
erat brutū nasci, imo omnino nō nasci, q̄ ratiu-
tatis originē flagitij obscurare, ignominij vo-
luptatū cōfundere, imo prorsus extingueire. Sed
qd agā: quo me vertā: Qua via, quo ue ordine,
pſidioq; fult⁹ effugiā: Ecce tibi oēs adit⁹, oīa do-
morū sorduere limina, libido ubiq; regnat, oīa
occupat laſciuia, decoquit patrimonia lux⁹, oīa
obligurit supina adolescētia, & interea q̄ cū ētati
or est, is plane ineptit, hic sibilis patet et risui. At
scio qd agā. A superis vocor, deo vocāti parebo
valete patria stēmata, fumosæ nobilitatis imagi-
nes, valete valete nutrimēta malorū opes. V̄ elis
innocētię man⁹ porrigo, priusq; lubrica me phil-
tra in nassam illectēt. Cōtinētię talutari, literarū
me studijs dedā, sic me paſcer pietas, eruditet di-

sciplinā, animabit charitas, sic mihi opportune
 prodero ac p̄ximis. Tali meditatiōe sedulo ani
 mū lactabat, & nequaq̄ sibjpsī fidens, explora-
 to prius S. Antistitis Remacli magisterio, The
 odardo subinde hui⁹ successori, pudicitia tuēdā
 cōmittebat. Qui cū, mirū in modū proficiens,
 omniū passim, seorsū autē Clodouei frācorū re-
 gis gratiā merebatur. Quo demū impellēte, vr-
 gētibusq; Traiectēsib⁹: vbi cruēte Theodardus
 occubuisset, Episcopatū Traiectēsem illustrare
 coact⁹ est gl̄ia nobilitatis, & sc̄titatis exēplo, āno
 suę etatis. 20. Verū quid attinet absoluti P̄tifi-
 cis rationē ponere? Nemo enim hoc vno igneis
 charitatis visceribus flāmātior, nēmo vitę inno-
 centia purior, sapiētiæ studijs deuotior: ab omni
 vitio sequestratior, virtuti anhelatior. Qñ enim
 iniurias retaliavit: aut malo suscepto malū repē-
 dit. Nā odiorū incēdia, inuidias, rixas, iurgia, ia-
 ctantias prorsus ignorasset: nisi ex aliorū affecti-
 bus collegisset. Animo semper inconcusso, vna
 eadēq; mētis cōstantia ac vultus suauitate specta-
 bilis, incessui autoritatē verbis pondus, gestibus
 grauitatem adhibebat. In suggestu sacro multa
 maiestate euangeliū detonās, lacrymas populi,
 suas laudes reputabat. Perpetua aspectui inerat,
 serenitas, nisi forte aut misericordia lachrymas
 aut deuotio ardorem afflasset. Nam de impre-

E ij

Miraculū

termis̄ illis vigilīs, inedia incredibili laborum
 famis, sitis, algorisq; patientia, satius est tacere: q
 aliquid dicere. Quāq; optimorū præcipue viro-
 rū interesse contubern̄s gaudebat. Vnde Atre-
 batis, in trāslatione, S. Vedasti, Audomaro T or-
 nacensi Episcopo se admīscens, assistentibus epi-
 scopis atq; Abbatibus q; plurimis, vigili animo
 intentus, ex eorum morib; velut insultrix apis-
 cula, nonnihil suavitatis colligebat. Aderat pari-
 ter Audomarus pre senio cecus, qui tum meri-
 tis. S. Vedasti præsentisq; episcoporū illumina-
 tus est, Quod beneficiū nullo modo ferens, in-
 genti luctu vniuersos increpauit. Me miserum
 (inquit) cui tantam felicitatē seni inuidistis. Nā
 mihi cecitatē dñs in salutē animæ irrogauit. Ne
 q; plorandi finem fecit: donec secundo excēcat⁹
 esset. Huiusmodi exercitio peractū est annorū
 viginti & octo curriculū: quo usq; imp̄s conspi-
 rationibus, de extrudendo Lamberto per Ebroi-
 nū aulæ prefectū, certatū est. Qui vbi Theodo-
 ricū Clodouei filiū natu minorem, Cloathario
 & Childerico reiecti, in Regē assumpserat: ad pa-
 tranda pessima illi autor fuit. Quapropter tā rex
 q; funestus cōsiliarius, regno priuati sunt, illo ut
 indigno administratiōe Paris̄s in Dionysianū
 claustrū relegato, isto aliqd̄i transfuga & capti-
 uo in Luxouiū. Verū Clothario post quartum

Imperij anni defuncto, Franci Childericum ex
Anstrasio reuocates, regē appellauerūt. Qui ve
nationi intentus, in litē cū Blodione magnate in
cidit, isteç lēsus, in regē cuspidē regerēs, in syl
uā eū transfodit. Quare Leodegario Augustu
dinēsi Antistite & regni primoribus visum est,
iterū admittere Theodoricū Hac conditione, si
Ebroino refutato, Leudensium filium Erchino
aldi palatio p̄ficeret. Quod admodū Ebroinus
grauate tulit. Qui ex insidijs producto exercitu
Leudensium opprimens, inuitō etiam Theodo
rico principatum inuasit, & rebus succendentī
bus, quum regi rursum grata esset Ebroini con
suetudo, clam multos perfidię accusabat. Nec
prius pestilens consilium suggestere destitit: q̄ sy
nodum Episcoporū Theodoricus coegisset. In
qua plures ex Ebroini sententia pontificio priua
uit, aliquot irreuocabili damnauit exilio. Leode
garius diu excarnificatus, post famē & carce,
ris squalorē, oculorū euulsionē, plantarum sub
neruationem, lingue ac labiorum p̄escisionem Amoto
tandē capitis obtrūcatione martyriū cōsumma Lāberto
uit. Huius germanus Serinus lapidibus obrutus pharamū
est, & Lābertus a munere suo amotus. In cuius dus prece
loco prece ac precio Aldoini Coloniensis Archi & precio
episcopi Pharamūdus suffectus est. Quare sub Antistite
domestico persecutionis tumultu, optimi p̄z. agit

E iij

Eparaffiaty
pancaig
Submend. pt
manob mada

Tyrānis

Ebroini

ceptoris Remaclii imitat⁹ exéplū: Stabulanæ ges-
tis portū oppetit. Ibi cū in Monasterij dormito-
riū, forte cōcidente calceo sub intēperiua nocte
Vide in Natalis dñici strepitū cōcitasset; decernēte abba-
effabilem te, vt quicūq; tātū insolētiæ trāsegisset, ipse se ci-
Lamberti tra cunctationē ad crucifixi imaginē sub dio reci-
māsuetu⁹ peret; ilico subduxit se, nihil algore Brumali, &
dinē & o⁹ niuiū intēperie (quæ tū portēto se cadebat) deter-
ritus. Verū vbi prisca fides⁹, vbi tāta instātia fa-
bedientiā eti⁹. Quid causæ putamus, q̄ hæc nobis vſu mi-
nime veniant; qui quoties ad meliora nitimur,
toties destituimur, conamur; sed deficiam⁹, assur-
gimus; sed relabimur, inflāmamur, extolliamur,
sed euaneſcim⁹, præclara proponim⁹, spōdem⁹
grādia, promittim⁹ mōtes aureos, sed pmittim⁹
tantū. Quid hoc mōstri⁹? Quia impari cū Lāber-
to fide cōtēdimus, vacillam⁹, nutam⁹, & si quid
boni cēperim⁹, inde nobis blādimur, sicq; ruino-
sis heremus turrib⁹. Nō ita luſtator noster vali-
dus, qui cū propheta ſupra firmā custodiā, ac fi-
deles munitiōes gradū fixit. Plurima fateor alia
dicēda eſſent, ſed occurrentiū eſt lector⁹ fastidio
Per Pipi⁹ Vnū eſto, totū hoc ſeptenniū ſummis in animi
nū Lam⁹ delit⁹ versatū fuifſe vt ne labis aliqui mortalis
pertus cō ſibi cōſci⁹ fuerit. **Verū** enim uero Theodorico
ſtituitur capto, per Pipinū, ingēti populoꝝ lētitia reſtitu-
cus eſt, et Pharamūd⁹ multis ludibrījs reiect⁹ an-

no salutis. 693. Qui nihil segnius, q̄ ad perfe^{ctio}nem
 fastigiū cōtendēs: Taxandriā ab Idolola
 tria ad veri dei cultū perduxit, lenitudine magis Lābertus
 ac modestia fretus: q̄ p̄cipiti verborū, armorūq; taxandrię
 strepitū. Nō enim fugiebat prudētē virū, vulg⁹ apl̄s fit
 homini pietate duci malle: quēadmodum ada-
 mas, nulla vñq; machina, arte nulla, nullis infrin-
 gi viribus potest; sed hircorū sanguine litus, faci-
 le dissoluitur, & in particulas recidit: ita sūt quo-
 rūdam ingenia, quæ nulla vi emollias, nisi offi-
 ciō & māfuetudine; qualia fuerunt fere Taxan-
 drorū, modo recte illā noui gentē, duriusculam
 plane & incultā, sed Lāberti oratiōe ac moribus
 facile tractabilē. Odā Boggis Aquitanorū ducis
 coniugē marito orbā, ad sēculi cōceptū induxit
 Quę ecclesias sua munificētia passim ditans, in
 Amaniū monasteriū beato fine geuit. Laudran-
 dam nobilē virginē dū Blisie suo fundo collegi-
 um instituissē; Christi flāmeo cōsecrauit. Plures
 ab aula & thalamis auocauit ad cēlibatū, cū pri-
 mis illustrē virū Hubertū Aquitanū, cui Florui-
 na Comiti Louanianī filia nupserat, ex quadu-
 os p̄creauerat filios. Floribertū & vt plēricq; vo-
 lūt Syluanū, vtrūq; diuorū numero sociatum.
 Quib⁹ ita m̄nit⁹ p̄sidījs nihil difficile, nihil ei-
 onerosum euenit: præter vnum intolerabile, q̄
 quū tantis dotibus felix esset, tanta spiritus liber

E iiii

eate ageret; carnis tamen vinculis adhuc alligare
tur. In circa ceteribus interesse gestiebat angelorum
dissolui exoptabat, & esse cum Christo. Ea de re di-

Nō seniū uine pietatis aures propensius sollicitare non de-
decrepitū stitit, quo usque ei non senium decrepitū, sed mag-
sed magis nanimitas morte conciliaret. Quandoquidem
nanimis Richoaldus & Gallus Dodonis Arduenne du-
tas Lāber cis fratres, ferocire cæperant, & superbe pernari
to morte omnē Episcopi autoritatē. Quare amicorum au-
cōciliauit xilijs (quos plurimos habebat & potentissimos
Lābertus) legūque suffragijs, ambo morte mul-
tati sunt. Quibus accessit q̄ Pipinū principem.

*Pleutrenda
vpoz n vpoz
nur pupm*

Toppiliæ corā increpare auderet, quoniā Alpai-
dem, pelicē Pleutrendę superinduxerat. Curatu-
rū se, orci fastidiū (sic enim illā vocabat) extra ec-
clesiā descisurū. Igitur muliebri insania agitata,
Dodoni fratri contumeliā literis questa est: quē
sciebat nō mediocriter altera ex re offendit iri.
Qui protinus malitiosi pectoris efflans venenū
ob vilipēsionē creditam, dolos meditatus, apud
Aurotū exercitū cōflauit, & summo diluculo,
agmen producens, sanctorū Cosmę & Damja-
ni facellum, quo se continebat antistes, cum duo
bus germanis fratribus Petro & Andeletō, pau-
cisq̄ clericis, obsidione cinxit. Verū præ tumul-
tuantium fragore & armorū sonitu expergefa-
ctus Lambertus, quū suos ex aduerso arma arri-

Dodo ar-
maarripic

pere perpedisset: tali oratione propositum inuertit.
Quid agere decreuistis homines Christiani? Sic Oratio Lā
cine respondere libet violētę: Non vos hoc do berti
cuit vitę autor morte patiens, non sancti Apo-
stoli, non innumeri martyres. Sedate irā, ponite
animos & vultu mecum hilari morte despicite,
Aderit fulgentiori sydere deus, qui alicunde vi-
ctores nos statuat. Si quicq; est, quo minus suos
ille vos martyres agnoscat, salubri confessione
omne istud abstergite. Neq; mora intercessit,
quin irruentibus sacrilegis, ante orantis oculos
trucidarent vtrūq; germanū, & omnes fere cle-
ricos, vscq; adeo ut vix collecto etiā spiritu, in Pō
tificis tergū, versatile ferrum eminus penetraret
Sicq; factum est ut non inferiorem cum Ioanne
Baptista, martyrū gloriā obtinuerit, quādo uter
q; ob impugnatum adulteriū, sanctam perfude-
rit animā. Huius testis nox illa est sublustris, qua
desuper Oratoriū crux pellucida aureis radijs a
cōeli cardine demissa est, multis id stupentibus ac
demirantibus. Passus est anno salutis septen-
tesimo, anno administratiōis quadagesimo pri-
mo, anno ætatis sexagesimo primo. Clientuli
qui pauci admodū euaserāt, corpus ipsum cym-
bæ implicitum, in villam parentū prope Traie-
tum in ædiculā diui Petri transuixerunt. Quo-
loco haud semel ab incolis exauditi sunt angelo

Trucidā-
turgerma-
ni & cleri-
ci diui Lā
berti
Pontifex
cōfigitur.

Miraculū

700

*Antioch
pro*

*Pacienti.
nisi... si...
lchen... P...
Vl... a...*

rum chori, luminaria visa, cœlesti lumine rutilantia. Dodo ter impensis dolore pariter & plaga exenteratus pessima, ante annum a vermis consumptus interit, quæ sui præfectoris intolerantia, in Mosam demerserit. Complices ad vnum omnes, diuinitus puniti sunt, Percussor iactabundus in monte publicu Leodin cū fratre cōgressus alter ab altero peremptus est, Alpais Dodenis atque sociorum horrenda morte perculta, pœnitentiam egit, & Collegium virginum, in sceleris sui propitiationem martyri in villa quæ Orpio dicitur, dedicauit, a Niuella assumptis sanctimonia libus, Comitatum quoque a Turnis, qui ei hereditario prouenerat. Leodino Antistiti summisit & se in cellulam recipiens, ad mortem usque, in pœnitentiā perdurauit. Tralatū est postea gloriosum Lamberti corpus Leodiū (ut dicemus) quo ardenti nimius turbarum feroce, dicam an strepitū inuisitur, ut ante aliquot annos, opus etiam fuerit dī pueri illic ferulæ manum subduximus hexasticho turbam sedare.

Eburo quisquis ades, tanti qui templa patroni
Inuisis, memori pectore conde tuo
Non strepitū, sed voce humili pulsa illius aurē
Audit & haud surdus ad tua vota manet,
Est facilis, sola exaudit si mente rogetur;
Vtere disaretis moribus satque vale.

Floruit sub Apostolicis viris Vitiliano, Decato, Bono primo, Agathone, Leone secundo, Benedicto secundo, Ioanne quinto, Zenone & Sergio. Imperantibus Constante, Constantino, Iustiniano, Leonio, & Tyberio absiaro

Catalogus omniū Antistitum Leodinorū autore F. Ioanne, Placentio, Trudonense ordinis prædicatoriū, Cænobij Traiectensis ad Mosā.

Vbertus Bertrandi Aquitanorū ducis, & comitis Palatini filius ex sorore beatę Odę viduę, ex illustri Frácorū genere oriundę, adolescens liberalis ingenij, dū venationē indefes-
se sectaretur & canicularū plausu, ardeorūq; vo-
latu mirū in modū delectaretur, sub Parasceue
sancta a domino cōuerſus est. Quē crucifixū in-
ter cerui cornua se increpatē adorauit, statimq;
institutū mutās inter collectaneos iusticię magis
& equitati studuit. Vnde Ebroini & Theodori
ci mores execratus, in Austrasiā deflexit. Deinde
habitauit in Brabantia, & cū Láberto episcopo
necessitudinē cōtraxit. Post quæ dū mundi con-
temptū, Romæ pulchrius q̄ domi cōsequuturū
se speraret veherēti cupiditate exēstuās Aposto Romæ
lorū inuisit limina. Ibi ipsa hora passiōis diui Lā Pontifex
berti cui⁹ monitis semper acquieuerat dei āgel⁹ ordina-
Pedū Pōtificū Traiectensiū Sergio Pont. Max. tur

Miraculū

Obiectum ad finem

ad finem

exhibuit. Hubertū quendā suis signis declinans & administratione dignissimum definiēs. Quo inter tot milia hominū reperto, dū modis omnibus reluctaretur, rursus ante omniū conspectū, eadē insignia, quæ dudū ipse nouerat, allata conspexit. Quare nullus imperium detrectandi lo-

Petrus clauem auream huberto dedit

cus supererat, quo minus morē gereret. Itaq; sa-
crū peracturo. Petrus Apostolus aureā clauem
& stolā portendit, qua significabatur absoluēdi-
peccata, & furiosis incolumitatē conferendi au-
toritas. Qua hora & Leodī vox infonuit. No-
no Martyri deus successorē suffecit, hodie a suo
vicario institutū Romæ Episcopū. Sic igitur in
Traiectum honorifice exceptus est; & aliq; diu
moram trahens, pensiculare cēpit, quē admodū
Leodinē ciuitatis fundamenta iacere posset. Cu-
ius cū fiducia assumpta, non contemnendā par-
tē absoluisset, ciuitati nomen indidit, vt Leodiū
diceretur. Quā protinus præsidījs legum stabilitē
fecit, libertate donauit, politiā ex cogitauit, mo-
netā excussit, bladi viniq; sextaria cōposuit, cer-
tā mercis ac operę mēsuram, rationēq; promul-
gauit. Sigillū publicum diui martyris Lamberti
imagine conspicuum, īs verbis inscripsit Sancta
Legia, Romanæ ecclesiæ filia, Collegium dicā
an Monasterium diui Petri primo omnium con-
struxit; in perpetuam rei memoriam, vt illic au-

Leodium construatur

C. p. t. a. m. s. f. u. r.

Monasterium diui Petri

30. Augustus. Divinito auid vobisq[ue]m v. p[ro]p[ter]o
n. a. p[ro]p[ter]

rea clavis seruaretur, cui et nigros Monachos Sta-
bulani Monasterij præfecit, collegium adiecit
quod cathedralē appellant, auspit[us] Christiparæ
virginis & S. Lamberti martyris, cui viginti de Collegiū
putauit virostanonicos. Nam frequenter tāipse diui Lam-
berti alij sanctissimi viti superne admoniti fuerant, berti
ne negligeret, quo minus illic sancti martyris of-
fa transferret. Quem ille post totos tredecim an-
nos immunem a putredine sepulchriq[ue] macerie
sublimauit, & magna deuotione inuocauit, ci-
uitatisq[ue] patronū esse voluit. Quicū & sedē trāf-
posuit, anno salutis septingentesimo tercio deci-
mo. Ceterū innumera miracula & virtutes secu-
tē sunt. Iuuigellam enim præternauigātes, sense
serunt sola inuocatione, cæco visum restitui, &
Harmalli Paralitico sospitatē conferri. E regio-
ne immobile feretrū permāsit, & vltro pallium
in aera euolauit, miraculo tali martyri patroci-
nans, quatenus illic suæ memoriæ ędes didicarē
tur. Oda Scotorum regis filia, dū Leodium pere-
grinata, martyris opē inuocaret, & montē vval
burgi oppeteret, a nativitate lucis communis ex-
pers repente videns effecta Lamberti potētiam
sublimi voce confessa est, quo loco ecclesia fun-
data est. Innumerōs igitur attraxit miraculorū Grimoal-
dus affluentia, vt Grimoaldū etiam Franciæ domus dus prefe-
prefectū Leodium exceperit. Quem ante altare Etus Fran-

Inventio S.
Lamberti.

Transla-
tio diui 703 -
Lāberti cyn-

Onus fortunae
of a y vander

Miracula

D. Sancta
oda

corum in martyris orante. Raginarius Rabdadi Phrisonū
terficitur. ducis satelles cōfecit. Qua occasione Carolus Mar-
tellus cū Rabdado ad flum Burdonā pugna cō-
gressus hostē falsa deorū religione deceptum fu-
Carolus dit & occidit, anno salutis. 734. Cuius Martelli
Martell⁹ libentius mentionem facimus, quia Harstallum
ly alpaidis ei Leodīs finitimum pertinuit, quē eo loco Plen-
trenda nouerca comprehendi iussit, & in custo-
diam detineri. Qua tandem, Francorum orta sedi-
tione elapsus iniurias dissimulare q̄ vlcisci malu-
it, Harstallum ipse & Coloniam omnem Huber-
to submisit, ita matris Alpaidis culpa effusum
sanguinem compensans. Qui & Sarracenorum
ingentē multitudinē, qui Sarumnam transierat,
quasi in Gallias habitaturi, tertio Id⁹ Maias (qui
bus diui Seruatij festum occurrit) eiusdem inuo-
cato auxilio, trecenta octoginta millia cū Abdi-
rama rege suo peremit, suorū militum fortasse
mille quingentorū iacturā passus. Qua potitus
victoria Villigisum, Parisieñ. Episcopū, Traie-
ctum misit, ubi incerta & semiruta basilicæ Ser-
uatianæ instauraret. Vnde tæcham opificio sin-
gulari vestiuit, & cooperante Huberto corpus di-
ui Seruatij in sublime eleuavit. Post quē Plentrē
da Pipini reliqua, ædem Apostoli Petri de Scema
che edificauit, & Hubertus consecrauit, atq̄ in
pagum Andigmensem aureis literis prescribere

Victoria!
Caroli
Martelli

angelo ecclesiam, & Monasterium construxit, Monaste
 riu[m] cui facellans suu[m] Beringerium prefecit, arcemq[ue] rium Ar
 ac possessiones Collegio Leodino sumisit Obijt duennaz.
 feræ tercio Calendas Iunias tametsi huius festu[m]
 celebretur tercio nonas Nouembres, quibus vel a
 Carlomano corpus translatu[m] dicitur vel ab Oge
 ro Dando, ut nonnullis placet, euectum putatur
 Floruit sub Apostolicis viris Sergio primo. Leo
 ne tercio, Ioanne sexto, Ioane septimo, Sisinnio
 Constantino, & Gregorio secundo, Imperantibus
 Tyberio, Absimaro, Iustiniano, Philippico
 Anastasio, Theodosio & Leone. Claruerunt S.
Alardus cū sua cōthorali Grimaria, & duabus fi
liabus Herlinde & Relinde, qui collegiū Driapo
litanū (quod vulgo Alden Eyck nūcupatur) in
stituerunt, quod etiānū præposituræ titulo cele
bre est. Qui Huberti recharr. auro atq[ue] gemmo
sa supellestile ornauerunt, & cultus Christiani
post se monumenta reliquerunt.

Monaste
 riu[m] Al
 denEyck

¶ Secundus Antistes.

Floribertus Huberti filius, abbas Stabulan⁹
 & Monasterij diui Petri apud Leodiū ad
 ministrator, atq[ue] summi Collegij proposi
 tus, defuncto patre, suffectus est Antistes, anno
 salutis septingentesimo trigesimo primo. Qui
 Collegio diui Lamberti decem viros Canoni
 cos adiecit, quibus opima sacerdotia deputauit,
731

Corpus beatæ Odæ amitæ suæ, miraculis clarae
apud Amaniū, sublimauit, & genitoris sui coro-
pus cooperante Carломāno rege in Collegium
diui Petri transtulit. Obiit anno salutis septingē-
tesimo quinquagesimo quarto, anno adminis-
trationis decimo nono. Sepultus in æde S. Lam-
berti. Floruit sub Apostolicis viris Grægorio &
zacharia imperantibus Leone & Constantino
huius filio. Quo tempore S. Eucherius Aureleanus
filius Antistes, apud diuum Trudonem in exilium
proscriptus, & a Pontificio destitutus est. Quia
Carolo pugnante aduersus Raginfredum, suæ ci-
uitatis portas aperire contempserat.

Tertius Antistes.

Fvlcarius Comitis Louaniani filius ex filia
custodis Flandriæ primi collegij Præposi-
tus, administrare cœpit anno salutis septin-
gentesimo quinquagesimo quinto. Hic opibus
pariter & virtutibus, nouenam ecclesiam illu-
stravit, & Francia coronā ad Pipinum patrem Ca-
roli magni træfferi vidit. Obiit anno salutis sep-
tingentesimo sexagesimo sexto anno administra-
tionis decimo nono, sepultus in Collegio S. Lá-
berti. Floruit sub Apostolicis viris Gregorio ter-
cio & zacharia, Imperante Constantino.

Quartus Antistes.

754.
Terzimus.

AGILFRIDUS Burgundie ducis filius, ex filia
Comitis Auerniensis, Caroli magni ne-
pos & contubernalis, in Episcopū assūm-
ptus est anno salutis septingentesimo sexagesi-
mo octauo. Qui cū apprime eruditus esset, eodē
cū Carolo, desyderio ferebatur, passim amplex-
etendi doctos. Aureo népe illo sēculo suarū ad-
huc partiū putabant esse Principes: præstare, vt
non tā potētia, quā doctrina tuerentur rēp. Qua-
re. S. Lāberti viuendi rationē, & felicē agonē cō-
pilari, atq; fidelibus literarū monumētis, ad po-
steros trāsmitti curauit; ingloriū indecorūq; exi-
stimans, sitā necessariū ac vtile exēplar intercede-
ret. Obīt anno salutis. 7 84. anno administra-
tiōis sexto decimo, sepultus in collegio diui Lā-
berti. Cuius tēpore Desyderius rex Longobara-
dorū ty rannice omnia egit, & multa oppida vi
oppressit, multa spōtanea dedit iōne a Romana
fede abstulit; vt Hadrianus primus ad tuēdas res
Ecclesiæ Carolum Roma accersire coactus sit.
Quo ille adueniens, Paphiam obsedit, Desyde-
riū cū coniuge, pacis perpetuæ obsides, Leodiū
apud Agilfridū seruandos misit. Qui defuncti,
Aquisgrani magnifica sepultura dignati sunt.
Floruit sub Apostolicis viris, Paulo, Stephano
terio, & Hadriano, Imperante Constantino.

carolus magnus

768.

*Agilfrid
doctos
amat.*

*rex longobardo
rex paphianus
Leodius*

¶ Quintus Ansistes.

F

Gerbaldus Bauarie regis filius, ex Materie
 Gra Ogeri Ducis Danoes. P̄tificiū adept⁹
 est anno salutis. 785. Qui omnibus sacer-
 totis famosæ dedicationi Basilicę Aquēsis, atq; cō-
 ciliabulo trecentorū & quinquaginta episcopo-
 rū interfuit: Cui Leo quartus Fōt. Max. & Ca-
 rolus Imperator pr̄siderunt. Quo definitū est,
 ut Archiepiscopus coloniēsis, eoq; sublato Leo-
 din⁹ Antistes Imperatore electū consecraret. In
 quo cōfessu meruit galero insigniri: & illustri ti-
 tulo omnib⁹ cōmendari. Cui⁹ rei gratia Ponti.
 Max, in Leodiū deduxit: mox etiā viisetū, quo
 loco ecclesiā eximie gratijs dotatā, a sp̄itū diui
 Martini dedicauit. Deinde aurorū oppetit, et ei
 dē diuo q̄des inscrispit: subinde Tūgrim adiit et
 semirutū collegiū Basilica ordinata, erigi iussit,
 cui extrudæ Ogeriū Danoen p̄fecit, qui ibi. 20
 viris canoniciis de stipe prouidit. Comitatus est
 hūc ipsum in Brabantia, & pariter Bruxellas in-
 uiserunt. Obiit anno salutis Octingētesimo no-
 no, anno administrationis. 27. sepultus in Col-
 legio Lāberti. Floruit sub ap̄licis viris Hadriano
 i. Leone. 3. Imperatibus Constantino & Carolo
 magno.   **Sextus Antistes.**

VAlcandus filius adelreidi ducis Bullonię
 & Arduennæ, ex Britaniæ ducis filia, e
 Decano Leodini collegiū, Antistes fact⁹

Bullonia
ducalis

est, anno salutis octingentesimo vndecimo'. Qui
corp⁹. s. Præsulis huberti cōsilio auxilioq^b Ogeri
in arduennā monasterio Andaginēsi transtulit,
& alteri synodo Aquisgrani celebratē interfuit
qua potissimū cōstitutiones in vicia canonicorū
ordinatae sunt. Prouidit Andaginēsibus āple &
splēdide, & fratribus sui Erehengoldi patrimonio
locupletauit. Ob̄it anno administrationis. i8. se
pultus in Saracāpo, cuius ædiculā Christo serua
tori intitulauit. Floruit sub apl's viris Leone ter
tio, Stephano quarto, Pascali primo, sub conten
tione Quirini & Eugenii secundi. Valentino et
Gregorio quarto, Imperantibus Carolo magno
& Lodouico pio.

CSeptimus Antistes.

Plwardus Reueri comitis Barenfis fili⁹. Leo
dinæ præsedit ecclesiæ, anno salutis Octin
gentesimo vigesimonono. Qui in honore
s. martyris Caprasij templū extruxit: quo loco
diui Pauli collegiū situm habet. Quo duodecim
tunc Monachos degere volebat: qui suo vocabu
lo vere responderent. Ob̄it anno administratio
nis tertio, sepultus in collegio. s. Lamberti. Flo
ruit sub apostolico Gregorio quarto, Imperante
Lodouico pio.

COctauus Antistes.

F N

*Sanctorum
Omnia f. n.*

Hircharius filius Comitis Sabaudiensis, ex
filia Comitis Limogiensis, vir de syderio
& deuotione flagrantissimus; sedit annis
viginti quinqꝫ. Qui primus in sua diocesi festū
omniū sanctorū celebre esse voluit; & sui ardo-
ris, copiosissimas faculas emisit. Obiit tertio Ca-
lendas Augusti, Sepultus in Collegio. S. Läber-
ti Floruit sub Apostolicis viris Gregorio quarto
Sergio secundo, & Leone quarto: Imperatore Lo-
douico pio, & Lothario huius filio.

¶ Nonus Antistes.

856-

Francus Equitis Håmoniensis filius, origine
& religione conspicuus, pontificali infula
decoratus est anno salutis Octingentesimo
quinquagesimo sexto. Qui patrię causas, & rei
pub. emolumēta in omnibus seūtatis: ecclesiasti-
co statui mirū in modū prodesse studuit, hincqꝫ
laudē super omnes antecessores promeruit Mo-
nasteriū Lobensem decreto Caroli secundi, leodi-
næ ecclesiæ subiecit: pariformiter & Magdaram
quā demū permittauit cū Metensi Archiepisco
Norman po, in Abbatia Trudonensem, collegiū Susterñ
ni, Lotha fundauit, quo venerabilis Abbatissa Cecilia, cū
ringiā, & patre Zendelbaldo Lothariensi rege requiescis
Franciam Porro anno salutis Octingentesimo octuagesi-
populan- mo secūdo, Normāni adiūctis Danis, Frāciam
sur. & Lotharingiā peruagātes, inestimabili armato

rū densitate iuxta Mosam in loco Haslon cōfidē
tes, Leodiū, Traiectū, Tungrim, Aquisgranū
Agrippinā, Coloniā, cū castellis, finitimiſ com
busserunt. Monasteriū Stabulanū, Malmūdariū Norman
Indam, Prumiā prophanauerūt; præliū bis cum ni bis cū
Leodiniſ cōmiserunt, ſemel vicerunt, ſecūdo tē Leodien
tantes defecerunt, nā Goffridū Kollonē atq; Siſibus con
gifridū, duces oppreſſerunt. Quibus prædā om gressi, ſe
nē excutientes, inaneſ abire coegerunt. Verū in cundo fu
tolerable quiddā accidit; Vtrūq; enim monaste perati ſūt
riū diui Petri & diui caprasñ & magnā collegñ
partē, igne concremauerunt: donec virtute diui
na ad sarcophagū. S. martyris Lāberti flāma ex Miraculū
tincta eſt. Quē illi alia via fedare aggressi, gem
mas & aurū auferre cogitabāt; ſed vbi illud nul
lis viribus demoliri potuerunt, congeſtis in acer
ū ſpolijs, ad naues ſe receperūt. Quos Franco
præueniens, hinc inde proſtrauit, & in fugā tur
piſſimā adegit: & poſtea a ſacro ob id abſtinuit.
Corpora ſanctarū virginū Herlindis & Relin
dis driapoli ſepulta eleuavit: & Fossiensem præ
fecturā Leodinæ ecclesiæ ſubiecit. Obiit anno ad
ministrationis. 48. quinto Idus Ianuarias, ſepul
tus in collegio. S. Lāberti. Floruit ſub apostoli
cis viris, Benedicto tertio, Nicolao primo. Ha
driano ſecūdo, Ioanne octauo, Marco. i. Agapi
to. 2. Hadriano. 3. Stephano. 5. Formoſo. i. Bone

F iij

facio sexto, Stephano sexto, Romano primo, et
Theodoro secundo. Imperantibus Lothario pri-
mo, Lodouico huius filio. Carolo calvo, Lodo-
uico balbo, Carolo iuniore, & Arnulpho.

CDecimus Antistes.

904.
Poeta fu-
it & do-
ctor nimi-
um rara
auis.

Stephanus Comitis saluensis filius: Theo-
logus & Poeta, atq; Metensis canonicus, ca-
thedrā conscedit anno salutis Nongentesi-
mo quarto. Qui sublimi eloquentia et ingenio do-
tibus pollens, coronides diuorū (quas responso-
ria vocant) potissime autē inuentionis. f. Stepha-
ni condidit, & passionē diuī Lāberti urbani cō-
scripsit. Antiphonas & omne præterea diei offi-
ciū cōcinnauit. De trinitate non inelegati dictio-
nis stilo cōcentū dictauit. Capitulorum atq; precū
(quas collectas vocat) fasciculos exegi: ex qbus
facile colligere licet, q operosus atq; industriū fu-
erit. Monasteriū supra Sambriā instituit anno sa-
lutis Nongētesimo primo, quod nondū factus
Antistes, mirifice promouit Abbatia fossiēsem
dono Caroli, toto tēpore possedit: & vt duo an-
te illū Epi solebant, gratiōse administravit. Sic
enim a christianissimo principe nō tātū propter
generosos proauos, sed ab ēnigenarū disciplina
rū cognitionē semper magni habitus est, vt frā
cimontū, siue alio nomine Forestā, sub se recipie-
ret, & nihil ita Carolo intimū esset, quod nō li-

bēter Antistiti impēderet. Ob̄ h̄tāno ad ministrā
tionis. i8. quartodecimo calēdas Iunias, sepult⁹
in colle. diui Lāberti. Floruit sub aplīcis viris Io
anne nono. Benedicto. 4. Leone. 5. Christopho
ro, Sergio. 3. Anastasio. 3. Landone. i. & Ioanne
io. Imperantibus Alemānis Lodouico filio Ar
nulphi; Conrado & Henrico. Claruerūt beatus
vibertus qui Monasteriū Bēblacense ædificauit;
instiuitq; ad modū quē in diocesi Metēsi in cœ
nobio Gorgien si monachū agens didicerat. Fra
strada virgo vestalis, genere & vita nobilis, in
spelūca diuę Marię apud Leodiū, ad mortē vscq;
in sancto proposito perstittit. Plentruda Stephani
Antistitis soror, comiti Namurcensi nupta,
enixa est Gerardū fundatorē & Abbatē mona
sterij Brønniensis, sub instituto diui Benedicti,
Mengoldus dux & martyr vitiorū rigidus ob
iurgator, quod sibi propriū erat (quippe vitis
bellum indicere et pœnitentia vitam priorem de
fere) in alios transferre laborans, ab Hoñanis
occisus est, cuius festum agitur Sexto Idus Fe
bruarias.

Vndecimus Antistes:

RIcharius filius comitis Hannionensis, pru
mensis & Stabulani, monasteriorū admi
nistrator, romæ aduersus helduinū symonia
cū, causas ecclīie agēs; locū ei pripuit, et a Ioanne

E iiiij

decimo confirmatus est anno salutis. 922 . Qui
 collegia & Monasteria cōflagrata reedificare ag-
 gressus, tumbā S. Lamberti martyris aræ peniti-
Monaste ori coadunauit, & nouis officinis Collegium S.
 Petri diui Petri illustrans, nigris monachis oblitteratis, tri-
Petri fit ginta viros Canonicos introduxit, Parochiā su-
Collegiū per riuum diuo Seruatio dedicauit; cuius oratio-
 ne, eo in loco fons exilīsse credebatur . ædes sa-
 cras a Normānis cōflagratas, passim Caroli sim-
 plicis & Lodouici huius filij sumptibus repara-
 uit. Abbates non ambitioni, sed hospitalitati in-
 dulgere, mensibusq; singulis sibi adesse voluit,
 atq; horum domicilia, etiam peregrinis, semper
 patere mādauit. Quibus tanq; facellanis vsus est
 cui obediendo, tot opes cōflauerunt, tot census
 atq; opima patrimonia cōgesserunt: ut vel Ara-
 bes inuidere possent. Obiit anno administratio-
 nis. 24. decimo Calendas Augusti. sepultus in
 æde S. Petri. Floruit sub Apostolicis viris Ioan-
 ne decimo. Leone sexto, Stephano septimo, Io-
 anne vndecimo, Leone. 7. Stephano octauo, &
 Marino secundo, Imperantibus Henrico primo
 & Ottone huius filio.

Duodecimus Antistes.

HVgo vir modis omnibus egregius preſu-
 it annis duobus, mensibus sex. Sepultus
 in Coll. diui Lamberti quarto Idus Apri-

*Ies. Floruit sub Apostolico Marino secundo, Im
perante Ottone primo.*

Tercius decimus Antistes.

FArabertus Comitis S. Pauli filius, Abbas
Prumiensis, Episcopio sublimatus est anno
salutis. 948. Qui duas Leodij parochias S.
Georgij & S. Catharinę consecravit, & Driapo
litanū monasterium mutato cultu ecclesiā S. An
dreæ fecit. Præfuit annis sex, sepultus in Colle.
S. Lamberti, quinto Calendas Aprilis. Floruit
sub Apostolico Agapito tercio, Imperante Ot
tone primo.

Quartus decimus Antistes.

RAcherius filius comitis Viennę, Mona
chus Lobiensis, ad Hugonē regem in Ita
liam profectus, eius est auxilio in Episco
pū cōsecratus anno salutis. 953. Quē postea Ba
uariæ duci fauere deprehēdens pari facilitate de
iecit, & paphiæ exulare coegit, suffecitq; alterū
Antistitē Farabertū. Hic quū nō diu superuixis
set, causam ad se recipiente Brunone Archiepi
scopo Coloniēsi, partes cōposuit. Vnde Rache
rius restitutus, dū more suo priuata maledicētia
& innata quadā mordacitate effluerat plurima
in Leodinum populū dicteria iaculatus, secūdo
depositus est, & in Lobiense monasteriū relega
tus. Qua occasione, inuectiuam in Leodienses

scripsit: cui titulū indidit Phrenesis malignāti po-
puli, & alterū Apologeticō, quod inscripsit in-
efficax. Conscriptis prēterea de dominico corpo-
re & sanguine tractatū vnū, & alterū de prēde-
stinatione, atq; sermones minime aspernandos.
Administravit ecclesiā Leodinā annis tribus, se-
pultus Lobiæ. Floruit sub Agapito.2. & Otto-
ne primo.   ¶ Quintus decimus Antistes
Baldricus huius nominis primus, fili⁹ Co-
mitis Mōtensis, adnitēte Raginerio auſcū-
lo suo, Hannoniēsi Comite, administravit
ecclesiā annis.3. sepultus in collegio diuī Lāberti
i⁹. Calēdas Octobris. Floruit sub Apostolico Io-
anne duodecimo, Imperante Ottone primo

¶ Sextus decimus Antistes.

Eraclius ducis Polēsis filius, e Saxoniæ du-
cis filia. Propoſitus Bonnę, in diuinis & ſe-
cularibus literis, ad prime erudit⁹, pōtificē
Vide hū, egit ānos salutis. 960. Qui ſcholas paſſim institui-
ius Anti⁹ in monaſterijs ordinauit, ne monachi (vt hac tē-
ſtitis insti peſtate videre eſt) inſcritia et ocio defluerēt. Audi-
tum   toria vero quibus Grāmatica & dialectica doce-
rentur, in ciuitatibus interteneri mādauit, quib⁹
inuerecūde ſe aliquoties ingerēs, nō eſt cōfusus
alios docere, quę maiusculus ipſe apud Coloniā
Agrippinā didicerat. Si quādo hac ſpē animati
decedebāt aduleſcētes, Epistolā ſuāpte manu cō-

scriptas dabant, & commendabant regionibus, quas
studij sciebat optime affectas. Quare q̄ plurimi
docti euaserunt, & patriæ decori fuerunt. Ob hūc
vere Episcopale & summe Christianū affectum
factus est Ottoni a consilij. Et Brunoni Coloni
ensi archiepiscopo amicus charissim⁹. Qui mor
bo (quē lupū vocant) egritudine pene incurabili
laborans. Turonū aduectus est, & tamen cor
pusculi incolumente cōsequutus, quatenus diui
Martini ope implorata, Canonicū se eius Colle
gij inscribi curaret. post quæ Leodiū reuersus in
præcipitio mōtis, collegiū diui Martini fundauit
& triginta viros Canonicos ordinauit. Sed & an
no. 968. alterū absoluit quod olim diui Caprasij
monasteriū fuit. Nunc collegiū sancti Pauli or
dinatis viginti viris Canonicis. Monasteriū de
niḡ diui Laurentij ædificare disponēs, sed mor
te præuentus cōsummare non potuit. Rūtautē
sancti Euremarī corpus transtulit. Obiit anno ad
ministratioñis. i2. sexto Calendas Nouēbris se
pultus in Collegio diui Martini. Floruit sub apo
stolicis viris Ioanne duodecimo, Leone octauo
Benedicto quinto & Ioanne tercio decimo. Im
perante Ottone primo. Claruit Euselinus vir exi
mię sanctitatis, cui domin⁹ arcana plurima reue
lavit, & Guilielmus Equesauratus, qui parochi
am Leodiensem S. Mariæ Magdalene cōstruxit

Collegiū
diui Mar
tini
Collegiū
diui Pauli
Monastē
riū diui
Laurētij

¶ Decimus sextus Antistes

ROGERUS siue NOTGERUS, GNAIONIS ducis
SuaUorum ex HELENA senioris OTTONIS so-
rore filius, legum doctor & philosophus, lin-

LEODIUM a guæ ac moru elegantia q̄ cōmendatissimus Pon-
NORMAN tificio sublimatus est, anno salutis. 972. Qui vr-
nisfedatū bēa Normannis fēdatā edificijs honestauit, mu-
restauraē ro vestiuit, & miro opificio ad techā diui LÄBER
& col. di ti adhibito, basilicā a fundamētis renouans, qua-
ui LÄ. nu draginta Canonicis celebrē reddidit. Tēpore au-
mero Ca tē pacis belli non immemor, arcē caprimontanā
nonicorū, cū illinc nōnihil ciuitati timeret, a tyranno roga-
celebre tus, vt infantulū e fonte susciperet, quē ei vxor
redditur. decursis mensibus enixa fuerat, non paucos mi-
Caprimō lites sub clericali ac Monachali habitu cēlans in-
tanā arcē gressus est, mœnia diruit, fortalicia atq̄ muniti-
industria ones vastauit. Sacella duo, quorū stipe viginti īa-
sua demo crificii viuebant, nulla industria demoliri potuit:
litus est quo usq̄ emisso voto, altera eiusdē cultus cōstru-
eturū se polliceretur. Quorū prouentus partitus

COLLEGIUM Aquisgrani, partim collegio S. Ioannis Euange-
diui IOĀ. listæ, quod apud Leodifū in insulā ipse cōstruxit
EUAGELI. designauit. Palatum suū mira industria validū
fecit, & parochiam ad fontes instituit collegium
COLLEGIUM diui Pauli ad fenestras vsq̄ extructū, perfecit, ad
diui PAU. iectis Canonicis decē. Collegiū sancte crucis &

omnes officinas illustravit, post quod & Diony Col. diu
sianū collegium condidit, quo primum viginti, crucis
deinde triginta canonicos collocauit Mosam pas Diui Dio
sim per quietatē se intercipere, & S. Ioannis colle nysñ, ^{mutatis}
gium alluere procurauit, & plurima emolumen
ta pro R. Pub. sustentanda excogitauit. Fossien
sem fabricam recuperauit, & castro constructo
iuxta situm, ab incursibus hostium præseruauit
quod idē adhibuit in præsidium Marchiæ episco
palis & Monasterij Lobiensis, Tuynum castrū Castrum
Tuynū
non ignobile, medium extruens. Complures di
ui Benedicti præfecturas (quas prioratus vocāt)
instituit, Prioratū S. Symphoriani in Boxo. S.
Mariæ in Barberiam S. Stephani in Mameche.
S. Victoris in hoño. Quibus locis memoriā om
nium Christi fidelium animarum, postridie omni
um sanctorū fieri voluit: & salutaribus victimis
pro eis deū exorari. Adalberti martyris recenter
interempti, ædiculam iuxta collegiū S. Ioannis
Euāgelistę construxit: & monasteriū sanctimo
nialiū villa, quę villica dicitur, ad renū instituit,
& Semblacū ad se recepit, deniqz ædes diui Mi
chaelis cōsecrauit. Plura quoqz alia loca, sua mu
nificentia nobilitauit, & in omnes benefic⁹, oēs
omniū gratias, cōciliauit. Tanta quippe pruden
tia atqz eruditione pollebat, vt sententia omniū
principū, tertij Ottonis tutor fieret, & prouetus Tutor fa

**Etus est
Ottonis
tercij**

quos Hořjaní quotannis pendebat, ab eodē con-
donari sibi mereretur Imperatori Henrico adue-
sus Balduinū Flandriæ Comitē auxiliares man⁹
adhibuit. Gandavum pariter obsedit, agrosq; fi-
nitimos populatus est, donec sacramentis fidei
Imperatori se astringeret, & Valentianas restitu-
eret. At mihi non videtur verisimile, quod alii
quot historiq; satis indecorē perhibent, tātum an-
tistitē propterea demeruisse nomen sanctitatis,
quia arcem Caprimontanā (vt diximus) dolo &
technis usurpauit. Nā quod pro opinione sua af-
ferūt, tā inepti scriptores, tantū a ratione dissident
quātū quod nūsq; coheret. Quasi vero mater se-
met, cū infantulo nondū baptizato, in puteū de-
miserit præcipitē? Sed quid habeat istud frōtis?
Nō enim facile cōsueuerūt puerperæ, maxime
nobiles matronæ, tā insperate & subito exilire,
neq; vir tā sagax custodiā hac parte neglexisse,
credēd⁹ est. Ob̄n̄t āno salutis Millesimo septimo
Exequiæ quarto Idus Aprilis. Cuius exequias. vt de ūni-
seu paren bus optime merit⁹ erat, Collegia quę extruxerat
talia No pulcherrimo cultu prosequuta sunt. Primo col-
ghen; legiū diui Lāberti, secūdo S. Pauli, tercio S. Mar-
tini, quarto S. Petri, quinto S. Dionysij, Sexto S
Ioannis, quo requiescit. Floruit sub Apostolicis
viris Ioāne. i.3. Benedicto. 6. Bono. 2. Bonifacio
7. Benedicto. 7. Joanne. i.4. Joanne. i.5. Joanne.

16. Gregorio quinto. Ioanne. 17. Martino secundo. Syluestro secudo, Agapite quarto, Ioane de cimo octauo & Ioanne decimo nono. Imperantibus Ottone primo .2. & .3. & Hérico claudio

Claruerunt pacis & belli exercitatissimi viri D.

Amfredus, Comes Hoñanus, qui Collegiū do- Comitat⁹
minarū in Thoren instituit, quo vxorē & filiā Hoñanus
vitā agere præcepit. Qui sacris initiatuſ, Hoñan Episcopo
nū comitatū Leodino Antistiti cōmisit, nē mul cedit
to post factus vltra Traiectēsis Antistes. Itē Go
defrid⁹ Comitis Viēnæ fili⁹, qui reliquias S. Re
maclia stabuleto, Leodiū trāsuexit, cui⁹ occasio
ne, duę parochię eiusdē nominis extructæ sunt.
Itē Arnulphus Ruminaceus, ecclesiæ Florine;
fundator, duos genuit filios, Godefridū & Ge
rardū Cameracēsem Antistiti, qui Monasteriū
Ioāni Bap. in Florine; perfecit, & eximiæ sancti
tatis exēplū post se reliquit. Itē Harigerus abbas
Lobiēsis, historiæ Leodiorū fidelis cōpilator lo
biæ vita excessit. Itē D. Abbo Abbas Floriacēsis
Victorij calculū cōmētat⁹ est. ¶ XVIII Ant.

B Aldricus eius nominis secūdus: fili⁹ Lodo
buici comitis Lossenfis ex filia Ducis Lym
burgeñ. Roghero subrogat⁹ est Qui nullū Munificē
Collegiū, nullū monast. nullā suę ditionis ædē tia.
adūt: a qua non munificus abscessit, ita omnibus Baldrici
hui⁹ beneficio semper aliquid accessit. Pānardū

*Opusculo, anno 120, quando anno, seu quando apud digne
d'ab initio
Locatio, istud
pro Hispano*

optimū patrimoniū collegio summo concealit,
& sustentandis quotidie viginti pauperib⁹ mul-
ta erogauit Generosum dominū Arnulphum,
Lossensem comitē spe sobolis destitutū, sanocō
filio ad resignandū comitatū, ecclesiæ permouit
Bellū cū Lāberto Comite Louaniensi expostulauit,
Lāberto & castellū in villa Hugardis munire disposuit.
comite Louaniensi Sed terræmotus circa meridiē quarto decimo ca-
lendas Decēbres inualuit, & Antistes cū suis a
Lamberto procul cohercitus, sub conflictu supe-
Vic⁹ est ratus est, & interēpti plus q̄ trecenti viri. Quod
Antistes infortuniū q̄q̄ alicū de ylcisci potuisset: in melius
& trecen⁹ tamen argumentū conuertere maluit. Vnde re-
ti occisi bus pacatis, Monasteriū diui Iacobi apud Leodi-
Monaste um instituit: quo Monachi perpetuo pro occisis
rium diui S. Laurentij nuper ab Eraclio inceptū, perficere
Iacobi cogitauit: sed a Ioāne Italico, episcopo & pictō
re elegantissimo retractus, sententiā mutauit. At
comes Hezelo suarū possessionū, beatū Lauren-
tiū heredem scripsit. Porro Monasteriū florinen-
se Antistiti subiectū est. Obiit anno administra-
tionis vndecimo. 4. Calendas Augusti, quū ad
expeditionē in Phrisios ab Imperatore elect⁹ fu-
isset. Sepultus in Monasterio diui Iacobi. Floru-
it sub apostolicis viris Sergio quarto, & benedī-
cto octauo. Imperante Henrico claudo. Claruic

70

D. Godescaleus Propositus collegij diui Lâber. Collegium
ti, qui diui Bartholomei collegium extruxit: & du diui Baro
odecim canonicis prouidit. In. D. Arnulphi Co tholomei
mitis lossensis nobilissima conthoralis, pacē in
ter comitē Louaniēsem & Antistitē cōposuit,
& Varenna castrū suū ecclesiæ Leodinę depu
tauit.

¶ Decimus nonus Antistes

V Olbodo filius Godefridi ducis Montēsis
ex Ioanna Balduini Flādrorū comitis fi
lia, legū professor & vltra traiectēsis de
canus, ab Hērico Imperatore e clauistro rapt⁹, re
gni cācellari⁹ & Leod. reip. administrator, insti. Vide hu
tutus est anno salutis. io i7. Qui corporis gygā, i⁹ Antistitis
tei, animi præstatis, atq; ingenij liberalis, vigilia virtutes
rū algorisq; patiētissimus, plerūq; in asperā hyc heroicas
mē discalciat⁹ in tēplis pernoctabat. Poplites ex *bubalij a. d. d.*
iugi atq; indesinēti inflexione quasi bubalū, tu
beres & plātas pedū ex diutino situ quasi crusta *Lubiz w. p. s. p. s.*
tas habebat. Cotidie in opum stipatus exercitu, *op. l. b. l. op. l. p. d.*
multa simplicitate procedebat, & omnis cultus *L. p. l. m. q. s. t. d. g.*
omnino expers, munerariū egētiū se dici gloria *Patma l. p. a. g.*
batur. Fumātes patinas ac phasides aues, lētis va
poribus decoctas ab hominat⁹ sola eleemosyna *Phosib ambo*
rū profusione, prodigū se ostendebat. Tapetas *m. s. p. o. r. b.*
& aulea, quū argentū deesset, erogari pcepit, q
pauperū casas vestire pmittebat, quo usq; ab Ico
nomis precio redimerentur. Vnde Henricū Im
perator, et anhū, belv putata q̄b. G
panecti obtinuer

1017.

peratorē, ob rē nescio quām, sibi succensere, magnatū suorū literis intelligēs: a magnatibus, tāto principē cōciliādo, pecunias exigebat. Quas ea dē facilitate qua impetraverat, mendicorū colle ctō examine dispersit. Quare audita fenerissim⁹ Imperator, nō modo in gratiā illum recepit: sed multo intimius, sibi definiuit esse charissimum, Officinas monasterij diui Iacobi imperfectas, cultu mediocri vestiuit: & Monasterij diui Lauren tij adhuc despicabile, aliquot edificijs correxit. Pompas sacras, quas processiōes vocāt, collegijs indixit: Psalteriū Dauidicū suapte manu conscripsit, & singulis psalmis, singulas precatiūculas præfixit, qui liber magna religiōe in Leodio seruatur. Pacē inter Imperatorē & Heribertū archiepiscopū Coloniensis, cōfirmavit, & proxime moritus, quū ex stomacho laboraret, corā abate Popone testamētū condidit. Sicq; in cinere & cilicio recubās: salutiferē crucis āplexat⁹ iināginē atq; exosculatus: sanctā animam exhalauit anno salutis Millesimo vigesimo primo, administratiōis suę mēse trigesimo, vndecimo calendas Maias, sepult⁹ in monasterio diui Laurentij Floruit sub aplico, Benedicto. 8. Imperante Hē
Drico. **V**igesimus Antistes Vurādus e familia Godescalci, propositi diui Lāberti, ab hērico Imper, vt viro im

artiū callētissim⁹. Leodiēsi ecclīę deputat⁹ est, ca
nonicis interim eligētibus Godescalcū. Qui sibi
inuicē via regia facti obuiā, dū ille bñficiū regis
in dñm suū trāsferre conaretur; ilico in se ppen
sum magisqz fauentē sensit. Vnde in ciuitatē pa
riter coequitātes, quū Durādo Godescalc⁹ latus Iocus con
clauderet, illeqz sublimior equo insideret; vulga cinnus in
rib⁹ fabula fuit, qua gallicę dicebatur. Inepte he
ris capulas occulit clientul⁹. Ceterū hui⁹ nomen
prope modū rei cōueniebat, ita aliorū collatiōe,
vere dur⁹ & quercin⁹ fuit durād⁹. Collegis em
& olim gratissimis soc̄js constipatus incessit, in
quos oēm Volbodi substātiā pfudit. Quē erga
se cōmotū, s̄æpe in somnis admonit⁹, & iā apte
cōprehendēs, dū vit̄js nullū finē facit: tertio in
virga furoris redargutus est, & baculo pastorali
afflict⁹. Itaqz subito ægrotans, & morte præuen
tus: sub dio recōdi se præcepit, in supcilio mōtis
ē regione monasterij diui Laurētij, quo antiqui
tus patibulū constitutū erat. Obñt anno salutis
io 24. anno administrationis tertio, haud q̄q di
gnatus tecto, donec monasteriū plene constru
ctū esset. Floruit sub aplīco Ioanne. 20. Imperan
tibus Henrico Claudio, & Conrado, qui collegi
um diui Adalberti in Aquisgrano fundauerūt,
& viginti canonicis prouiderunt.

Vigesimus primus Antistes
G. ñ

Dum sub grātia
m. Durādo
nō lumen
ad hanc sub dīo
fuerit alius undiqz.
om̄y, m̄ no p̄r
P. B. K. C.

Reginard⁹ fili⁹ ducis Bauarię ex filia Phris
 sonum tyranni, Propositus Colonensis
 & Tornacensis, atq; archidiaconus Vir-
 dunensis, pontificiū pecunia ab Imperatore Cō-
 rardo comparauit, anno salutis. io 24. Qui ab
 Heriberto archiepiscopo Colonensi consecrat⁹
 Stephanū Monasterio. S. Laurentij prefecit, cui
 singulariter affectus. S. Martini inuesturā, quā
 vocant, commisit. Qui quarto administrationis
 anno cōpunctus, Romā adiit, conflatisq; nobili-
 um copijs non tā peregre, q; ad bellū videbatur
 instrutus. Qui Ioanni Ponti. Maxi. multis lacry-
 mis peccata cōfessus: ita ex animo penitere visus
 est, vt tertio die a se remotū Pontificiū, assisten-
 tibus magnatibus & senatu Romano reciperet
 Qui reuersus non parū emolumenti, reipublice
 attulit. Pontē enim lapideū Mosæ superædifica-
 uit: duos subinde adiecit ī locis quibus potissi-
 me excurrit fluuius. Parrochiam. S. Nicolai, col-
 legio. s. crucis contiguā dedicauit: cui⁹ inuocatio-
 ne, a peste & muscarj infestatione Leodiū libe-
 ratū est. Collegio diui Bartholomei octo adno-
 tauit canonicos: quos munifice dotauit. Xenodo-
 chia aliquot instituit, ad q; cōcurrent inedia labo-
 rates, & famelici. Vnde passim mille & ducētos
 cotidiana stipe educauit: leodij trecētos, hoñ tre-
 cētos. Dionāti trecētos Fosse trecentos. Inuenio

750 ns.

eundē vna cū principib⁹ Germaniæ Odonē Cā-
paniē comitē oppugnasse, & p Imperio magnā
nobiliū iacturā passū. Obīt āno salutis. io36. se-
cūdo nonas Decēb. āno administratiōis. i3. sepul-
tus in Monasterio diui Laurētū. Floruit sub apo-
stolicis viris, Ioāne. 20. & Benedicto. 9. Imperā-
te Conrado. 2.

¶ XXII. Antistes.

Ricard⁹ fili⁹ Reneri comitis Gelror⁹, ex so-
nore Reginardi āno primo defunctionis
auūculi sui. Antistes cōstitut⁹ est. Qui dio-
nati castrū cōstruxit; quo eleemosynas trāstulit,
resciditq; testamētū, quod Reginard⁹ monaste-
rio diui Laurētū cōdiderat, Parrochiam diui Re-
macli, & alterā. s. Thomē fundauit. Obīt anno
administratiōis. 5. calēdis augusti, sepult⁹ in col-
legio diui Lāberti. Floruit sub aplico Benedicto
nono. Imperante Conrado & eius filio Henrico

Thom⁹ Gelror⁹

VVigesimus tertius Antistes
Vazo fili⁹ comitis Iulia. ex nepte Suauo-
riū ducis, ffr. d. Vuēsonis abbatis florinez
spū sapiētię atq; sciētię, deniq; religiōe insignis
Antistes ordinat⁹ est āno salutis. io 42. Qui do-
ctor theologię, & cātor atq; scolaistic⁹ diui lāber-
ti, āno suę etatis. io 5. ad pōtificij culmē bona spe
puect⁹: tāto ānis & cōstāta instructior fuit, quā Fames op-
to Ricard⁹ vtrīmq; defecit. Cui⁹ sēculū fames p̄ pressit gal-
ualida p Gallias atq; Germaniā afflixit: & bellilias.

G ij

calamitas perturbauit. Nā Godefrid⁹ aduersus Imperatorē rebellauit: & ducatu suo repudiato: Mosellanor⁹ ducatū abiuuit. Cui statim Antistes aditū in patriā præclusit, & castella arcesq⁹ quas a se defecturas suspicabatur, ne ei latibula sup̄fient, diruit, ex quo potissime ei⁹ spectata est prudentia, Collegio. s. crucis .i⁹. canonicos: & beati Bartholomei, decē assūciauit. Ob̄n̄t anno salutis i⁹ 48. octauo Idus Iulias. Floruit sub apl̄icis vi⁹ris Benedicto. 9. Syluestro. 3. Gregorio. 6. Clemēte. 3. & Damaso. 2. Imperāte Hērico. 3. Clariuit Lābertus, siue Baldericus comes Louaniēsis, qui in sua ciuitate collegium. s. Petri construxit.

Collegiū diui petri apud Lonianum Irē Albertus comes Namurcēsis, e monasterio Namurensi reiectis monachis: collegiū viginti canonicorū instituit. Irē Hermānus frater comitis Losseñ. Loscastri Basilicā augmentauit: & septem canonicis prouidit. Boz o Archidiaconus hojensi collegio nouē canonicos adiecit. Adalbertus canonicus Tornacensis in Rhoda, parochiā. s. Mariæ virginis & paranympfi Gabrieles ædificauit: quo loco monachos instituti Heremitarū. s. Augustini collocauit. Claruit Franco Scolasticus diui Lāberti, scientia literarū & morū probitate cōspicuus, qui Hermāno Archiepo coloniēsi librū de quadratura circuli dedicauit.

Fredericus Gothelonis ducis filius, collegiū diui

Lamberti clericus, & septimus Romanę ecclesię
się leuita, dū minime se placere Imperatori Henr. Frederic⁹
rico intelligeret, ob odiū quod in Germanū suū cleric⁹ Le-
ducem Godefridū conceperat: post legationem odiensis
Constantinopolitanā: Cassinense monasteriū in Stephani
gressus, primo monachus, deinde Abbas, post noni Pon-
Stephani papæ noni, nomine alteratus est, et veſtī. maxi-
teris contubernij in fastigio rerū nequaq; īmme vocabulo
mor, antistiti Leodino superhumeralē præcios; alteratur,
ſiſſum deferendum in ſcapulas transmisit. & ſuper *

EVigesinius quartus Antistes humerale
THeoduinus Bauariæ ducis filius, Henrici eþo Leo-
tertij Imperatoris cōſanguineus, utriusq; diensi cō-
iuris doctor, proponētibus Alemānię pri- fert.
matibus, Antistes Leodinus effectus est āno fa-
lutis millesimo quadragesimo nono. Qui a Ste-
phano ſuperhumeralē primus excepit, a quo p
uintiā habuit transferendi diui albani reliquias,
a Moguntia Leodiū. Hannoniæ ducatū ab He-
roina Rechilde & huius filio Balduino ſufcepit
& auctoritate Imperatoris poſſedit, Hoñ colle-
gium atq; Basilicā conſtruxit, & quindecim vi-
ros canonicos ordinauit. Quæ tametſi nomine, Hoñanū
Theoduni ædificata eſt: hoñanorum ciuitati collegiū
penſis cōſummatā dicitur. Tertiā enim bonorę
ſuorū mobiliū partē Antistiti affignauerūt qui-
bꝝ paſſim ſacras ędes recuperaret. Vn eis immu-

G iii

149.

nitates, & priuilegia concessit, quatenus arcis
 Hořjanæ custodiam haberent, quo usq; mortuo
 Episcopo, alter confirmatus esset, ciuitatēq; re-
 quireret, ædē Rhinechonis, auspicēs diui Euer-
 si mari cōsecrauit, & apud Leodium a Stephano
 missum non exiguū salutiferę crucis fragmentū
 atq; reliquias diui Iacobi Apostoli, aliorūq; san-
 ctorū transposuit. Ob̄t anno salutis Millesimo
 septuagesimo quinto, nono Calendas Iulias, an-
 no administratiōis. 28. sepultus hoř in Collegio
 diuę virginis. Floruit sub Apostolicis viris Leo-
 ne nono, Victore secundo, Stephano nono, Be-
 nedictodecimo, Nicolao secundo, Alexandro
 secūdo, & Gregorio septimo. Imperantibus Hē
 rico & eius filio. Claruit beat⁹ Theobaldus, qui
 in spelunca vitā solitariā egit & mirae sanctitatis
 exēpla post se reliquit. Et ad sepulchrū diui Tru-
 donis miracula plurima fiebant. Comes Flādriæ
 contra Imperium seditionē mouens, vna cum fi-
 lio suo Hannoniæ Comite qui pēdebat Antisti-
 ti feuđū. Tuduinum prius incenderunt, deinde
 suburbia hoř & agros populati sunt

CVigesimus quintus Antistes
HEnricus filius fæderici Lotharingiæ ducis
 ex Matertera ducis Godefredi Bullonēsis
 sollicitate Philippo Francorū rege in An-
 tistitē consecratus est, & in munere suo semper

20 fol.

mansuetus atq; pientissimus, pacifici cognomē
accepit. Qui opidum diui Trudonis oppugna. Oppug.
re non desistit, donec ciues se dederent, & lupo. natur opī
nē Monachū statura & natalibus inclytū, admi. dum diui
nistrationē Monasterij usurpatē reñcerent. Vn Trudōis
de Adalardo quodā in Abbatē cōfirmato, factū
est vt monasterium mire degeneraret. Nā aulā
ille verius q̄ religionē sectabatur, & in s̄eculares
mores propensior nimiū Monachis habenas la.
zabat. Igitur subito in phrenesim delapsus, ingē In Phre.
ti suo periculo intellexit, q̄ id deo & sancto viro nesim de
ingratū esset. Verūtamen in monasterium diui labitur ab
Laurentij apud Leodiū aduectus, ope beati Val bas Tru.
bodonis ad sanā mentem redīt. Edificauit autē donen.
Abbas Adalardus Collegiū Trudonense, & tē Collegiū
plū diuē virginis, atq; duodecim ḥedes sacras per Trudo.
viciniā cōpleteuit, & mortuus est. Rursusvero dif nense
fidentibus Monachis, cū secūdo electus esset Lu
po, & alter quidam Lauzo. Hic ab Antistite cō Secundū
firmatus est, & ille turrim Basilicæ nouæ in foro bellum
inuadens, vestibulū tēpli speluncam fecit sycari Trudo.
orum & perditorū hominū. Quod Brustemij nensium.
villani homines, qui in vrbicos priuato odio ve
litabantur incendentes, magnā opidi partē cum
tēplo exuſſerūt. Quos antistes dure redarguerūt
perpetuo ciuibus odibiles execrabilēs q̄ reddidit
& transmissis duodecim marcis, vniuersa repa-

ravit. Ea tēpestate turbata erāt omnia, neq; locus
 aliquis tutus a latrocinīs, & strage. Vnde Antis-
 tes cōciliū primatū aduocauit, & sanctā cū eis
 pacē pepigit, inuētaq; cōditione, Marchiarū, Co-
 mitatum, dominiorūq;, se defensorē & princi-
 pē scripsit, & satrapas ordinauit. Ob̄ht anno Mil-
 lesimo Nonagesimo primo. Pridie Calēdas Iu-
 nias. Floruit sub Apostolicis viris Gregorio. 7.
 Clemēte. 3. Victore. 3. & Urbano. 2. Imperante
 Hērico. 4. Claruerūt egregiū viri Equestris ordi-
 nis Radulph⁹ & Lābert⁹, horūq; nepos fulmin⁹
 qui monasteriū Fullonēse, & Xenodochium cō-
 struxerūt, quo loco etiā Collegiū cōstitutum est
 anno salutis. io 80. **LXXVII.** Antistes

192
Cōfītāt⁹
 Bullonē.
 cōpara-
 tur ab an-
 tistite

O Bertus filius Marchionis Brādeburgēsis,
 ex sorore regis Danorū, Pōtifex appellat⁹
 est anno salutis Millesimo nonagesimo se-
 cūdo. Qui a Godefrido ducatū Bullonēsem quū
 in Christiani nominis hostes accingeretur mille
 trecentis marchis argēti cōparauit, & a Balduino
 Hānoniē comite T uynū cū iurisdictiōe redemis
 Fragimō Leodīs vicinū possedit, atq; castellum
 Mirvvar̄t reedificauit. Insuper impetrata Hērici
 quarti autoritate. Clarimontū coemit. In Rhodā
 corpus diuę Odę virginis eleuauit. Parochiā sub
 urbī Leodini diuę fidis instituit. Cellulā diui la-
 cobi (quę hodie est diui Leonardī cōnobīū) in

prioratū institui benedictinorū ordinavit, & cēdē
diui Huberti cōsecrauit. Obiit anno administra-
tionis .i8. pridie Calendas februarias, sepult⁹ in
Collegio diui Lāberti. Floruit sub Apostolicis vi-
ris Urbano.2. Sylvestro.4. Pascali.2. Selasio.2.
& Calixto.2. Imperantibus Hērico.4. &.c. Qui
Leodiū ingressus anno Millesimo cētesimo ter-
cio quū querimoniā aduertisset cōtra insolētias
Gothunini, arcē illiusque Valkenburgū dicitur
direptioni dedit, & tyrannum persecutus est
Claruit in uictissimus Christianæ militię antesig Godefri-
nanus Godefridus dux Bulloneñ, qui in expe-
ditione Hierosolymitana mirabiles ac inauditos
triumphos consequutus est. Anno siquidē salu-
tis Millesimo nonagesimo nono, Christianis tur-
cas debellantibus, obsessa est Hierosolyma Idi-
bus Iulij, & trigesimo die capta. Sexta feria int̄ē
plo & Solomonis porticu, cū paganis quinto bel-
lo conserto, tanta in infideles strage debacchat⁹
sunt, vt in sanguine interemperiorū ad equorū ge-
nua equitarēt. Quarto Calendas Augusti. sexto
bello cesa sunt cētū milia Sarracenorū, & in por-
ta Asscalonia suffocata supra duo milia, præter
eos qui in mari perierūt, & inter tribulos absum-
pti sunt. Post quod multis principibus repatrian-
tibus. Godefridus ad principandum electus rex
Hierosolimorum declaratus es. Anno salutis

Millesimo centesimo quinto, toto mense Febru
ario Cometes apparuit. Nā Aquisgranū prope
rauerat Henrici Imperatoris filius, qui patrē in
digne in custodiā depresso: & inde emissum per
sequutus est. Cūq; ea de re Leodium cōfugisset
ciuitatē aduersus patrem inuadere cogitauit. Sed
quinta feria cenæ dominicæ, gregarios milites
inconsulte præmittens, dū pontē apud Visetum
occupare speraret, ne quis incursati obſistere pos
set, Imperatoris exercitu pontē exoccupante, cū
ſuis repulſuseſt, alij aut captis, aut occisis, aut in

Mira mō Mosam demersis. Inter quos adnumeratus est
Stra Bruno Comes, & non pauci nobiles. Ea rēpeſta

~~Porcū comp̄~~ ~~porcellū h̄.~~ ~~humana form̄~~ te Leodij porca enixa est porcellum, humana fa
cie, & pullus quadrupes nat' est. In Hasbania mu
lier obscura monstrū bisgemini corporis peperit
quod auersis vultibus atq; corporibus ſic ſibi co
herebat, vt ante effigies eſſet hominis, integro
corporis atq; mēbrorum ordine diſtincta, retro
facies canis, ſimiliter corporis atq; mēbrorū pro
prietate in columis. Anno salutis Millesimo cen
tesimo decimo octauo. Leodium multis plagiis
attritū eſt. Mēſe Maio, quinto Idus eiusdem dū
in ſummo Collegio, horas vespertinas Canonio
ci pfallerent, derepente horrifonum tonitru atq;
terræ motus, omnes in terrā proſtrauit. Fulmē a
leua in tēplum irruens, murorū crustas hac illac

Leodiū
multis
plagis at
tritum eſt

dissecit. Quod turrini subinde penetrans, solidis
ores turriū partes diffidit. Subsequutus est fētor
intolerabilis, quē nullo aromatiū odore, suffire
satis potuerunt. Mense Iunio tertio Idus, circiter
nonā horā, nubes subito rupta est a mōte Rober
ti quæ subiectā coloniā penit⁹ oppressit, vt penē
ædificia omnia ciuitatis, & immensam annonā
perderet, ad hæc, matrē duos infantes altrinsec⁹
in brachia amplexantē enecauit, & octo homi
nes suo turbine diuersis locis exanimauit
Sabbato hora post meridianā, pulsantibus vespe
ris, quidā dū caput puerō lauaret, manus fluido
rubebat sanguine. Calendis Iulij hora sexta, inau
ditus omnibus sēculis turbo, se ab axe demisit: tā
vndiqz caliginosus, vt omnē ciuitatē obscuraret
Mox nubes ex abrupto scissa, ita tectū Basilicæ
diui Lāberti deuicit, vt hymbris pateret qui
totū etiā pauimentū perfunderēt. Inde ab Aqui
lone fulmen irrūpens, quendā clericū post altare
S. Cosmæ & Damiani, in pluteo legentē, alterū
vero ante crucifixum orantē, terciū de scripto
rio egredietem, in ipso aditu extinxit, & laicum
prēforibus enecauit. Sexto Idus Iulij ab hora ter
cia ad nonā vscqz, quattuor turbines, a quattuor
cœli plagis urbem circūraptarunt, ventus inex
hausta vi intonuit, & in ciuitatem densissimo
hymbre corruit. Tercio nonas Augusti, primo

noctis conticinio, dum circū quaque tonitru exaudi
 retur & fulgura emicarēt, amplius in ciuitatem
 turbo desæuit, vt incolæ e stratis exilientes, eccl
 esias tristi cætu replerent, & tota nocte supplicati
 onibus intenderēt. Sūmæ auroræ diluculo, a par
 te Orientis spheræ igneæ globis ingētibus ciuita
 tē circulauerūt, vt omnes diuinitus concremari
 existimauerint. Proinde turbo indomit⁹ ab occi
 dēte irrūpēs flāmā omnē visus est obscurare. Sed
 iterū victor ignis cū flāma recaluit, qui tertio vi
 etus, tandem cōcidit. Hoc spectaculū a summo ma
 ne ad terciā vsc⁹ vniuersos cōterruit. Claruit Co
 mes conon mōris acuti, & huius filius Lābertus
 qui monitis Petri heremite spiritu propheticore
 plēti, in suburbio Hoñ monasterium dñici sepul
 chri & Ioānis Baptistæ fundauerūt. Hellin⁹ Ab
 bas diuę virginis Leodñ e terræ venis fonte ope
 re fusili eduxit, & Xenodochiū diui Matthei iu
 xta summū collegiū ordinavit. Qui aliquā cōsy
 derans sacerdotē ad tumulū absq⁹ ceremonijs ef
 ferri, & ciuitatis politiā intercidere, instaurādam
 autoritate Romani Pont. putauit, & Romā pro
 fectus, immature obiit. Sigibert⁹ Monach⁹ Sem
 blacēsis in diuinis literis inde a puero studiosus,
 apprimeq⁹ erudit⁹, ac in studijs secularib⁹ in terri
 torio Leodiēsi, nulli sua ætate secūdus, carminē
 exercitat⁹ & prosa, cōscripsit vtrīmc⁹ plurima,

Vitā S. Theodorici episcopi, librū vnū. Passio
nē S. Luciē librū vnū. Trāslationē eiusdē librū. i
vitā Sigiberti regis, librū vnū, vitā abbatū Sébla
cēsii librū vnū. Vitā S. Maclonij librū vnū, vitā
S. Theodardi librū vnū. Passionē Thebeorū, li
brū vnū. Cōtra Papā Gregoriū librū vnū. Apo
logiā ad Imperatorē, librū vnū, cōtra Epistolam
Pascalis Papæ librū vnū. In ecclesiasticā historiā
carmine librū vnū. Historiā post Eusebiū ad hēc
vscqz tēpora, librum vnum. De illustribus viris li
brū vnum, de Cōpoto ecclesiastico, librum vnū
Sermonum librū vnum, Epistolarū ad diuersos
librum vnū. Alia atqz alia edidit, quibus nomen
suum transmisit ad posteros.

Vigesimus septimus Antistes
Fædericus filius Comitis Namurcensis. Pro
positus collegij diui Lāberti, Antistes ele
ctus est, sed partim vacillātibus, partim ob
stinati electoribus aduersarium habuit Alexan
drū Archidiaconū, qui temere insignia episcopi
pedū & annulos usurpās, personatū agebat anti
stite, donec Apostolico fulmine ad demittendū
cohercitus est. Igitur anno salutis . i i 9. Mense
octobri. Remis in cōcilio trecentorū & amplius
Episcoporū a Calixto Pont. Max. post longā cō
tētionē Fædericus benedictus est, cuius ibi partes
egerat Goffrid⁹ comes Namurcēsis, Gosuinus

đnis Valkenburghen, tū Abbates atq; canonici,
tū etiam magistratus, Alexandri partes fouerat
Godefridus comes Louaniensis, Gisbertus Co-
mes Durassi, Lābertus comes montis acuti, &
Rener⁹ militiæ Leodinę primocerius. Qui vni-
uersi persuaserūt, Alexandro, vt Imperatorem

Factio in- captaret, quo usq; se in Antistitem confirmaret;
ter mag⁹ At quoniā is a Pont. Maxi. anathemate iſtus fu-
nates Leo it, factū est, vt ob id peius audiret, & aliquos tā-
diorum tū suæ sectæ professores (quos Alexādrinos vo-
cabant) inueniret, & ille alios rursum (qui se æ-
mula voce Fēdericos appellabant) vt ingens in-
cendiū inde concitatū in repub. fuerit. Nā colle-

gia duo Alexandrū defensabant, quod ēs ex æ-
quo præfuiſſet iā diu propositū agens; rursus Fē-
dericus castella inuasit, vt inferior iā Alexander

Hoñum obsidetur fieret, Quē hoñū obsidens pene oppressit. Obñt
anno administrationis secundo, tertio calendas

Iulij, Floruit sub apostolico Calixto secūdo, Im-
perante Henrico quinto, Cuius fere tēporibus,
ordo præmonstratensis institutus & confirma-
tus est. Vacauit sedes Leodiensis, annis duobus

Vigesimus octauus Antistes

Albero filius ducis Burgundiæ, frater Co-
mitis Louaniensis, canonicus Metensis,
ac iuris utriusq; professor, electo rursus

or. d. 9 p. 2
magistratus

Alexandro præualuit anno salutis millesimo cē
tesimo vigesimo tertio. Qui pacē semper secta,
tus, territoriū omne florentissimū fecit: & impi
am legem obliterauit (quæ manus mortua dice
batur) qua vnuſquisq; vita defunctus pignore
redimi debebat, puta aut equo, aut boue magis
præstanti, aut supellectili præciosiori, res plane
Christiano principi indigna. Nocte ecclesiastis &
oratoria libenter visebat; multa deuotione Deū
exorabat. Monasterium præmonstratenſium in
castello Corneliano ædificauit: & in cemiterio
diui Dionysij ædē. s. Aldegundis fabricauit, ne
q; nō ſacellū diuorū Clemētis & Trudonis tem
plū, iuxta collegiū diui petri, Euangelicē aut le
ctiōis & historiē eccliaſticē ſtuſius, perpēdēs
nefaſū eſſe diē, qui occurrit .6. calendas Augu
ſti: Natalē marię Magdalenę tunc celebrandū in
ſtituit. Obiit anno salutis Millesimo centesimo
vigesimo octauo, Calendis Ianuarij, anno admi
nistrationis ſexto, ſepultus in monaſterio nuper
aſe coſtructo, ſed adhuc infirmo, in vortice mō
tis. s. egidi. Floruit ſub aplicis viris, Calixto ſe
cudo, & honorio ſecundo. Imperatibus Henrico
quinto, & Lothario tertio. Claruit Lozo præſ
byter: qui in mōte qui Caster dicitur, iuxta Tra
iectum ædificulam extruxit.

Vigesimus nonus Antistes.

H

Natalis I.
moyt.

Alexander filius comitis Iuliacensis, Archidiaconus & Prepositus, duorum collegiorum Leodiensium, precio semel atque iterum Pontificium ambiens, tandem voto potitus est anno salutis Millefimo certesimo vigesimo nono. An-

Luna mi- te huius electione tertio Idus Decembres luna E-
tabilem clypsim passa est, & contracto orbe varijs colori
eclypsim bus, potissime sanguineo, pene integra hora, de
passa est super ciuitatem Leodiensem suffusa est. Porro in
auspicijs administrationis, veterem amicū Co-

Dissidiū mitē Durassi despiciens: prorsus destituere cogi-
inter An- tavit. Nā iurisdictionem & gubernaculum oppri-
tistē & di Trudonensis, quod Durassii comites habere
comitem solebant ad se retrahēs, abbatis Monasterij Tru-
donensis & Metensis archiepiscopi autoritatibus
Durassi fretus, a prophanis principibus rescidit. Quāob
rē Comes iratus, alias ecclesiæ opes inuasit: & ia-
cturā suā violentia resarcuit. Igitur Antistes ad
uocato Lotharingię duce, & comite Limburgē

Bellū in- si, copias aduersus Durassum produxit: & Gis-
cerepmec bertus Durassi comes, comitē louanianū & Flā
comitem drorū ad se epliis atque munerib⁹ pellexit: & statu
Durassi ta vtrīmque belli dies est. Verū Brabātis properā
tibus, & sequentibus Flandris, qui Durasso sup-
petias ferebant; irrūpentes Leodini, priores pro-
strauerūt, & alios passim metu perculsos, supra-
nongentos occiderunt, atque Brabantorū vexillū

f. 10

in capū detinuerunt. Flandris omnibus aut vul-
neratis, aut in paludem aquosam iuxta Levves
demersis. Interea, dū hēc siebat Raynoldas Co-
mes Barenfis, castrū Bullonense, custodibus pe-
culia corruptis inuasit: qua in re, tā fuit' Alexan-
der ignauus, q̄ fuit in hac victoria strennuus. Ce-
terū rumore generalis cōcilij quod instabat, qua-
si exanimatus, vtpote de Symonia sibi conscius
nihil magnifici amplius facere attētauit, nisi qđ
Hořani suburbij monasterij, ornamētis & gra-
t̄is illustravit. Cuius administrationis āno secū Spectata
do, Innocētius secundus Romā egressus, ob ad est Leodi
uersarj Petri de Leone potentia; in Gallias pro- orū Cano
fectus, & Gallicana ecclesia collaborāte, in sum̄ nīcorū ge-
mū Pōtificē electus & admissus est. Qui ad mē, nerosa
diū quadragesimę, Leodiū adueniens, eximj̄s sublimi
laudibus atq; honore affectus est. Nā Leodino tas in reci-
rū canonicorum tāta est spectata generositas: vt piendo
spectaculorū portentis & inestimabili equitatu Pō, max.
Romanos etiā antecederēt. Residebat tūc t̄pis,
apud collegiū diui Lāberti. Regū filij nomē
Aneelmus filius Lotharj̄ Imperatoris Archidi-
aconus Condrosj̄.
2 Philipp⁹ fili⁹ regis Frācorj̄, Archidia. hānoniæ
3 Theobald⁹ fili⁹ regis hūgarij̄ Archi. Arduēne.
4 Ogerus fili⁹ regis Dacie, Archidiacon⁹ Fauēnæ
5 Godefrid⁹ hui⁹ fr̄ german⁹, Archidi. Brabatiæ

H. j̄

6 Guido fili⁹ regis Bohemiæ Archidia. habsbaniaæ.
 7 Philipp⁹ fili⁹ regis Nauarre Archidia. cāpiniæ.
 8 Guido huius frater germanus

Ducum fili⁹ viginti quattuor.

Bertrādus filius ducis Bauariæ abbas Thudineñ
 Haymo huius germanus frater abbas Messiēsis
 Gulielmus frater ducis Saxoniæ Cantor,
 Cōradus frater ducis Suēviæ p̄posit⁹ hoyensis.
 Guido frater ducis Arduennæ decanus & The
 ologiæ professor.
 Doyelius frater ducis Normanniæ, abbas drio
 politanus.

Carolus frater ducis Lotharingiæ ædituus
 Guido huius frater germanus scholaſticus
 Franco frater ducis austriæ, p̄posit⁹ Mechlinieñ
 Carol⁹ ff ducis Burgūdiæ, p̄posit⁹ diui dionysij
 Petr⁹ hui⁹ frater german⁹, p̄positus diui petri
 Hugo horum frater germanus, præpositus diui
 Bartholomei, qui tres fuere legum doctores
 Lodouicus frater ducis bituriæ, abbas Amanieñ
 Baietus huius frater, abbas Cellensis

Fili⁹ Comitum viginti nouem

Godefridus frater comitis Louaniensis
 Segninus filius comitis Monhaulti
 Simō filius comitis Hānoniensis, abbas cénaceñ
 Balduinus huius germanus frater.
 Raynard⁹ fili⁹ comitis losseñ, p̄positus fossiēsis

Guido filius comitis Sabaudiæ abbas namurceñ
Adalbert⁹. f. comitis geldrię, p̄posit⁹. f. martini
Notgher⁹. f. comitis flādrorę, p̄posit⁹ diui Ioan.
Petr⁹ filius comitis de zeyn, p̄positus diui pauli
Ogerius hui⁹ frater german⁹, p̄posit⁹ diuę crucis
Rogerius filius comitis Bianenfis in Arduēna.
Arnold⁹. f. comitis claremōtani, abbas dianēsis
Henricus huius frater germanus.

Vvalo. f. comitis mōtis acuti, abbas Tūgrensis
Falco hui⁹ fr̄ german⁹ abbas diuę marię traiec.
Henricus filius comitis Lutzemburgenfis
Ioannes filius comitis Rupis fortis
Arnoldus huius germanus frater
Erhardus horum germanus frater
Ogerus filius comitis Montensis
Ferritus huius germanus frater
Rolandus horum frater
Lambertus filius comitis a Treste
Paulus & Ioannes huius fratres germani
Petrus fili⁹ comitis de Bolonia decretor⁹ doctor
Guido filius Comitis Prouintię
Henricus huius germanus frater.

Filiū Baronū ac nobiliū virorę septem.
Boynus a vvhauia.

Sebastianus harstallus decretorum doctor
Radulphus a pratis
Godefrid⁹ hui⁹ german⁹ fr̄ vterę theo. pfessor

H ij

Theodoric⁹ fili⁹ dñi de Monakuye doct. theo,
 Engerardus a flore legum professor
 Reynadus, a mōre falconis adulescēs studiosus
 plēriq; sic nataliū i imaginibus instructi: vt nihil
 omnis omnigenarū artiū cognitione illustrio-
 res, & haberentur, & essent. Quib⁹ sūma reuerē-
 tia summū pōtificē excipere visū est: & exceptū
 non tā munificētia q̄ religiōe cōrectare. Nā i pā

Sacræ pō die dñica q̄ passionis dicitur, pōpē lacerē institutę
pæ sunt a collegio diui martini, ad collegiū vscq;. f.
 Lāberti, quo Pōt. Max. sacrū perfecit, et debitiss
Lothari⁹ ceremonijs, Lothariū Alemānię regē, & huius
rex conse Conthorale, reginā consecrauit. Quē a Leodījs
cratur demū recedentē, comitati sunt ampli⁹. 32. epi, p̄

S. Bernard.
52.

ter abbates & canonicos innumerabiles, quorū
 prēcipius fuit diuus Bernardus abbas clareuallē-
 sis. Quē Hoñit deducētes, summo honore pro-
 sequuti sunt: & ad nouū monasteriū nuncupan-
 dū autores fuerūt. Quod ille deuotiōe singulari
 dedicās, diuīns spiritualib⁹ affatim cōmuniuit.
 Verū in decessu Alexādrū accusantib⁹, nobilib⁹
 & canonicis, vocatū in cōcilio Pisano, a Pontifi-
 cio remouit, quod hic tā amare tulit: vt oſtauo
 mēſe defecerit. Obñt anno administrationis. 8.
 pridie nonas Iulij, sepult⁹ Leodīj in monasterio
 diui egydij. Floruit sub ap̄licis viris Honorio se-
 cūdo, & innocētio secūdo, Imperante Lothario

Alexāder
deſtituit.

Trigesimus Antistes.

Albero hui⁹ nominis secūd⁹, fili⁹ comitis gelrorū, ex sorore comitis Namurensis electus est: & in Antistitem cōfirmatus in ipsa depositione Alexándri. Qui Bullonēse castrū a Raynaldo dolose occupatū, iuridice repe
tēs, ter Romā profect⁹ ad Pōt. Max. deinde etiā Imperāte Cōrardo secūdo, in trib⁹ regijs cōsistō
rījs cū raynaldo expostulās: quūvtrīm⁹ iudices aures obturarēt, necq^z iuste interpellātem exaudi
rent: ad arma cucurrit, & castrū equitū ac peditū numerosa densitate obsedit. Quod tametsi fortiter attētasset: nihil tamē gloriæ partū est, donec techā diuī martyris Lāberti admota est, qua sta
tim salus sperari cepit Nā Hugone Adulescēte, quē vnigenitū Raynoldus habebat e fenestella prospectate, repente demētatus est, & exanimis corruit. Portis igitur ex tēplo referatis, pater a martyre fospitatē dep̄cabatur filio, & multa ve
neratiōe antistite amplex⁹, intercessorē optabat spōteq^z castellū reddidit. Hui⁹ ergo miraculi oc
casione trāslatio Lāberti instituta est: quā redux
Antistes suisperpetuo celebrare p̄cepit. Sub hoc & Christiparę virginis memoria, in ecclēsī ter
ritorū Leodiēsis dilatata est: quam primo in ēde vndeclim milium virginum. postea in omni
bus Collegijs & Monasterijs fieri ordinauit.

H iiiij

Miraculū

47. 6

Vide cle. Qui ad bella demū & aulam propensior effect⁹
 ri yesaniā male erga gregē suum affici cępit. Vnde clerus
~~verbis~~
~~xvij. sa. 290~~
~~et 56. 2.~~ in horrenda vitia prolapsus est. Nubebat passim
 sacerdotes, beneficia precio cōparabantur. Pasto
 res bis quotidie celebrabant, neç vlla ordinū ra-
 tio habebatur. Propterea Antistes accusatus, dū
 mēte cōsternatus, Romā adire cogeretur, mēse
 secundo perīt. Obīt anno administrationis. iç.
 sexto Calendas Aprilis. Floruit sub Apolicis vi-
 ris Innocentio secundo. Celestino. 2. Lucio secū-
 do, & Eugenio tercio. Imperantibus Lothario
 & Conrado. Ea tēpestate Xenodochion fratrē
 Cocinorū Leodīj, & Monasteriū Floreffianum
 absolutū est, & Abbas monasterij S. Egidij inue-
 stura diui Dionisij donatus est, quoniā præ ino-
 pia, ornaimento holoferico carebat, quo amict⁹
 instar aliorū Abbatū, in Pompis sacris vteretur.

¶ Trigesimus primus Antistes

HEnricus secundus, filius Comitis Lym-
 burgensis, & Archidiaconus Leodieñ.ca-
 nonice electus est anno salutis Millesimo
 centesimo quinquagesimo. Qui diuum Bernar-
 dū Abbatem auxiliatorē sibi adhibuit, & aduer-
 sus corruptos mores multa docente audiuit. Por-
 ro vulgo mediocriter iā iāq̄ instituto, & clero re-
 formato, plurima emolumenta ecclesiæ attulit,
 & castella redemit, ædificauit, instaurauit, quale

51
 S. Bernardus
 abb. ag.

est castrū Scans, castrum Belmont, castrū Aste
uoie, castrū Durassum, castrū Vffen, castrū Bor
ne, castrum Hūclange, castrū Vierne, castrū Or
cimont, quæ omnia Imperatorijs & Pontificijs
monumentis possedit. Pacē incontaminatā sem
per habuit, prēterq; cū Henrico Comite Namur<sup>comes
namur</sup>
cense qui in immeritos desæuiens, pagos succē
dit, & in Arduennā aduersus Antistitem castra
metatus est. Sed comitē opprimēs, totū illius ex
ercitum fudit, vt vix Comes etiā euaserit. Vnū
intolerabile euenit, sanctimoniales insectatæ a
militibus, magno periculo vitā defensarūt, mo
nasterium cōcrematum, & cellæ spoliatae fuerūt
Deinde in Italiam contendens Federico Impe
ratori Comes effectus, trium magorum inuen
tis corporibus Leodium transferre cogitauit.
Sed huic voto obstitere fata. Obiit Paphiæ anno
administratiōis decimo nono. Pridie nonas octo
bres, sepultus in collegio diui Lamberti. Floruit
sub Apostolicis viris Eugenio tertio, Anastasio
quarto, Hadriano quarto Victore quarto, Pasca
li tertio. Imperantibus Conrado & Frēderico. i
qui Henricū existimauit ad summū prouehere
Pontificiū, quod ei nolenti volenti obtrudebat
licet recusare maluerit. Claruit Gerardus a Bel
zees & huius german⁹ Antonius iuri equestres
qui prēfecturā diui Nicolai in Giano instituerūt

1150
triv regn
vorpors

Sybolus ut atque epistola regis fortissimam & frumentorum aliquando ad aliud res
pertinet sicut

¶ Trigesimus secundus Antistes.

Alexander secundus, Comitis Bulloniæ filius, ex filia regis Nauarræ, diplomate Pa schasij Pont. Max. & Cardinalium astipula tione, in Aquisgrano Antistes creat⁹ est Anno salutis. i i 68. quarto Calendas Ianuarij, dū Imperatore assistente Carolus magnus, ob prælia pro Romana Ecclesia habita, incredibili populorū lę ticia sublimatus, & diuorū cathalogo ascriptus esset. Vñ Frēdericus Antistitē assumēs, & in Ita lica expetione comitē desyderans, peste interiit Obiit anno administrationis. ; . quinto Idus Au gusti, cuius corpus Leodij relatū, in Collegio di ui Lāberti sepultū est. Floruit sub Apostolicis vi ris Paschali tercio, & Calixto. ; . Imperāte Frēde rīco primo.

¶ Trigesimus tercius Antistes

RAdulphus filius ducis Lotaringie, ex filia
Comitis Namurcensis, prius Archiepisco-
pus Moguntinus, sed ob symoniā repudia-
tus, eodē vicio in functione Leodiensi laborauit
Sacerdotia enim & altaria publicitus foro exhibuit,
indeq̄ correctorē neminē ferēs, Lābertum
quendā spiritu propheticō futura prædicentē in-
turrim præcipitauit. Cuius viri vaticiniū, effectū
plane cōprobauit, dū Bāsilica & Collegium diui
Lāberti, & tēplū yndecim miliū virginū, deniq̄

Collegiū diui Petri cū officinis igne cōcrematū
 eit. Campanarū & eneorū vasorū metalla, instar
 aquarū æstate stagnatiū in canalibus liqueſce-
 bāt, & lapides hac illac dissilientes, nēminem ap-
 propinquare permittebāt. Carcer quo Lābertus
 vinc̄tus fuerat cōflagrat⁹ est, vnde exiliens, acta
 Apostolorū quę captiuus in Gallicā lingua tran-
 stulerat, Romā secū asportauit. Qui Pontifici in
 iuriā questus institutū beginarū, quarū se patriarcha
 chā scribebat, autoritate & literis cōfirmari me-
 ruit, & regressus dīi Christophori tēplū Leodī
 beginarū habitatior ē fecit. Sequutus est & alter
 Albanēsis Episcopus qui cōtra symoniā efficac-
 issime cōcionatus, plurimos canonicorū qui sa-
 credotiz coemerat ita cōuertit, vt quę male cōpa-
 rauerat, rursus ecclesię cōferenda beneqz dispo-
 nēda cōmitterent. Quę fidelis ille ministeriorū
 dei dispēsator, idoneis passim impartiuit, & ni-
 hil ūnino sibi reseruās, paterno erga dignos affe-
 ctu ferebatur. Antistitem quoqz inter ceteros ad
 pœnitētiā agēdā cōmonuit. Qui comitē Losseñ
subito hostē effectū, primū equanimiter tolerās
 deinde Tūgrim oppugnatē & succēdentē reppu-
 lit, & castra inuasit, animiūqz infractū portendit,
 Post quę cruce signat⁹, aduersus infideles, dū ab
 Antiochia redditū maturaret, gliscēte veneno pe-
 rīt. Ob̄t anno salutis Millesimo centesimo. 91.

Symon.

Tōnōris
xertrīsAutofōria
40.1.

Officij cat.
 Floruit sub Apostolicis viris Innocentio tertio,
 Lucio. 4. Urbano tertio, Gregorio octavo &
 Cleméte. 3. Imperante Fræderico. Claruit domi
 nus Euerlimus abbas monasterij diui Laurentij
 qui facellū in honorē diui Thomæ Cātuarien
 sis archiepiscopi recēter occisi ædificauit, & bea
 ta Iutta Hoy secessum Leprosorij oppetit.

CTrigesimus quartus Antistes.
Albert⁹ filius ducis Brabatię, ex sorore du
 cis Arduennae doctor & Archidiaconus
 & Collegij diui Lāberti Prepositus Epi
 scopus cōsecratus est. Quod factū cōprimis ma
 le habuit comitē Hānoniæ, qui Albertū cōsobri
 nū suū penitus illiteratū, eligi maluisset. Ex quo
 aliud malū euenit. Imperator enim Fræderic⁹, ter
 ciū quendā, Lothariū fratrē Comitis de Horſca
 superinduxit, Proinde duob⁹ secū in gratiā rede
 untib⁹, Albertus Brabatus, Romā profect⁹ a Ce
 lestino Pont. Max. cōfirmat⁹ est. Qui statim re
 gressus diploma Collegio prælegit, & a Coloniē
 si Archiepiscopo cōsecrari desiderās, sed illo im
 peratoris sequitiā formidātē, a Remēsi benedict⁹
 est. Sed a trib⁹ viris Equestrib⁹ in hoc a Fræderico
 destinatis adort⁹, dū vnū Abbatē & Equitē habe
 ret: quos aliquoties cōuiuas aduocauerat, inuaſo
 res sensit. Occisus est Remis, & miraculis claruif
 se perhibetur, sepult⁹ in basilica maiori, Floruit

sub Apostolico Celestino tertio. Imperate Hēri
co filio Frēderici, qui aliquādo resipiscens apud
Leodium, duas aras munifice dotauit, quæ sunt
diui Lamberti & Remacli

C Trigesimus quintus Antistes

A Libertus secundus filius comitis Vlosseni
ex filia dñi Hērici a Cuycis, aduersus Si-
monē Arduēnē ducis filiū itidē electum
prualuit. Lite enim in vrbē prouocata, iste gale-
ro insignit⁹ est, & Cardinalis appellat⁹: ille Anti-
stes cōfocratus. Quo Leodiū reuertēte, quū steri-
litas & inedia in patriā incrudesceret, indicto ie-
junio, tres sacras pōpas ordinauit post natalē Ioā-
nis bap. obseruādas. Qui dū electionē abbatis Sē-
blacēsis, sede Leodina vacāte, ab Archiepisco co-
loniēsi cōprobata absq; pecunia admitterenollet
Monachi clā illo, cōtulerunt, & Abbatē suū insti-
tui curarūt. Sed Abbas postea ab Antistite inui-
tat⁹, causam intelligēs, propter ea literis cōsciētiā
apud Celestinū tertiu testificatus, hinc capitulū
in decretalibus adhiberi laborauit, quod Antisti-
te Leodinū, de symonia coargueret, vt videre
est Extra de Symo. cap. Sicut tuis literis. Contra
Ducissam Brabatię bello instructo, a Metēsi Ar-
chiepiscopo monit⁹, exercitū dimisit: & pacem Tumult⁹
in̄ht. Seditionē ciuiū Leodiensiū, aduersus cano apud Leo-
nicos aliquantis per fouit, et audaciā prophanoꝝ dium.

ſepe diſſimulās, minime clericorū partibus fauere notabatur. Plebei etenim ciuitatē muroveſtiētes, ecclesiasticorū ingenuitatē primū aspernati. Deinde canonicos, aut cooperarios, aut ſoluēdoꝝ quales de poſcebat. E diuerso illi a ciuitateſe ſubducētes, in ciues Apostolicū fulmē immittebās & honoratores mercatores e Frācia redeuntes mercibus ſpoliabāt. Vnde reb⁹ pacatis Antistes ciues iure iurādo cōſtrinxit, & immunitatē clericorū intemeratā conſeruauit. Obiit anno ſalutis i i 99. anno administratiōis. 4. ſepult⁹ in Collegio diui Lāberti. Floruit ſub Apostolicis viris Ceſtino. 3. & Innocētio. 4. Imperatībus Henrico filio Frēderici & tempore Scismatis Philippo & Ottone. Quo rēpore carbones (qui lingua Leo-
diensi, hullē vocātur) pauperculo fabro effodien-
di mōstrati ſunt in locis ſub terraneis, qui hucus
q̄ evenis quaſi cōcreti depēdent, & opera carbo-
nariorū reſcindūt, quorū calor odorē ſulphureū
cōmixtū habet, & in cineres impurgatissimos
paulatim ſe dimittit.

Carbones inuenti ſunt
Hugo de Petrapōte nobilis, doct⁹, prudēs & magnanimus, Collegij ſumimi præpoſitus, ab Ottone rege cōmendat⁹, & a Guidone cardinale Pont. ſummi legato cōfirmatus est anno ſalutis millesimo ducētesimo. Qui ha-
roica virtute p̄reditus, Appellationē, cui Rome

an.
1200.

*Causa ut dux secessit v. l. p. m. ab eis ad bonum factum
B. q. t. tributa p. d. b. r.*

respondere cogebatur, sua oratione & manete destruxit, & monasteriū vallis diui Lāberti, cooperante sibi Comite Clarimōtano a fundamentis ædificauit, annuisq; censibus dotauit. Quos ab Hoñjanis importune exigēs, magistratus hac parte rebellare expertus est. Vnde belli machinas a Rebello Namurco ad uehi iussit, quas illi succensis nauis Hoñjanobus, in forū protraxerūt. Quæ rcs cū male habe rum rettantū principē, ilico minacia signa portendēs & alia instrumenta multo crudeliora cōparans, sic Hoñjanos deterruit, vt sponte sua nudis pedibus Leodiū properarēt, ibi oratione longa temeritatē confessi, tandem ad instaurandū omnia adiudicati sunt. Sed quū dissidiū inter ducē Brabātie & Comitem Lossensem de Colonia Trudorēs offi²⁸cijs, ortū fuisse, & utrimq; de trecensu (quem vocat) anceps ventilaretur questio, Metēsis Archiepiscopi consilium insequutus Antistes, armis a Brabantō iniustā vendicationē reposcebat Quo propugnatore. Comes plurima moliri ausus, exercitum instruxit, & Comitatum in feudū omnēcōq; iurisdictionē Antistiti submisit. Quare Brabātus Landis, totos octo dies magna potētia remorat, nihil æque defyderabat, q; bellū cōmitem cum h̄s, qui Varennam iam ante natalem Ioannis Baptiste oppetierant. Quod Philippus cognomento nobilis Comes Namurcensis,

*Poloni. P. K. B.
D. G. B. et al. Sa
l. aqua. R. e. m.
m. f.*

*T. v. n. s. p. o. f. g.
off. 3. y. m. b. n. b.*

*Antistes
in Brabant
rum arma
assumit*

singulare prudētia impediēs rē citra sanguinē cō
 posuit. Interea Antistes, ducis ingenī probe de
 cernens, non nihil leodinis male euenturum su
 spicabatur, & cleri totius atque Magistratum,
 nobiliūq; consilio, ab īs qui Leodiū ingrediebā
 tur, tributū exigendū ordinabat, quo aucupio,
 Muri, portę, Gaganę vſq; ad montē Vvalburgi
 perfecti sunt. Deinde etiā syluā elegantissimam
 vendidit, cuius præcī magna pars Antistiti ces
 sit, pars ædificijs ecclesiæ, pars mēniorū opificio
 Post Guido abbas Cisterciensis Pont. Max. lega
 tus, leodiū adueniēs, ab Antistite humaniter ac
 ceptus est. Cuius ibi sollicitudine Xenodochion
 diuo Mattheo nuncupauit: & quotannis in con
 uersione apostoli Pauli inuisendū multis gratijs
 populo commendauit. In sacerdotū atq; canoni
 corū luxuriam multa fortiter asseruit: & vocatis
 collegiorū propositis, aliquot cautiones autoris
 tate Pont. Max. promulgauit. Ne canonici ho
 ris diurnis, pariter nocturnis a templo abessent,
 qui & communi refectorio atq; dormitorio se
 continerent. Ne mulierū strepitu impediti, mi
 nus suo instituto satisfacerent, Canonici tātum
 accoliti in tractatu collegiorū nullius autorita
 tis haberentur: donec sacris iniciarētur. Perinde
 Archidiaconi, nisi diaconi essent, stipe & hono
 re atq; autoritate carerent. Ambientes plura fa

l.
 1. minime
 2. partim
 3. formis
 4. iuuem

52. 2.

5
e
z
á
ri
n
o
a
n
s
í
s
z
e
n
o
e
z
á
cerdotia despicabiles colleḡis fierent: & coma-
tuli comāq; calamistro rotantes, non prius ecclē-
siastica immunitate gauderent, q; coronā in capi-
te deferrent. Quāz frēdēricus Imperator æmula-
tus, in Namurcēsi collegio sanctorū Petri & Al-
bani, quod ipse dotauerat, obseruari præcepit,
& nonnulla alia adñciens, hoc modo vit̄s ecclē-
siasticorū prospexit. Interea Henricus Brabāriæ
dux vicinas terras inuadere p̄sumēs, in opulētiā
Antistitis Leodini intabescēs, opōrtunitatē quę
rebat affligendi omne territoriū. Nā Balduino
Flādrīæ atq; Hānoniq; comite, magnatū equita-
tu & militū copijs instructissime in expeditionē
Constantinopolitanā profecto, quū in Impera-
torē electus fuisset. Henricus hæreditatē illi⁹ ad
se attinere ratus, vicinas prouintias populat⁹ est
Qui in Hollandiā irrūpens, mox in Gelriā incur-
sāns, comitē Gelrorū deposito sacramento, sibi
fidelē fecit. Quē non multo post iterū apprehen-
di iubens, nōn ante dimisit: q; triū miliū Marcha-
rū coloniēsiū summā, filio dato obsidi, promis-
teret. Verū is ex cōdicto præciū se posse conseg
desperās: Antistitē Leodinum rogauit, & noua bante⁹ Co-
pactiōne pecuniā extorsit. Nā conuocatis prin⁹ mitē Gel-
cipibus, duce Lymburgensi, & Philippo comi⁹ riedetine⁹
te Namurcensi, se suumq; principatum Antisti-
ti commendauit, & absolute dominiū ei Traie-

I

Grauen d.
Brabant

Comit⁹ Hainaut
et Brabant
Imperator.

sto vscq; in Ruremundā, tantisper summisit do-
nec nummos exacte rependeret. In hunc modū
filius obses datus liberat⁹ est: & molestię iugescq;
incursions dçuitatę. Tametsi aliunde malū ali-
ud prouenit quod Ducem irritaret. Fatrius e-
nim illius Comes de Muha & huius coniūx, dū
liberis carerent, regiā suam & ditionē ceremoni-
is adhibitis, puta ramusculo florenti cespitibus,
superposito, diuo Lamberto in fœdū vltro ob-
tulerunt, & specialiter expressis datiscq; conditi-
onibus, etiam superueniente hærede, se ac poste-
ros ad quartam generationē alienauerūt. Quod
comprimis impiū existimauit Henricus: & h̄s
dem defunctis castrum primarium statim custo-
dibus illic missis v̄surpauit. Quapropter Anti-
stes Imperatoriam sententiā requirens, quum
dux inferior in causa esset; minas in clerū & vi-
rulentiam efflauit. Cuius impeti Leodini for-
midantes, ne eos insperate, posset opprimere,
Pontem & aggerem Traiecto finitimum, solo
æquauerunt. Nam illū audierunt Ottonē regē
ad̄isse, qui iam fulmine Pontificio iēsus, in sta-
tum ecclesiasticū letali animo velitabatur. Quo
impulsore Leodium ab Antistite eximere spe-
rauit, & diu dolos meditatus, ab Hugone inge-
tem pecuniæ summā argumento nullo habito
poposcit. Porro pecunia in dare, q̄ expectare rei

Leop. B. st. 12a/
vulpi v̄ h̄zib⁹
Cerptas ſtrah⁹
Ei⁹ ral⁹

Dux Bra-
bancus in
clerū, mi-
nas & vi-
rulentiam
efflat.

Tong Traiecto
de mītate
57. 1.

publice discrimen malebat, & ius iurañdū littē
 rasq; Duci de pace flagitans, multum duci tri-
 buere notatus est. Ex quo formidolosum eum
 estimantes, grandia moliri aduersus Leodinos
 incepérunt. Accessit enim cōmes Gelriæ, q; ob
 grande debitum Antistiti male volebat: & dux Comes
 ci per se fatis īfano, ceu oleum fornaci adhibēs Gelriæ
 animum addidit, obsidendi Leodium. Igitur in
 dominica Ascensionis Antistitem imprudentē
 & horum minime cōscium opprimere cogi. Obsidetur
 tantes: quum se occasione (nescio qua) pridie in Leodiū.
 Arcem Hofhanam recepisset, ciuitatem occupa-
 uerunt, collegia spoliauerūt, domicilia vastaue-
 rūt, vt pars obfuerit, quin tota ciuitas a Gelro
 exureretur, nisi forte fortuna Castellanus Brus-
 zellensis, illic habēs filiū canonicū, succurrisset
 Porro dux in palatiū conuocatis ciuib⁹ per ora-
 tores fatigit, vt pōtifice abnegato, se Imperato-
 rios iureiurādo vociferarētur. Deinde domū ci-
 uicā (quā hallā vocabāt) quo Antistitū insignia
 & decreta atq; priuilegia conseruabantur; incre-
 dibili crudelitate manu propriā igniculum sup-
 ponens, incendit, & in cineres rededit. Tan-
 ta enim ouantium p̄specta leuitas est, vt cru-
 ces, diuorumque reliquias, pede conculcarent
 & Cantilenā in hoc composita, esse se flores,
 Leodinos vero spineta iactarent. Inter hæc

I. ii.

Gelriæ
 Dux.
 Branz
 Dux

Z. h. p. 1.
 C. d. d. m.
 32. 1.
 38. 1.
 40. 1.

Antistes mente nimiū consternatus, Hoñ in dū
 cē, sententiā ecclesiasticā protulit, & deū, diuīq;
 Lambertum sublimi voce vltores inuocans, in
 fidelitatem ducis & comitis criminabatur. Ab
 bates proinde Brabantiae duci suo connuentes,
 inualidā excomunicationē iudicauerunt, sed In
 nocentius quartus ciues a iure iurando absoluēs
 & multa execratione impietatē detestatus, sen
 tentiā approbavit, & Brabantia quoq; anathe
 mate percussit. Interea Antistes potentissimorū
 principū implorato auxilio, Ferandū Comitem
 Flandrorū, Philippū comitem Namurensem,
 Lufonē comitem Lossensem, & Henricū ducē
 arduennæ ad se vocauit, & tribus milibus equi
 cōfliato ex tūm, peditumq; examinibus instructis, Braban
 eritu in tiā inuadere proposuit. Ceterū dux legatos il
 Brabantis lic destinans, in gratiam se recipi optauit; & a Fe
 am se præ rando patrocinium suppliciter expetens, eius
 parat. definitione quicquid tandem soluendum diceret,
 stare se, & soluere spospondit. Sed Antistes nihil
 lo segnius properauit, qui ducem infidelē exper
 tus, cōditiones omnes, quas proponebat, semel
 Miraculū atq; iterū respuit: & legationem quasi indignā,
 in coeun^o refutauit. Cūq; vix aliqua via retineri posset, dū
 do exerci militiæ signum dedisset, miraculo quodā, tantū
 su. arenosi pulueris equorum strepitū concitatū est
 ut inuicem se acies decernere non possent. Pro

pterea Ferandus iterū voluntatē ducis proponēs
& sigillum litteris affixum ostendens, Hannone-
niæq; comitatū possidendū offerens, donec dā-
num & iacturā solueret, vix demū Antistitem
placauit, neq; placasset, nisi alio vocatus fuisset,
Nam Comes Barensis vltra mosam, omnia ty-
rannice inuadebat, & turrim de Offen demolie-
batur, vnde illic exercitum properare, & comiti
occurrere mandauit, & pactionē suo tempore a-
duce requirere cogitauit. Quā dum infirmā in-
stabilemq; esse comperisset, iniuriā post annum
Ferando conquestus est. Qui duci Brabanto cō-
ditionem literis renouauit, sed ille ludens verius
q; ex animo se nullius pecuniæ consciū dicebat,
Quod grauate admodū ferebat, & diu biles sto-
machatus, Antistiti & comiti Lossensi insinua-
uit, se hac illac in Brabantia incursurū, modo ad
inuadendū ex aduer so ipfi quoq; accingerētur.
Ea tempestate Decanus Tenensis duci a consili Vide bela
is, in ludibrium Episcopi, ludicrū exercebat, Mi lū facinus
tra enim & ornamenti Pontificalibus amictus décani te-
incedebat; & Archidiaconos, atq; officiales, scri nensis.
basq; ordinabat, vñcq; adeo, vt plebecula (vt est
mire ad stultitiam accliuis) dicterñs garriret, at-
q; sannis efflueret, Episcopi autoritatē execrado
obedientiam ei dādo, & ordine ecclesiastico ab-
utendo. Mulierculæ dñs gratias agebant, aniculæ

& iuuenes gratulabantur, pueri acclamabantur, pu-
 elle gesticulabantur, denique celebri cantilena ta-
 rum triumphū vniuersi recitabant, quo ab vni-
 us presbyteri iugo sua colla excussissent. At ve-
 ro dum tam inepte desiperent, subito morbo &
 amentia diuinitus percussus est decanus, & lin-
 guam in os minutatim commoliens, cum com-
 plicibus suis multa miseria afflictus, interiit. In-
 de dux exanimatus, sibi periculum imminere,
 præsagiuit: & Philippum Francorū regem foce-
 rum suum inuocans, aduersus Ferandū in Han-
 noniam descendere rogauit. Qui missis prælia-
 toribus, & vtriusque armaturę exercitibus, castrū
 Hannoniense validissimum expugnauit. Qua
 occasione comitem flandrōrum reuocare ab incur-
 su Brabantiae putauit; Quibus auditis dux confi-
 dens, Leodium secundo obsidere aggressus, &
 in Voleniam appropians, multo crudelius quā
 ante, vniuersa demoliri instituit. Qui hasbaniā
 populatus, Pagos atque Colonias concremauit.
 Tungrim expugnauit, & vtricibus flammis pe-
 nitus deleuit, vt fumus in Leodio densissimus
 appareret, & ingentem ciuibus horrorem incus-
 Brabātus teret. Vespare autem Leodium occupare dispo-
 in fugam nens, ab introitu, quēm tētauerat, cohercitus est
 adact⁹ est & postridie turpiter in fugam adactus. Nā Du-

Auctio p̄ficiā cem in Strendremalia accumbentem Antistes
 und, ap̄tūrabo & auctib⁹ cōgimmo es

fere oppressit, & magnam partem exercitus fu-
dit. Quo successu valentior factus, summa pru-
dentia fossenses & Dyonenses, quod cū Hoñja
nis in Hoñum conuenire iusserat, se inuicē per
abrupta montium in Montigeis operire, horta-
tus est. Sciebat enim Brabantos impendio lassos
non posse longius aufugere q̄ forte in Stippes,
(qui Oppido Hugardiæ, pagus est finitimus.)

Sic in eum mōdum castris ordinatis, duo milia
passuum contendebant, quo ex condito Lof-
sensis Comes & ardueunæ dux conuenirēt. Igi-
tur die dominico, ad quartā Calendas Maias, ca-
strametati sunt. Brabantus quidem prodigiose
se inuicē bellico more animatibus. Leodinis in-
tere a suo Antistiti auscultatib⁹. Qui eos de se ni-
hil cōfidere, sed de deo presumere, atq; de diuō
Lāberto martyre (cuius res ibi agebatur) auxili-
um sperare docebat: & ipse pri⁹ genicularis, oēs
attēte se inflectere ac peccata cōfiteri admonebat.

Quā pietatē dū aduersarij caluniarentur, & qua
firustica illa Leodinorum congeries se se dede.
Diuus Lā-
rec, insipientissime interpretarentur, ecce ilico, bertus ad
pulcherrimus ralitię Imperator, baltheo & cly stat.
peo accinctus, mirabili decore & gloria relucēs,
eis adstare, & subinde præcedere, atq; Ducem,
qui in monte cōsederat, impetrere yifus est. Cre-
ditū est hunc fuisse diuū martyre Lābertū, quē

Bellū in

Stippes

Prudētia

Episcopi.

I iij

& in somno præcipuis viris anteā apparuisse in
Leodio, & ciuib⁹ de hoste victoriā prædixisse
affirmāt. Effulgebat tunc solaureus, & in clipe⁹
os resplendēs officiebat Leodinis, vsc⁹ adeo ut
nisi hac parte succurrisset diuinū obstaculū, res
magno eorū periculo stetisset. Dux siquidē habe
nis laxatis euolabat, & equitib⁹ instructioribus
imperabat, quoquo modo valerent, Comitem
Lossensem interficeret. Quē prima coitione im
petentes prostrauerūt, & eminus ab ephippio eie
ctū, pene enecauerunt. Sicq; aliqdū resupinum
iterum atq; iterum frater eius qui coequitabat in
equū reposuit, vnde quum tertio corruisset, ru
sticus quidā hūc esse Brabātum coniecturans, fe
re securi ceruicē prescidit. Profecto arduēnē dux
patruus ducis Brabantiae, talibus auspicijs deter
ritus, quū perpenderet leodinos paulatim vince
re, & decrescere Brabātos, magna voce plurima
causatus, exercitū auocare conatus es, quasi Co
mitem Lossensem succubuisse constasset, & in
discrimē reipub. vergeret, si amplius fugientes
insequerentur. Quod vtrunc⁹ comes ipse refel
lens, saluū se esse exclamauit, & iuratissimū pa
triæ antesignanū, vt ex huiusmodi verbo Leodi
ni tantū viriū reassumerent, q̄tum opposito ne
gotio, animi perdidérant Vnde in mediū agnē
agglomeraui, supra tria milia cōfecerūt, & quin

tua mula n
redam

et milia captiuauerunt, ut euidenter constaret, Victoria
quemadmodū olim v̄su venit Iezabeli, quę pro cedit Leo
phanis v̄sibus, sanguine etiā effuso hereditatem dñs
sanctorū vendicauit, ita perpetuo illos affligere
dominū, qui sua temeritate, dei sanctuariū deua-
stant. Cuius victoriæ primus nunciator hora no-
na in leodio cōparuit, Monachus ex ijs quos lai
cos Cisterciēses vocat Antistes redux turrem Hā-
nuti destruxit, villulas passim cōflagravit, & op̄i-
dum Levves expugnauit. Ferandus vero Galliſ
apud Pieton exuperatis, in Brabantiā victor de-
scēdit, & pactionē rursus validā fieri voluit, quā
dudum inierat dux cū Antistite. Datis igitur ob-
fidibus filio suo primogenito, & pleriq; mag-
natibus. Dux tandem Leodiū profectus est, & cū
Antistite in gratiā rediit. Circa hoc tēpus anno fa-
lutis milleſimo ducēteſimo ſexto decimo in tra-
iecto, ecclesiā dominorum de Iuncis, qui ſe fidei
milites appellant, cōſecrata eſt, & in incredibiles
diuitias quibus Turce occurrerēt, breui excreuit.
Quo anno Innocentius quartus Pont. Max. con-
cilio cōuocato, quadringentorum & duodecim
Episcoporū, & quinq; legatorum regaliū, quat-
tuor ordines confirmauit, quorū primi predica-
tores & minores eſſent, qui nō modo ſibi ſed &
alij nosſent p̄fesse, & posteriores ſolitudinē ſe-
gantes contemplationi vacarent, qui ſunt, ordo

Leu
Hamū

1026.

Domus Lento-
niensis Tria-
nchi fondata

Dux huc
ordinis R
a confitit

61

Trititatis, & Scholariū. Cūq; huic Antistes Le
odinus interesset, & tribus succisiue diebus tres

Vide ma synodi celebrarentur: inter coepiscopos, Hu
gnificetiā go præstantissimus assidebat, prima die purpu
& princi; ra amictus tyria qua significabat se principem in
patū Anti uictissimum, altera die, Holosericū pensile ad ta
titis Leo. los gestabat, quæ prudentē virū decebat, tertia
diensis die Pontificali insula instructus, numerū plusq;
centū milium sibi subiectorū arrogabat. Cui In
nocentius lacrymā Christi Seruatoris in sudariū
cōculit, quam indiuiduo suo comiti, administra
tori monasterij diui Laurentij Ottoni, pariter cū
iunctura diui Pauli Apostoli seruandā reliquit.

Festū triū Tunc dies triūphi diui Lāberti inter fastos con
phi diui numeratus est, & hilari peractus sacrificio, quali
Lamberti ter in hunc usq; diē præseruare videmus. Præte
rea Anno salutis Millesimo ducentesimo vigesi

Sicritas:
mo quarto, tanta siccitas tota æstate inualuit, vt
exanimes plantæ in terrā arescerent, & cāpis pri
mo flauescitibus, quū aristæ sua cerere luxuria
rentur, subito in festo Christophori turbo exort⁹
sic agricolarum spē concussit, vt fame se moritu
ros putarent, quod non tā abfuit, vt apud Leodi
um etiā vixvlo precio frumentum cōparari pos
set, Accessit q; apud Sicābros lupi præ fame pas
sim infantes e cunabulis, & homines e domicili
is auferret, quos nulla industria, aut machina co

Portenta.
Lupi facta a
numib; et
lupi. domi
by mleand

hercere potuerunt. Ignis insperatus Aquisgraⁿ³
nū fere absorbuit, & supra quadraginta homi-
nes absulpsit. Sequenti anno peregrinus quidā
heremita, Balduino Flandriæ comiti simillimus
cum plurimi de facie conjecturā facerent, Impe-
ratorē false Constantinopolitanū ementitus, se
Balduinū esse confinxit, & Comitatum a magi-
stratibus atq; plebeis Flandrorum quasi a se dere-
licitū repetens, totos duos menses omnem circa
regionē deuastauit. Qui a Francorū rege Lodo-
uico accitus. Hugoni Leodinorum Antistiti ad
perpendiculū examinandus traditus est, quē de
administratione prima interrogans, quū nihil re-
sponderet aliquādiu cūctatus in Coloniā Agrippi-
nā testē Archijepiscopū se producturū pollicebat.
Quo iter arripiēs, in via dolose se subducens, in
Burgundiam occulit, sed facile agnitus, Rule in
Flandria, infurcā sublimis appēsus est, & mēda
cñ dedit penas. Interea mense Iulio in Niuellam
tyranni aliquot e Francia regressi, imprimis Ot-
to rex, dux Brabatiæ, dux Arduenæ, comes Flan-
driæ, & comes Boloniæ in clerū cōjurauerūt, &
seditiose stragē meditati, temere territoria inter-
se resecuerūt, Ottoni ciuitas Leodina Hōñū duci
Brabā. atq; castrū Muha. Dionātū duci Bolonię
et singulis quibusq; singulę regię assignabāt, qd̄
rex Frācorū subodorat⁹ dū Mosā trāsiuisset iuxta

Concordio
2. 3. 4

Bouinfā, aciem instituit, & ope diuī Lāberti mā
eyris implorata vicit, & Ottone in fugam cōpu-
lit, sex comites detinuit. Cui prælio quū non ad
fuisset dux Brabātus, simultate regē pacare stu-
duit, & literis in hoc ordinatis gratulari se pluri-
mū contestabatur. Sed prudentissimo Antistiti
magis credens, q̄ inconstanti Tyranno respōde-
re non distulit, & vicissim lēnocinio literario il-
lum illudere. Igitur chartā cōPLICATAM, sed omni
no intactā. Sigillo suo muniens, & solo titulo su-
perposito vestiens, alteras quasdā exiles adiecit,
sub hac serie. Parū abest hic inanis apparatus, a
candore tuo hominū infidissime, vt enim plane
sunt, & sententiarū expertes literæ, ita ab omni
fide atq̄ iusticia prorsus alienissimus es. Ad hæc
tempora Hugo in Archiepiscopū Remensem ele-
ctus est, sed martyri Lāberto multipliciter obno-
xius, habito in Hoyo magnatū cōsistorio, nulli⁹
gentis nisi Leodinorū gubernaculum acceptare
voluit. Administrationē vero opidi, & monaste-
rii Trudonensis sub se irreuocabiliter recepit, &
precio atq̄ permutatione abbatię de Vachor &
Hastirio in diocesi Metēsi cōstitute possedit. Qui
& in arce Hoñana ægrotās, testamentū quo ege-
nis prouideretur condidit, & mortē obñt anno
salutis Millesimo ducentesimo vigesimo nono,
pridie Idus Aprilis, anno administrationis vige-

*Obnogus p. b.
utri v. l. b. b.
gant*

Hugo 20.

i. 22

simō nono, sepultus in Collegio diui Lambertii
Floruit sub Apostolicis viris Innocentio quarto
Honorio tercio, & Gregorio nono. Imperantib⁹
Ottone quarto, & Fræderico secundo. Regnau-
tibus Alemannis Philippo & Henrico filio Fræ-
derici. Sub quo monasteria aliquot extructa sūe
Monasterium ordinis cisterciensis quod dicitur
vallis dei, & monasterium hochtanū Traiecto fi-
nitimū. Assumptis virginibus e monasterio S.
Saluatoris, montis Aquensis

¶ Trigesimus septimus Antistes

Iohannes Oppia regū Francorū origine clarus
summi Collegij prepositus, sexta hebdoma-
da auunculo suo Hugoni suffectus est. Qui
proxima ordinatione cōsecratus, in monasterio
vallis diui Lāberti primitias peregit: et villā (que
zitare dicitur) duabus milibus marcharū cōparās
Valeriano comiti in feudū supposuit. Qui ne-
scio qua occasione condicione infringens, villā
Tectis cōbuslit, & Antistitē erga se prouocans,
ad montē Louis secessit. Deinde fortius irrūpens
opes ecclesiæ diripere, & castrum cui nomen est
Smaragdo usurpare ausus, antistitem se insequi
maxime Flandrorum copijs coegit. Quibus ad
Mosam cōuenientibus dum medius equitaret,
subito dolore correptus, & infijs præliatoribus
extra acie in Horjum aduectus. Obiit anno ad.

63

ministrationis octauo, mēse septimo, sepultus in monasterium vallis diui Lāberti. Cuius mors immatura male cessit Leodinīs, ut etiam exercitum dimittere & valeranum non diutius persequi co gerentur. Floruit sub Apostolico Gregorio no no. Imperāte Frēderico secūdo, exedificata sunt cœnobia, Hōj cruciferorum, Leōdī minorum (quod belli reditus dicitur) & P̄ædicatorū, atq; Scholarium, quorū situs est in insula diui Pauli.

Trigesimus octauus Antistes
GUilielmus Comitis Flandrorū frater, dissidentibus electoribus Ottoni Traiectēsi Pr̄posito prælatus est. Quē quū in Romāna curia superasset, a Gregorio nono cōfirmatus regrediēs in via defecit, sepultus in Cathacōba monasterio Cisterciēsi. Interea ab Ottone alter intro duct⁹ est, quē alij repudiarūt, & anno toto sedes vacauit.

Trigesimus nonus Antistes.
RObertus Lingonēsis Episcopus, quū elec tores in tres acclives essent, cæteris māsū etudine sua cōmendator, & titulis glori osior extitit. Igitur sano concilio Gancathalensis Episcopus & german⁹ Guliermi, postpositi sunt & ipse filius Comitis de Potier præpositus sunr mi Collegij, ac sacræ Theologiæ professor gra fiose admissus, ab Iacobo Cardinale & Pontifi Max. a latere legato cōfirmatus est. Qui ecclesię

Leodine q̄ plurima preciosa donata propriauit
& populos pacifice moderas, vicinis etiā natio-
nibus in ore fuit. Nā Guido Antistes Cameracē
sis eū apprime venerabatur, & q̄ familiarissime
eōpellabat. Veritatem ad rē aliquanto audior,
& ad honores anhelantior creditus est, q̄ decebat
Antistitē. Ut enim Archiepiscopatū Remēsem
nancisci posset Leodinā, gente contēpsisse & de-
traxisse fertur. Quo tēpore tāta siccitas fuit, vt ie
junio quatriduano publicitus indicto, omnes cō-
ciliare sibi dominū curarēt. Cūq̄ clerus supplica-
tionibus intenderet, sub ipsis pēpis sacris repen-
te tanta aquarū abundantia irrorauit, vt suū or-
dinē incessumq̄ vniuersi intermitteret, & in edi-
bus ciuiū irrueret. Obiit in castro fossiensi anno
salutis Millesimo ducētesimo quadragesimo sex
to: decimo septimo Calēdas Nouēbres, āno ad
ministrationis sexto, sepultus in monasterio Cy-
sterciēsi, cui religioni singulariter affectus a Ste-
phano Abate & primoribus patrib⁹ petiit, vt
festū beati Lāberti Martyris totus ordo festiuis
laudib⁹ quotannis celebraret. Floruit sub Apo-
stolicis viris Gregorio nono, Celestino. 4. & In-
nocentio quinto. Imperāte Fræderico. 2. Claru-
it Lambertus Canonicus & Cātor diui Dionisij
qui monasteriū montis roberti reēdificauit, post
quæ Minoritæ cœnobium suum nouem annis

Siricac
amē
orato
hymnū
Miraculū

1246.

64

inhabitatu reliquerunt, & in Richefontē secesserunt, cuius loci praeconiū Sebastianus quidā heremita celeberrimū exhibuerat. Consecrata est etiam ecclesia diui Leonardi apud Hoñum, & facella aliquot passim constructa, Christiano ritu nuncupata sunt.

¶ Quadragesimus Antistes.

HEnricus frater comitis Gelrię, vix tādem impellente Petro, Pont. Max. legato, electus est, adolescens ad militiā verius, q̄ ad ecclesiæ gubernaculū educatus. Neq; enim in Episcopū consecratus est, nisi quī cōpellebatur Ceterū luxū perditissimus, filias ciuiū deperīt, & tantisper infecutus est: donec prece vel precio aut etiam vi oppimeret, crimen profecto nō dicā christiano Episcopo, sed etiā homiē indignū Vnde gnatos ex stupro natos supra viginti habebat. Porro anno salutis Millesimo ducentesimo, septuagesimo quarto, quo romanus Pontifex in Sarracenos exercitū conflaret. Henric⁹ pater cum Leodinis, Hoñanis, Tungaris atq; dinensibus aduolauit, sed clam apud Urbanum quartū accusatus, in concilio Lugdunensi destitutus est. Prefuit annis viginti septē, & adhuc superstes, tres post sē vidit Episcopos, quos singulos bello incessere ausus est. Interfectus est autē prope Francimontū ab Oderico de pratis equite

an 1274

autroto, anno salutis millefimo ducētesimo octu
agesimo quarto, sepultus Ruremundæ. Prælia
quæ fortiter excitauit, varia sunt. Primū aduerso
fus Remensem archiepiscopū, copias produxit
sed ignobiliter reuocare coactus est. Deinde in
Aquenses irruit, quos ex decreto Ponti. Maxi.
Gulielmū Hollandiæ comitem, recenter in Ale
manniæ regem electū fuscipere in ciuitatem su
am cōpulit. Præterea nondum in sacris constitu
tus, quum seditio esset inter clerū & ciues Leo
dienses, sua præcipitatione perturbauit omnia.
Clientulus enim cuiusdā canonici diuæ crucis,
ciuem leserat: in quem magistratus animaduer
tit. Vnde canonici suas immunitates violari ar
bitrantes, priuilegiū ab Henrico Imperatore cō
cessum allegabāt: quo ipsimet suam familiā cor
rigere volebant. Interea ciues apud Gulielmū
Alemanniæ regē satagebāt, vt id reuocaret, qua
re Canonici illos seditionis fotores reputabant,
& ecclesiastico interdicto submittebant. Quod
non ante cessabat: donec nudis pedibus veniam
præarentur, & autoritate cleri duo burgimagi
stri instituerentur. Quos ut compertū est nimi
um clero fauere, Scabini rursus descierunt, &
hac a Leodio decesserūt: dum illac Canonici di
ui Lamberti abscessissent. Serpsit hæc proterua
Honū usq; qui se Leodinis ciuibus admiscētes

K.

Comes Holla
landi
et Roma
nus

Fripten Andre
marpi Gastibit
doci tumuli i. p. n.
p. t. alq. n. dom

Tumul
apud Leo
diūm.

Dionenses & Trudonenses secū pertraxerit, vñ
 multo discrimine res patrię starent, & cede atq;
 rapina vtrīmꝝ se afficerent. Tunc Antistes ne-
 gotio canonicorū se ingerens, quū singulas ciui-
 tates abscq; autoritate, Burgimagogos instituit
 se audiuisset; in villanos arma arripuit. Et inter-
 cedente comite Gelrenſi fratre suo, Paulis per ab-
 incursione sibi temperans; demū pacem etiā in-
 fregit, donec Petrus Legatus, vtrāq; partem cō-
 posuisset. Sed tertio insaniētibus Leodiniſ, An-
 tistes ad Ducem Brabantiae confugit, & assigna-
 tis ei ditionibus, Machliniā, Hugardiam atq; Ba-
 uentiam spontane cōtulit. Sicq; ducis adiutorio
 & comitis Losſen. & Gelren. atq; Iuliacensis co-
 pñs fretus, Trudonensem agrū incursauit. Cui
 occurrentes Trudonenses, pacem inierunt, de-
 inde etiam in Varenniā properans, Burgimagi-
 stros proscriptis, & breui ſic Leodinos deterruit
 vt illū pacatis rebus in Leodiū admitterent, qui
 cū in montem Vvalburgi arcē potentissimā cō-
 titueret, ab Archiepiscopo Colonensi impellē-
 tibus Leodīs consecratur in Antistitē & Abba-
 tē Monasterij Stabulani. Floruit ſub apostolicis
 viris Innocentio quinto, Alexādro quarto, Vr-
 bano. 4. Clemēte. 4. & Gregorio. io. Imperan-
 tibꝝ Vvilelmo & Ricardo. Floruit ſanctissima
 Iuliana, q̄ oraculo quodā dū inclusa eſſet, festū

**Antistes
in patriā
Leodien-
ſem incur-
ſat.**

Initiū Dcl. v.
corponꝫ aſtū

Venerabilis sacramēti post Pēthecosten celebrādum, collegio diui Martini, proposuit, quod ab Urbano quarto mirifice dilatatū est in vniuerso orbe terrarum perpetuo celebrari.

1274.

¶ Quadragesimus primus Antistes

Ioannes Anginus Tornacensis Eps, franco-regis nepos & doctor Theologus, olimq; abbas Stabulah⁹, formosus & māsuēt⁹, in Lugdunēsi cōsilio, subrogatus est anno salutis 1274. Cui Rodolphus rex Romanorū impēse fauens condonationes aliorū Eporū indulxit: & priuilegia nō immoda cōcessit. Verū in fata se indigōna incidit, & ob vñū bouem quē suffurat⁹ erat Ballinus Cōdrosius, tres viros nobiles castri beli fortis letaliter inimicos habuit. Quib⁹ impulsoribus statim Lymburgēses cennacū obsiderūt & ignib⁹ cōcremarūt, & Brabatię dux ac comes Flādrensis atq; Namurcēsis, totā terrā Leodino rū populati sunt, & Meffam incéderūt. Post q̄ Antistes anno administrationis septimo, ab Hērico nuper ab Episcopali munere destituto, persequut⁹, cū capt⁹ in equū alligat⁹ fuisset, subito delapsus in terrā, exanimis iacuit, Cumq; diu ad portā monasterij Helichenij delituisset: & in hū gardiā iuxta condictū ad consiliū Magnatū properaret: corpore obesus vix respirare potuit, ibi in byrrum Pontificiū caput reclinans, animā ex-

K. II

halauit Necis autorem, Arnoldū comitem Lof
sensem esse volunt, qui interrex (quē alij Mam-
burnum patriæ, deficiente Antistite vocant cū
Etis odibilis est depositus. Ob̄t anno administra-
tionis octauo, sepultus primum in eisdib⁹ diu⁹
Mariæ virginis, at postea translatus in Collegio
diui Lamberti. Floruit sub apostolicis viris, gre-
gorio decimo, Innocētio sexto, Adriano quin-
to, Ioanne vigesimoprimo, Nicolao tertio, &
Nicolao quarto, Imperatibus Richardo & Ro-
dulpho.

¶ Quadragesimus secundus Antistes
Iannes, Guidonis comitis Flandrō filius,
 Archiepiscopus Metensis, resignata in man⁹
 Martini quarti Pont. Max. Metensi adminis-
 tratione, Buchardum idētidem electū, Romæ
 superauit: sed alia parte felicē fecit, dum ei Metē
 sis cura commendaretur. Qui in Antistitem cō-
 secratus anno Millesimo ducentesimo octua-
 gimo secundo, cū duce Brabantiae sororio suo,
 Valkenburgensem arcē obsedit: sed expugnare
 non potuit, & postea discordantibus clero & ci-
 uibus Leodinis, inuicēq; fere toto anno tumul-
 tuantibus: pacē instaurauit. Deinde Synodū ce-
 lebrauit, & articulis pluribus roborauit, qui ha-
 stenus librū non exiguum cōplent, cui nomen
 affixum est Sinodalia Ioannis Episcopi Leodi-

1282.

¶ 2.

sis, cum Nouerca sua pessime illi cōuenit; cuius
instigatione: quinq̄ mensibus captus creditur a
Lutzemburgensi comite, quū ignorantibus ser-
uulis in syluā Bullonij diuertisset, sed autorē &
captiuitate iureiurando reticere coactus est, neq̄
extra suspicionē, aliquid scitū est. Obñt anno sa-
lutis Millesimo ducentesimo nonagesimo secū-
do, secundo Idus Octobris, anno administratio-
nis vndecimo: sepultus in Flādria. Putatur calcu-
lo perñsse. Floruit sub apostolico Nicolao quar-
to, & Imperāte Radulpho & Adulpho. Vaca-
uit sedes Leodina annis quattuor. Inter rege de-
clarato Guidone de Hannonia. Quo rēpore dñ
in Traiecto utriusq; sexus homines choreas du-
cerent, neq; eucharistiæ sacramento, quod ēgro 36.2
Ultio die-
to a sacerdote deferebatur, honorē darent, pōns uina in
ipse ligneus cui innitebantur, subito diffusus est, Eusebius / he
zortuado.
& in Mosam non minus q̄ ducēti demersi sunt: ses. Louzak
& aquis absorpti.

¶ **Quadragesimustertius Antistes**
Hugo de Cabilione, ducis Burgūdiæ con-
sanguineus, post quartū annū, diploma-
te Bonifacij confirmatus est, & gubernia-
culū suscepit anno salutis Millesimo ducentesi-
mo nonagesimo sexto. Qui nobilitate conspicu-
us, & muneri gerēdo accommodus, vtpote Ep̄us
Cabolensis, & Arnoldi comitis Auergicū. fili⁹,

K ij

of
m
ū
tra
uz
gio
re
uin
&
Ro

us,
an
ni
næ
etē
cō
ge
uo,
are
ci
ul
ceo
ha
nen
diē

67

statim gratia sua abusus est, & seditione magna
tū fouens, spectator plerūq; prēriorū in publicū
prodibat. Nā multo sanguine insectatē sunt se
inuicē duę clarissimę progenies: dñorū de avvās
& vvarons. Vnde accusatus super strage multo
rū, & falsa moneta, atq; ecclesiasticorū honorū
profusiōe: quū intime a Bonifacio amaretur, ad
archiepiscopatū Bisuntinū assumptus est. Admi
nistrauit annis sex. Floruit sub Celestino quinto
& Bonifacio octauo. Imperantibus Adulpho,
& Alberto.

¶XLIII. Antistes

ADulphus & V. valdoch, ex Helena filia
Marchionis Brandenburgensis, summoto
Hugone per Bonifaciū institutus est an
no Millesimo tricentesimo primo. Qui in nata
li Christiano Leodiū adueniens, ingenti appara
tu exceptus est; & armatus forū obequitās, vſu
rarios & trapezitas, dirutis illorum domicilijs a
ciuitate exturbauit. Ceterū Fossenses aduersus
clerū seditione agētes, quū insurrexissent, statim
sua oratione sedauit: & quū alias ad colerā pro
pensus esset, castrū Mirua, atrociter oppugnauit.
Vnde Leodiū reuersus, veneno perīsse dicitur
Obiit āno admir.istratiōis. i. Mēse Decēbri, sepul
tus in collegio diui lāberti. Floruit sub ap̄līcīs vi
ris Bonifacio octauo, & Bñdicto. ii. Imperante
Alberto,

¶XLV. Antistes.

Theobald⁹ frater Comitis Barēsis, vir mul-
ta doctrina & facundia p̄ditus, quū orato-
ria functiōe Romę claruiss̄t a Bñdicto.ii
cuius dictator fuerat, Leodinis in Antistitē desti-
natus est, quū interea Gulielm⁹ Atrebatis ele-
ctus esset, sed aulę & laborę pertefus, aliq̄diu de
liberās, cedere q̄ administrare maluit. Qui in Le-
odiū adueniēs, anno Millesimo trecētesimo ter-
tio, oīa pturbata inuenit, lites q̄ ppe fuscitatę fue-
rāt inter Ioannē patrię interregē, & ducē Brabā-
rię, vnde vtrīm q̄ incurſantes, pagos cōbusserūt
& se mutuo occiderūt, q̄ sua industria statui cō-
posuit. Ver̄ haud multo post cū Hērico Alemā-
nię rege, & comite Lutzēburgensi, plurimis q̄
magnatib⁹ Romā pfect⁹: quū illū coronare nol-
lēt, resistētib⁹ Romanis, in coitiōe prima fese in-
gerēs, sagitta trāfixus interñt, āno administrati-
onis. i7. Calēdas Iunias, sepultus summo hono-
re in Basilica apli Petri. Floruit sub aplicis viris,
Benedicto.ii & Clemēte.5. Imperatib⁹ Alberto
& Hērico Lutzēburgen.

CXLVI. Antistes.

ADulphus a Marcha Francorum sanguine
cretus, a Clemente.5. Pōt. Max. ex Diaco-
no in Antistitē sublimat⁹ est, āno salutis,
Millesimo trecētesimo. i2. Qui sub natali dñico
gloriose Leodñ receptus est, & vir ad optima
K iiiij

natus, horrēda semper seq̄z indigna sustinere debuit. Ingruebat enim vndiq̄z inimicitiae, & nulla via coherceri poterant. Idcirco nolens volēsarma indutus, castrū Avvans, & Clarimontū, vilas atq̄z opida finitima, quorū causa patria tū impetebat, iure belli sub se recepit, & conquiescere cōpulit. Sed rursum emergentibus factionib⁹

**Factio no
biliū fami
liarium** familiariū de Avvans & Vvarons, anceps præbiliū familiarium cōmissum est, & vtrīmq̄z plurimi corrue-
runt. Accessit quod senatus Leodinus aduersus Adulphū rebellauit, qui adiunctis sibi Hoñanis

**Antistes
aduersus
Leodios
belligerat** Tungaris & Trudonensibus, in planiciē prodi-
erunt, ibi Antistes acriter dimicās, magnifice tri-
umphauit, & cesis trecentis viris, multis præ-
rea captis, ac vulneratis, impetū aliqdū compes-
scuit, secundo Trudonēses oppressit, tertio Tū-
garos in Colonia Alkenſi omnes in vnū fere ex-
tinxit. Qua potitus victoria, familias Vvarons
& Avvans de generositate iā triginta & septem
annis cōtendentes, vocatis partibus, in monaste-
rio diui Laurentij cōposuit, e quibus cū amicitia
inita est, vtrīmq̄z numerati sunt circiter triginta
duo mīlia corruisse. Geterū Adulphus iusticiæ
zelator, non instrennu⁹ in Holonia quosdā san-
guinolentes obsedit, quos delitescere nouerat in
domicilio Ioannis ab Hardnemonto viri Eq̄stris
ordinis, e quibus præcipuū capite truncari iussit

*Alken.
Bellw.
8.*

Institutio

alterū equis distrahi, tereifū cæco carcere vitā finire. Quod cū male haberet Leodinos, maxime quod nouitius & vixdum electus Antistites, talia præsumebat. Inter regē suū comitē Lossensem constituebant. Vnde nobiles in ciues Leodinos & promiscuā multitudinē arma arripientes, macellum & officinas appēdicesq; casas ignibus cōcremabāt. Qui arnoldū a Blanckenhem inuocātes, quē consentientibus maioribus collegij ante signanū constituerāt, certamen apūd diuū Martinum cōmiserunt. Nobiles inferiores facti quū in turrim cōfugerent, ibi q; se saluare cogitarent insaniente vulgo ignis suppositus est, & fere ducenti nobiles suffocati. Deinde etiā Hoñanis vi sum est imperium detrectare Antistitis, quare in eos copias producēs, quū ex aduerso illustris dominus a Balchon, atq; Dionenses occurrerēt, datis belli inducējs conuentū est. Cæterū leui argumento iterū dissoluti, interdicto Pontificio percussi sunt, sed ad Coloniēsem Archiepiscopū appellauerūt Antistes interea patrię defensorē quē Marscalcū appellant. Dominū ab Harmalia constituit, contra quē Leodini comitē Lossensem eō ligentes, Harmaliā succederūt, & Antistitē aufugere cōpulerunt. Quē Abbas Stabulanus in Brabantia recipi procurās, nouę cēcordię autor fuit, vt etiā cōsensu Antistitis Comes lossensis Mā

Nobili —
malitia ve
nitio.

Seditio Le
odiorum.

Hoñani
imperiū
Episcopi
detrectat

Pestis in-
ualuit -
famag. burnus ordinareur. Tūc tēporis tanta pestilētia
ac fames per patriā inualuit, vt in plateis plurimi
cōspicerētur spiritū exhalare. Quibus plagiis vix
cessantib⁹. Antistes cū duce Brabātię terrā Valc

Herl-
ff. 2.

kēburgensem incursauit; & castrū Herle diruit,
& subinde cū comite Lutzēburgensi contendit.
Qui pariter cū Comite Namurcēsi obrepēs, taci
to cuniculos posuit & in Cēnacū irrupit, sed opī
danis ad arma cōfluētib⁹ oēs in fugā cōuersi sunt
Quos potētissimi quiqz Leodinorum irridētes,
quū eis bilē mouissent, illi in Almonseies egressi
partim capti sunt, partim occisi. Cæterū Hoñani
hostiliter simultatē aduersus Antistitē tercio ex-
ercētes, cōflictū indicto, quū nō prodirēt: in ciui-
tate sua interdicto puniti sunt. Sed in Hasbania
Hasbania multa domestica bella suscitata sunt. Ita vt sic no-
biliū strēnuitas (quorū ibi potētissima semper na-
tio fuit) inter se belligeraret, vt nullus tuto pene-
trare posset. Qui dū inter se cōuenissent. Tūgrē-
ses atqz Hoñanos perturbabāt, quibus nō obsistē-
tes, magna strage in eos debachati sunt, vscqz a-
deo vt Marscalcū captiuū abduxerint: & cū An-

In loco fi-
nitimo apud Haslettū postridie octauarū diui Lambertii
Haſſelē stata prælij dies est, & Leodini atqz Hoñani deni-
præliū cō qz maliuoli omnes ab Antistite, aut occisi sunt
citatū est (plusqz octingenti) aut capti fere innumeri. Por-

ro Antistes (vt validissimus erat) stipatus poten aduersus
 tia comitis Gelresis, Com.tis Volfari, Comitis Antistite
 a m̄tibus, H oñū occupauit, & seditionis autores & Halba,
 cōprchēdit, quos vt cōpertū est fuisse canonicos nos
 sacerdotia in alios trāstulit, & vulgū in gratiā re
 cepit. Subsequuta est ingēs exactio, stipēsatelliti
 b⁹ ex cōdicto deposcētibus, quare duci Braban-
 tiæ Mechliniæ, subscribētibus canonicis diui Lā
 berti Antistes vendidit, potissime quū ciues ad
 ducē magis propēsos perpenderēt, q̄ ad antistite
 Propterea appēdit Comes Flandrorū centū mi-
 lia aureorū, pactū approbāte Romano Pōtifice.

Cūq; anno salutis. i3; 10. pridie diui Sebastiani,
 absq; liberis excessisset e vita Lodouicus Comes ^{Comitat⁹}
 Lossensis, Comitat⁹ ad Antistite deuolutus est, Lossensis
 quippe quē Comiti ceu fēudatorē transportauē ad episco-
 rat, vt pote quē illi⁹ auus Hugoni spōte in ara di⁹ pū deuolo-
 ui Lāberti obtulerat. Post quā Dionenses in ma ^{uitur} 71.
 gistratū insurgentes, iussu Antistitis nominatim
 proscripti sunt, quod quarto tentatum est apud
 Hoñanos, qui⁹ ex omni ordine designauit vi-
 ros quattuor, totidē ex magistratibus, totidēq; e
 Canonicis. Quorū verbis quū se stare affirmas-
 sent, sed postea tergiuersarētur, ita antistite cōmo-
 uerūt, vt fere in amētiā inciderit. Quod fere Tru-
 donēses imitati, quū in Leodiū aduocati essēt iūc
 oratiōe antistitis istructi sūt, vt hoñ. quoq; ad cōci

^{69. 2}
 Mechlinia.
 a rōto lōd.
 endit

20 fol.

liandū induxerint. Qui nuntiis præmissis, cū sa
gittariorū industriæ fiderent & sicarīs stipati in
consiliū properarent: negotiū omne suspectum
reddiderūt, vt Antistes armat⁹ obuiauerit. Qui
quū in nauim decertandi causa profiliūset: quat
tuor nobiliores e fam. lia sua interfici conspiciēs
sic ira intabuit, vt morbū grauē incideret, & no
na die mortem obiret. Defunctus est anno admi
nistrationis suæ trigesimo secundo, tertio Idus
Nouēbres, sepultus in collegio diui Lamberti,
Floruit sub apostolicis viris Clemente quinto,
Ioanne vigesimo secundo, Benedicto duodeci
mo, & Clemente sexto. Imperante Hērico Lut
zenburgensi. Vacavit sedes mēsibus trib⁹. Sub
quo viseti tralatū est corpus beati Hadelini, &
ibidem institutū est collegiū canonicorū, & ca
strum Valckenburgū expugnatū est a Brabatis

ff. 2.
B. 4.
¶ Quadagesimus septimus Antistes
Engelbertus a Marca filius comitis a Mar
ca, cuius Adulphus patruus fuit. Præposi
tus collegiū diui Lamberti, ex filia domini
de Mesemalia Auiōnione a Cardinalibus electus
& a Clemente sexto in auspicīs quadagesimæ
confirmatus est, anno salutis millesimo trecento
simo quadagesimo quarto. Qui pacē cū Hoñā
nis initam sua autoritate sanxiuit, & cōfilio Ab
batis. s. Nichafū Remensis Pont. Max. legati fē

dus pepigit inter comitatū Loffensem & colle-
 giū diui Lamberti, etiam reclamantibus canonis-
 cis. Vnde appellatū est ad Pont. Max. & excom-
 municatione percussus dñs Hensbergus: atq; cō-
 posidores alij facti transfuge. Ceterū consistorio
 Magnatū aduocato, Antistes properauit Vocē
 nam, quo se præstolantibus Hoñariis atq; Leo-
 dinis, subesse intellexit insidias, & armatorū cu-
 neo conspecto pernicibus equis abscessit. Quib⁹
 insequentibus, quū eos Antistes potentia qua-
 durplo excederet (fortissimos enim præliatores
 delegerat, D. Comitē a Montibus, Comitem a
 marca. D. a valckēburgo atq; p̄cipuos quosq;) 3
 magna ex parte prostrauit, & spectatores sacer-
 dotes viginti sex, et clericos viginti octo, deniq;
 leprosos ac mulierculas (in summa) quingentos
 & amplius interfecit. Adde facinus miserabile, Facin⁹ mi-
 dum fœmina parturiens, cuius in vtero palpita- ferabile
 bat infans, quū ex terrore cruciatus euenisset, sa-
 cerdotem aduocaret, cū scelerā cōmissa confite
 retur, & baptizandum fetū porrigeret: irruenti-
 bus sacrilegis, matrem vix dum partum enixa,
 cum sacerdote peremerunt, & horrendi facino-
 ris immanitate deum, incitauerunt, vt protinus
 versa vice, Hoñani victores efficerentur, & in Hasbano
 ciuitatem redeuntes, Magnatū ædes passim suc rū tumul-
 cenderet. Quo exemplo sibi proposito Hasbani tus

Hasbano & domiciliū quoq; magnatis ab Hamel, demoliti
 rū tumulū sunt, & Leodini arte militari castrū Muha circū
 tūs. cingentes, turmis instructis, Dionenses ad custo
 diā, deinde Trudonēses atq; Tungaros ad pro
 pugnacula ordinauerunt. Quos Abbas Alnien
 sis ab obsidione reuocans, Traiectū adire, & a
 pud Antistitē, cū aduersario expostulare consu
 luit, at in via ordinatis insidīs, quū dolos subef
 se suspicarentur, turmatim retrocesserūt, & cō
 sultatione habita, castrū adorti, deterrit i scustodi
 bus irruerūt, deniq; quinto decimo obsidionis
Antistes die solo æquarūt. Contra quos ilico antistes om
 potētiā omnē ad posuit, & insolentiā tantā rep̄ssit. In terea demor
 uersus **Hasbanos** tuo clarissimo viro Theodorico Hensbergo, co
 mitatus Lossensis, ad Antistitē redīt, quē dum
 Dalenbreickus huius nepos usurpare pr̄sumie
 ret, adhibitis munitionibus Antistes cohæcuit.
Stockhē Vnde in arcem Stochemij cū suis fugientem in
 sequutus, se in manus dare, & ius omne oblito
 rare cōpulit. Quo statu rerum, a Coloniensibus
 in Archiepiscopum suffragīs legitimis electus
 est, & nobis habenas moderari desinit anno ad
 ministrationis sue vigesimo. Floruit sub Aposto
 licis viris Innocentio sexto, & Urbano quinto,
 Imperante Carolo quarto
Quadragesimus octauus Antistes

Ioannes vltra Traiectensium Episcopus, filius domini ab Erekell, ex filia comitis Verneburgensis, in sacris atque sacerdotalibus literis non vulgariter institutus, in Antistitem Leodinorum assumptus est anno salutis Millesimo trecentesimo sexagesimo quarto. Qui patriæ causas, ecclesiæque patrimonia discretius inuestigans, pactio ne Dalenbrochi qua comitatuum Lossensem D. a Rūmis vendiderat, impiam esse cauſatus est, & non acquiescente magnate Rūmensi, caſtrum eius Rūmis obſedit, & nona decurrente hebdomada ad deditio[n]em perduxit ac diruit, Quo nimium cōſternatus, modis omnibus beneuolentiam Leodiorum captare studuit: & in Collegio diui Lamberti scriptis articulis, ditionē Losſen. Antistiti vero hæredi summisit. Obiit anno salutis Millesimo trecentesimo septuagesimo octauo administrationis anno terciodecimo, sepultus in collegio vltro Traiectensi. Floruit sub A. postolico Urbano quinto. Imperante Carolo. **4** Cuius temporibus e Germania non pauci homines, spuma & effrenitate tabidi, instar amentium, Leodium gesticulando saliendoque peruenierunt, quos clerici sacris zonis constringentes, ex orcis misib[us] insanis repurgarunt.

Rūmen

Insania

¶ Quadragesimus nonus Antisles

fferalib⁹. Dicitur sūda fructus y brili p̄tib⁹ p̄fundit, apud ob⁹. Brili
m̄q⁹. d̄ lumbas belli. alio. d̄k̄. nisi h̄. et m̄p̄ ad f̄s̄p̄. d̄.
claram⁹. et p̄ay d̄ḡp̄. 72

Arnold⁹ Horne⁹, filius comitis ab Horne
identidē vltra Traiectensiū episcopus, ab
Urbano Pont. Max. cōfirmatus Canoni
cis atq⁹ magistratibus diploma exhibuit, & Eu
stachium Persandū subinde admissum, cōfirma
ric⁹ desyderantē, sua presentia depresso anno sa
lutis Millesimo tricētesimo septuagesimo nono
Qui biennio magna trāquilitate administrās, dē
mū a Ioanne Rodemaco impugnatus est. Qui
missis fecialibus, pactū patris, cū Leodīs infre
git, & ante dācas literas, tyrannice omnia agens
Pagū Bullonensem cōflagravit, castrūq⁹ adort⁹
est. Quibus auditis Eps Gallica oratione Leodi
os cohortatus, oēs adeo sua præsentia permouit
vt citra cunctationē, cū Hoñanis atq⁹ Dionensi
bus, ciuitatē egressi, inimicū pene in castrū Che
chepyre delitescētem, opprimerent. Quod pro
tinus ignibus summotis accēdentes, hostē in tur
pem fugā adegerunt, & fugientem viriliter in
sequuti, quū autorē assequi non possent, ad con
plicū opes diripiendas diuertunt, & castrū lupi
Terremo situs, ditionis Barenſis, contriuerunt. Post qua
tus duodecimo Calendas Iunias, terræmotus sere
nissimo celo proueniens, patriam omnem indo
mito turbine concussit, & magni alicuius malī
horrorē Leodīs attulit. Forte enim tunc magi
stratus, accusabatur, & nominatim Frerardus,

Quoq; sumt' p' substatiōē sīm' sīm' ſitūtū. 1389.
qui aliquoties munere publico perfunctus fuit, Duxia
Psal.
& a Ioanne Coquo fidelissimo viro, decodīōis
reipublice insimulabatur: quare decreto Antisti-
tis extra patriam proscriptus est, & hac parte ci-
uibus prouisum, vt quotannis in festo diui Iaco-
bi Burgimagistri eligerentur, ne passim Scabini
(sic enim seruatores vocant) omnia sic definiret
quēadmodū annis superioribus fecisse eos com-
pertum est, vnde & omnes præter vñū exulare
coacti sunt. Sed quū morbus quoq; idem in no-
uitijs deprehenderetur, quarto decimo calendas
Septembres, senatus consulto exulare iussi sunt,
& noua constitutione ordinatum est, vt Leodij
quotannis viginti duo iudices resideret, qui eti-
am in Pontificis sententijs, & ciuitatū determi-
nationibus, censurā ferrent. Obiit anno salutis,
Millesimo tricētesimo octuagesimo nono, septi-
mo Idus Martias, āno administrationis decimo,
sepult⁹ Hornę. Floruit sub Apostolico Urbano
sub scismate quod triginta nouē ānis ecclesiā cō-
cubauit, Italia, Germania Pannónia Vrbanum
sextum, Gallia vero, Hispania, Cathalonia, &
Britannia, Clementē sextū venerantibus. Quo
rebus humanis exēpto, Magnates territorij Leo-
diū conuenientes Canonicos prēcibus pulsabāt
vt e familijs patrię, muneri gerendo aliquē deli-
gerent. Quēquum ad septimū Calēdas Apriles

Theodoricū a Marca, prudentem iuxta ac illu-
strem virum, designassent, atq; adēo confirmā-
ri desiderassent, maximopere ille litteris pluri-
ma causatis, tantē dignitatis se inhābilē pronun-
Marcia p *ciauit, & rarū toti sāculo humilitatis exemplū*
genies dedit. Ex quo facile coniectare licebit, q; affluen-
ter Marca illa progenies, olim & floruerit, & pa-
triam sibi demeruerit.

¶ Quinquagesimus Antistes

Ioannes a Bauaria, filius Alberti ducis Baua-
 riæ, comitis Hannoniæ, Hollandiæ, Zeladizæ,
 Oesteriuaneñ. domini Phrisiorū, corpore spe-
 cabilis, verbo affabilis, moribus cōpositus, ex-
 actis decem & octo annis, Leodinā administra-
 uit ecclesiam anno salutis Millesimo trecētesimo
 nonagesimo. Qui cū patre & Gulielmo fratre,
 octauo idus Maias, equitibus mille Leodiū ad-
 uenit: & postridie comitatū Hannoniæ īsdē fē-
 dalē concessit. Porro a tenellis vnguibus erga su-
 am gētē magis affectus, zelū populi haud cōqua-
 nimiter tolerauit, & iniuriam Balanto irrogatā,
 cuius Leodini malitiose castrū occupauerat, dis-
 simulauit. Quare is apud Francorū regem quā
 relam deponens, Mercatores Dionenses atq; Le-
 odios, in Gallijs detineri procurauit. Quam ne-
 gligentiam in Antistitem regerentes, vt cumq;
 de eo loco cuti sunt: & magna plerumq; licētia, in

illius mores atq; ætatem debacchari assueuerunt
Porro terremotus validissimus tertio Calendas **Terremo**
Iunias, Leodiū conturbauit: & impetu suo emi tus.
nentiora loca contudie, qui argumēto postea fu-
it, dissidē instantis. Nam Antistes quum abesse
mallet, q; se penitus in patriam deuoluere: audi-
torium caesarum (quod spiritualem curiam vo-
cant) in ciuitate Deistensi constitui: ibiq; officia **Curia in**
les atq; scribas ordinās, hoc modo Leodos gra Diest trās
uiter offendit. Accessit aliud quiddā, quod plu- ponitur
rimos male habebat. Nam Magnatē Henricum
a Parvvis, intimūn sibi delegerat, quo autore
Driapolim cum arce expugnauerat. Quę ciuita Maeſeick
tula sola supererat, in toto territorio, metu plus expugna-
q; ex animo, Episcopo consentiens, quum cete tur.
re omnes contumaciam portendissent. Sed inde
ingens incendium oriri perpendens, curiam rur-
sus in Leodiū translulit, & conuentū procerum
in Caster Betasiorū conuocato, pacatis rebus, se
quoq; in Leodium recepit. Qua tempestate, pri-
die Calendas Februarias, aliquot perditissimi ne-
bulones intempesta nocte visetum per mēnia **Visetum**
conscendentes, plurimos in stratis scinno sepul-
tos extinxerunt: aut ædibus spoliatis ad possem
alligauerunt. Domicilia magistratum, atq; ca-
nonicorum passim incenderunt: & plateas hinc
inde contaminātes profuso sanguine asperserūt

L ñ

Cup facinoris sumo diluculo ad Antistite fama
peruolante, quū ciues ad arma capescenda accin-
gerentur, armatus medius equitabat, & cuneis
se magno periculo immiscens: arrogantia appara-
tu suspicionem ingessit, ut illum magna pars, fa-
cti consciū affirmaret, & alīs cōsultatibus, mul-
ti excusarent. Ipse met vero de se iureiurando fi-
dem faciens: animaduersione & supplicio nocē-
tissimorū hominum, innocentia suam protexit
Mense Februario tanta aquarū inundatio totos
octo dies e Mosa superfluxit, quantā Leodij fa-
ctam nulla hominū retinebat memoria. Ciuib⁹
ergo familiarior factus, multa tranquillitate de-
gebat; donec questionē fieri contingeret de ma-

**Inūdatio
aquarum
apud Leⁿ
odium**

**Antistes
in Gelriū
conflat ex
ercitum**

*Amor posse
autem fructus
ut etiam sicutur
dico ab a quo
substantia quae est
arca fides ut
anulis suis sub
arcat mī. Inf*

Kingd^m v^g vi
v^g d^r i. q^o f-
t^g t^g v^g p^o r^o
r^o v^g v^g v^g

Mense Februario tanta aquarū inundatio totos
octo dies e Mosa superfluxit, quantā Leodī fai-
ctam nulla hominū retinebat memoria. Ciuib⁹
ergo familiarior factus, multa tranquillitate de-
gebat; donec questionē fieri contingeret de ma-
gnate Reynardo de Steenvorst, & Zichemio
equite aurato, quem Gelrorū dux subarrauerat
Vnde anno salutis Millesimo trecentesimo no-
nagesimo septimo, quartodecimo calendas octo-
bres, Gelrorum duci atq; complicibus bellū in-
dixit: & Leodi⁹ constipatus, in agros excurrēs
pagū Echt & finitimos ab horne, vscq; Ruremū
dā populatus est. Demū die decima receptui ca-
nens Leodi⁹ remeauit. Sed Gelrū dolo inse-
quutus, vscq; ad pontem de Mersen, quum lente
incedētes opprimere speraret: Ioannes Coquus
ciuiū præfектus, pontē exoccupans, antesigna-
num equo insidentē, in ripam demersit taliq; au-

dacia cæteros pereulit. Deinde Brabantis visum Brabatus
est Magnates Leodiorū in ciuitatē Delfensem cū Leodi-
accerſire; quatenus in uicem coniurantes, bellū is cōiurat
aduersus Gelros fusciperent; & mutuo condicē in Gelrū
res, adueniente ænate Ruremundā pariter obſi-
dione vallarēt, vnde Ducē modis omnibus sup Portento
plicem: ante tres hebdomadas Brabanto se obli- ſe niues
gare coegerunt. Tametsi rursus duo portenta
processu temporū Leodios deterruerint, quar-
to siquidem Calendas Februarias, ingens niuiū
densitas, e celo decidit, vt per territorium Leodi-
nū nemo eques aut pedes comittere iter posset: Cometa
Deinde anno alio, Cometes septimo Calendas
Martias, ad quartūdecimum Calendas Apriles
apparuit, quē significasse tradunt populi ab An-
tistite defectionē. Leodipi nāq; decimo septimo
Calendas Octobres, Trudonensib; patrocinan-
tes, q; pro re nihili toties ad palatiū annulū voca-
rentur, & inter verba Antistitem acrius increpā-
tes: illū protinus equum concendere, & Hoñū
oppetere compulerunt. Quo aduocatis aliarum
ciuitatū magistratib; dū soli velut despicabi-
les haberi se arbitrarentur, manifeste iniuriæ ar-
gumentum assumpsere, & diu inter se consultā-
tes, quo iure quaq; iniuria in prophanū Antisti-
tē, lubricitatē suā expuerent, vſq; adeo, vt eti-
am laudē h̄ mererentur & singulare vocabulū,

L iii

hydrotiorū: qui maxime maledicendo valerent
Hydrothj Qui iniquo consilio atq; seditionibus omnia mi-
 scentes, non modo abominanda pronuntiabāt;
 sed & de altero substituendo solliciti fuerāt. Mā
 burnū quippe decernentes, quum id Canonicis
 adprime displiceret, eos e ciuitate abigebant, &
 officiales in turrim præcipitabant, Prouentusq;
 sacros stomacho assumpto prophanabant. Quę
 curia refe- Antistes aliq; diu dissimulās, quum remedium
 catur. nullum adhibere posset, curiam bifarie partitus
 est, vt Galli Hoñum, Theutonici Traiectū cau-
 sas suas deferrent, curiamq; h̄s locis agnosceret.
 Fuit h̄c res multo maioris odij seminarium, &
 iam magnæ autoritatis hydrotios effecerat, qui
 publicitus etiam admissi, artificio suo ad se ple-
 beculam attraxerunt, & de Mamburno inslitu-
 endo, diem ordinauerunt. Cumq; hac de causa,
 quarto Idus Iulias, in Palatio conuenissent, Ma-
 gnatem Henricum a parevvis deligerunt, & ca-
 nonicis in consistorio congregatis, quū violēter
 illuc irrupissent, toto die ac nocte, sanxnis atque
 minis eos affidentes, sigillū collegij extorquere
 conati sunt. Porro dominis tergiuersantibus: dū
 compositionem rei magis consulerent: summo
 solēniq; apparatu Traiectū adierunt, & causam
 sedecim viris magnatibus pertrestandam com-
 miserunt. Quorum octo Antistitis partes, octo

Sanxnis

reipublice, discrimen libabant: & post aliquot
dies in Tungri decidebat. Quæ pax prouerbio Causa se-
etiam celebrata est, ut appellaretur pax sedecim decim vi-
virorum, qui fere ad nostrā ætatem in perplexis ris cōmito-
causis totidem adhibentur. Enim uero hic ele^ltitur.
gans meorum municipum facinus occurrit, qui
nequaquam post tam laudabilem pacis tractatū
de antistite contenti, suæ insipientiæ vestigia re Trudonē
liquerunt. Nam anno salutis millesimo quadrin siū conat⁹
gentesimo quarto, dum pridie Calendas Nouē 144.
bres in oppido Trudonensi Antistes pernocta-
ret, ciues mutuum se cohortantes, inq^z monaste-
riū irrumpentes, eum cum familia extinguaere co-
gitabant. Sed insolenter adeo exilientes, fragro-
re atq^z clamoribus, omnem late viciniam excita-
bant, vt antistes cū paucis viriliter occurrēs, om-
nes in fugam ageret, & plurimos captiuaret, hu-
ius factionis primarios fuisse tradūnt, Gerulfisæ
decoctores, & tabernarios: qui Chisiam nuper
decreto Pontificis institutam, approbatamq^z, le-
gislatore adempto, redimere sperauerunt. Post
quæ in Gallias cōcessit & causas Ducis Burgun-
diæ, atq^z Aurelianensis cōposuit, reuersusq^z no-
uis repente rumoribus perturbatus, decimo se-
ptimo Calendas Iulij, a Leodio abscessit. Por Curia in
ro irrequisitis Magistratibus, Curiam, atq^z Pa. Traiecto
triæ Sigillū in Traiecto transponens, rursus facē trāsfertur

L iiii

Vincentio dicitur quod non alii natus Vincentius auctoritate condonatur. No
lunig. dec. 176

76

Alter efs
eligitur

1 quare

pene sopitam, resuscitauit: multoq; q; ante erat,
vberiorem fecit, vt iā non modo Leodinorum,
sed omniū magistratus territorij, ciuitatūq; sug
gestione, dies alterū Episcopum decernendi in
diceretur. Quo sua freti autoritate Magnatē Hē
ricū a parevvis Māburnum, huiuscq; filiū Theo
doricū Antistitem elegerunt: cui facto sigillū ci
uitatis maius, & omniū aliarum ciuitatū robur
appenderunt. Deniq; Canonicos vrgere cępe
runt, ne hac in re aduersarentur magistratibus,
sed nullo modo morigeros experti, voce preco
nis, omnes qui non assentirēt, ante occasum so
lis, ciuitatem egredi iusserunt. Qui omnes, uno
excepto, cui nomē erat Gulielmus de rupe, spō
te decedentes, subscribere detrectauerunt: quo
rū loco nouus Antistes alios statim suffecit, vi
cissitudine interim regū facta, Trudonensibus
Antistes gratus fuit; quareq; quum ei impense fa
Opidū di uerent, Leodini, Hoñani, Dionenses & Tunga
ui Trudo ri pridie Calendas Nouembres usq; ad quartum
nis obside Idus eiusdem Mensis, opidū obsiderunt, donec
sunt Mamburno ciues se dederent, nouumq; Antio
stitem acceptarent. Quo mense & Bullonēse ca
strū n̄isdem conditionibus, occupatū est, & vbi
q; pro Mamburno concertatū, maxime: quia la
cobus Badus in causa confirmandi Theodori
cū Auinioniam versus, vbi Pōt. Max. residebat

profectus fuerat, & impellētibus magistratibus;
omnes pedibus in sententiam ire Mamburni cō
pellerentur. Qui inconsulte reditū per Gallias tē
rans, in Franciā detentus est: & vix multis Mam
burni atq; ducis Aurelianensis epistolis, e capti
uitate emissus. Cuius in ciuitate reditus inauspi
catæ prouenit. Nā anno Millesimo quadringen
tesimo septimo, vndecimo Calendas Apriles,
fores pulsante Pascale, aliorū collegiorū canonī
ci, atq; Ecclesiā parrochi in palatiū conuocati
sunt: vt Theodoro in Ep̄m confirmato, obedī
entiam præstarent, & pariter crisma sub illi⁹ no
mine acceptarent. Porro hærentibus cūctis; quū
in multā noctem in palatio detinerentur, tādem
nolentes volentes, si vitæ suę contulerēt, debitā
fidelitatē promiserūt. Qua in re quum facile ob
ligationes consyderari possent, mane subducen
tibus se q̄ plurimis, alii qui remāserāt, capti sunt Illustres
E quibus equites duos, nobilissimos atq; prudē Equites
tissimos Ioannē ab Horion & Gulielmū hui⁹ fi Ioānes ab
lium, sexto Calendas Iulias, spectaculo in forū Horionet
apparato, quum nihil cōmeruissent, capite ple huius fili
eti, deinde Nicolaū Tectorem, Ioānē coeuare us Guliel
miū, & Ioannem de. s. Martino, dominorū ab mus in fo
Horion familiares, simili crudelitate vitā finire, 10 capite
Māburnus iussit. Quorū quum apud omnes in truncati
nocentia constaret, & opploraretur mors irro, sunt

gata, optimis quibusq; fuga salutem meditanti
 bus, ensis quo sanguis effusus erat, familiæ ab
 Horion, posteritati seruandus, traditus est, & eti
 amnum apud prouectiorem eius stemmatis, tā
 rę fidei pro Episcopo obitę, testis est. Accessit ad
 enormitatē hanc quod Canonici qui decesserāt,
 iam quasi trans fugæ reputabantur, & constitu
 to precio viginti coronatorum, qui quęq; eorum
 viuum, mortuum ve deferrent, tyrannidē pla
 ne exercebant. Eratq; summe odiosum, Antisti
 tem in Traiecto conseruari, quam ob rem octa
 uo Calendas Decembres, ciuitatem obsidere ag
 gressi, Hoñanos, Tungaros, atq; Hassellenses al
 fistere voluerunt, & multa adeo moliti, quū nō
 succederet, ad septimum Idus Ianuarias, aspera
 eos hyeme affligente, ad propria remearūt. Ce
 terum obsidionem rursus obeuntes, pridie Ca
 lendas Iunias, sedecim hebdomadibus, Ciuitatē
 Comesba afflixerunt tantisper, dum Gulielmus Bauarus
 rensis sup Antistitis frater & Ioannes dux Brabantiae, Co
 petias fert mesq; Flādriæ, eius sororius, deniq; Comes Na
 murensis, & Franciæ atq; Burgundiæ Magna
 tes plurimi, singuli missis ad Māburnū nuncijs
 / incursio minarentur. Quandoquidē Bauar⁹ Tu
 vvinum vlc⁹ copiæ producens, pagos atq; Colo
 nias cōcremabat, & ditionū aliarū militibus am
 bitiose constipatus, ad Traiectū, infringendę ob

Traiectū
obsidetur

in missione
Tropurib

fitionis causa properabat. Quo rūmore in exer-
citū diffuso. Māburnus nequaq; se cōparāsyt cre-
deret cōfilio habito, obsfionem amouit, seq; in
Leodiū recepit. Quo quū Hoyanorū, cæterarū
q; ciuitatū legiones non applicuissent, sed domū
cōmigrassent, nono Calendas octobres, hydro-
tū cōuenerunt, & Dionenses multa iactātia con-
fluxerūt, animūq; Māburno addiderūt, vt proti-
nus in foro edictū promulgaret, vt postridie illi⁹
diei omnes ad vnū, tā Equites q; Pedites, obuiā
hostibus procederēt. Nā in Has baniā Bauari ca-
stra atq; principū Brabātiæ descéderant, ex quo
periculū sibi imminere prospiciebāt, quū potio-
ra si expectarēt subsidia aduenire, & vt fit, exerci-
tū cotidiana accessione in immēsu m ex crescere
cōtenderēt, quare Māburnus aliquo precipitati⁹
q; oportebat in Has baniā aduolauit, quo se operi-
entibus agminib⁹, qui nocte Iecorā fluuiū transi-
uerūt, nō lōge positis castris, aliquo diu quieti man-
serūt. Hic Māburno prius hostes iuxta desyderi Prēliū Mā-
um intueri datū est, qui fortiter irruens, lanceis burni cū
atq; sagittis, quib⁹ aduersarij instructissimi adue Bauaro-
nerant, suę temeritatis pœnas luit, scelerūm q; au-
toribus subito occisis, confectoq; Henrico a Pa-
revvis & Theodorico huius filio, reliquos in fu-
gam verterūt, quos in castris in qua fugerūt ad
vnū omnes occiderūt. Habita igitur victoria in

Edictum
Māburni.

pago quæ Eicht dicitur, & præda letiores facti;
rursus mane ad iter se accinxerunt, & vexillifer
ante exercitū præcedens ad montē quendā per-
uenit, deinde consilio maiorum persuasi ne illic
sublisterent, ad vltiora illo die contenderunt.
Porro Tungari malis auibus belli euentum in-
telligentes, quum Mamburgii victorē audiuis-
sent, portas atq; mœnia egressi, quū omnes fere
pedestres essent, terga vertentes, fugiendo pro-

**Tungari
prostrati
sunt dum
fugerent.**

**Victoria
Traiectē
sibus de
nuntiata.**

**Legati Le
odiorum:**

strati sunt. Quæ insperata victoria, vespere ad
Antistitem in Traiecto delata, omniū animos
instaurauit: & summo noctis conticinio foris ad
triumphatores progressi, quū Antistes magnifi-
ce gratias egisset, vicissim se totum imp̄surum
causis principū spospōdit. Iam aliud quoq; gau-
diū Leodīs euenit. Nam plurimi tot cedū atq;
seditionū pertēsi, vexillū quoddam peruetustū
assumpserunt, quorū vel pr̄cipui fuere Ioānes
dīs Rochefort & Dagimont, Ioannes Saraing
Equites, & ciues primi nominis, qui se malorū
expertes vocabant. Qui collegia omnia perre-
stantes, Canonicos ab Theodorico institutos,
& hydrotios quosq; in publicam custodiam ab-
duxerunt, & salubri consilio religiosos viros de-
putauerunt, qui victores oratione permouerēt,
ne in patriā & ciuitatē debacharentur, quinimo
reipublicę (quæ magna ex parte nihil tale cōme

tita erat) atq; patriæ p̄cerent, eamq; beneficio
sibi demererentur. Quod principibus humanis
fime annuentibus, literas eis dederunt: quib⁹ in Conditiō
scriptū fuit, vt ecclesiastici atq; ciues singulibini nes pacis
obuiam Antistiti in cāpis procederet, eoq; con- ciuim⁹
specto, genu in terrā subnixo veniam precaren-
tur, exoluendisq; militibus multam penderet,
quam Brabantiae dux viuavoce constitueret. In Jacobus
terea in Traiecto Jacobus Bad⁹, in quattuor par Badus
tes defectus est, & sua morte emulandi materiā,
Leodīs subministravit. Vnde in campo dicto, Spectacu
(campe le Braes) quo ex condicto ciues Antistiti lum capi
temp̄ p̄stolabātur, captiui omnes, in vehiculis uorum
aduecti, Magnates duo, dīs ab Agimont, & do
minus a Saraiing cum nonnullis alīs capite trun-
cati sunt, et apparitore posite Ioanne de Ieu mōe
equite aurato, canonici ac faderotes, viri ac mu-
lieres e ponte in Mosam præcipitati sunt. Neq;
hac in re quicq; cessatum est, donec in omnibus
passim ciuitatibus, seorsum autē in oppido Tru-
donensi (quo plerūq; partium vigor inter nobī
les ac mediocres regnat) animaduersū est, adeo
ut sequenti anno, mēse Septēbri in oppido Herc
kēsi Hydroth̄ nominis septuaginta duo viri po-
fugi, in rotā sublimati fuerunt, quorum primus
cerius Ioannes de Spans Leodium deductus, in
quattuor partes defectus est, & alij octodecim,

Herc.

capitali sentētia vitam expleuerint. Sicq; obsidi-
 bus datis quingentis viris qui annis quattuor in
 diuersis locis detenti sunt, & vexillis quibus in
 signia Theodorici prominebant, in foro exustis:
aditionibus Leodiēsi atq; Lossensi, summa du-
 centorū & viginti miliū coronatorū exoluta est
 cui comparandæ, chisiæ solito valentiores indi-
 etæ sunt, mensibus viginti & diebus sex. Mense
 autem Februario Mosa apud Leodium sic iterū
 excreuit, ut in aditu tēpli, quod gradibus immi-
 net, aquæ perstarent, pontemq; lapideū atq; edi-
 ficia multa absorberēt. Præterea rebus vtcūq; flo-
 rentibus & Sigismūdo rege Hūgarię Aquisgra-
 ni in Romanorum regem coronato, anno salu-
 tis Millesimo quadringentesimo quartodecimo
 anno subsequenti pridie natalis Christiani, post
 cantatas vesperas Leodium aduenit, & accito an-
 tistite, quum ad audiendum diuinum officium
 Christiano affectu aspiraret, horæ iterum recan-
 tatæ sunt, & ille ad Antistitis latus decumbens,
 multa deuotione, eius diei beneficium agnouit.
 Quo anno quum Gulielmus Bauarus obñsset,
 Hollandiā Antistes oppetit, & Dordraci in do-
 minum temporalem admissus, mense nouem-
 bri opidum Gorconicum auxilio Gelrorum ob-
 tinuit. Insuper anno sequenti mense Maio, ad cō-
 cilium Cōstanciense missus oratoribus, admini-

strationem quam annis viginti octo possederat,
pontifici ibi eligendo, distribuendam commisit
A quo cū Hypodiaconus esset, ordinis dispensa-
tionē implorans, Cōmatri suę, ducissę Lutzem
burgensi, relictę Antonij quondā ducis Braban-
tiæ, matrimonio sociatus est, & post se successio-
ue duos vidit Antistites. Quē nonnulli veneno
perīsse, pleriqꝫ vero a deo plagatum subitanea
morte afferunt, quod tō mortibus vendicatum
Pontificium, tā subita atqꝫ vili occasione omise-
rit. Obiit anno salutis. i 424. Nonis Ianuarij, se-
pultus in Haga Comitis, in cœnobio fratrū insti-
tuti prædicatorij. Floruit sub scismate ecclesiarū
Imperantibus Ladislao & Sigismundo. Quo de-
ficiente, patriæ Interrex dominus Euerhardus a
Marca, institutus est

Gr̄ ip̄s̄ l̄ V̄ḡ
a Bauaro d̄
nt ḡmatiū
V̄c̄

575

111

Quinquasimus primus Antistes
Ioānes a Valderoda Archiepiscop⁹ Rugeñ
& utriuscqꝫ iuris doctor, Consiantiæ a Marti-
no quinto Pont. Max. Bauaro suffectus, splē-
dido equitatu Leodium ingressus est anno salu-
tis millesimo quadringentesimo. i8. Qui ci-
uium immunitates, quæ sub Bauaro intercede-
rant, vltro Leodīs condonans, veri in omnibus
pastoris officiū exercuit, solitarius s̄pē numero
hymnos ac psalmos canere solitus, mēte pariter
modulat⁹ magno i solatio lacrymas liqbat. Deiū

1418.

quicqđ hodie Antistites suffraganeis suis agit
id omne per se efficere malebat. Vnde & ppha
na munera (quæ scabinatus & præfecturas pa-
gorum vocant) non precio, at merito distribue-
bat, vt senatū Leodinū dum sub se vacaret, dele-
cto viro optimo, gratis conferret, iustitiæq; semi-
per memorem esse admoneret, adeo ut hac par-
te omnibus qui eum præcesserant longe præpo-
nendus esset. Fama tenet eundē, quum forensi-

Vide ve-
rum Epi-
factum

ad d. ap. v. 1
de gen. et bi.
ad ep. que stet.
ad d. ap. v. 1
opp. d. ap. v. 1

bus præsideret, & vidua cūm Equestris ordinis
viro contenderet, cui opibus inferior erat, aper-
tis verbis coram redarguisse, oportere magnatē
præsidio esse, non oppressionē meditari pupillo-
rū ac viduarum, quā sententiā plærūq; (nobiles
compellans) in ore velut oraculū gestabat, & no-
bilitatis suæ vnūque incq; feneratorem fieri beni-
ficiencia cohortabatur. Quæ salubria atq; frugi-
fera multo amore adhibens, in eos incidit, q; nec
vitia sua, nec remedia pati potuerunt: quinimo
commixta potionē venenis ei mortem intenta-
uerunt. Obiit in pago Alkeni administrationis
suæ mense decimo, tertio Calendas Iunias. Flo-
ruit sub apostolo Martino quinto. Imperante Sigis-
mundo, Edificatum est Monasteriū regulissarū
quæ se Canonicas appellant, in suburbio diui tru-
donis, & in patriæ interregem. D. Euerardus ma-
gnis semper habitus, secundo electus est.

58.

prospera sed pulchra antinomia quibus sanctis hystoriam agit
Sylva et sylvulaq; vocem, orationemque publicam syringat p; Veneris
corporis oblatione ut responsu p; scilicet

LII. Antistes

Ioannes filius Ioannis dñi ab Hynsberch, &
Levvenburch Archidiaconus campinię, for
ma integra, & etate viginti triū annorū, debi
tis suffragijs electus anno salutis, quadringentesi 1418.
mo decimo octauo, decimo sexto Calēdas lunī
as, & Florentię a Martino quinto confirmatus,
spectaculis atq; proscenij publice institutis, ge
nitoris sui atq; Ducis Cliuię, magnatūq; comi
tis stipatus, quarto Idus septembres Leodium
subiect, & curiosis, de se liberalitatis opinionem
objiciens Sirenen ante palatium constituit, quæ
triduo e mamillis velut lac stillabat, hac proma
nante vino rubeo, illac candido. Qui mense De
cembri sacerdotio accepto, sequenti anno ad me
diū quadragesimā per suffraganeos atq; abba
tes, Leodij in Episcopū consecratus est. Præter
ea anno delapso, aduentante Branda Cardinale
Placentino, mense Iunio, quasi nobilitatis aucti
candidatus, cū Magnatibus territorij aduersus
Bohemos, cruce signatus est, & cū Archiepisco
po Colonensi, imperiūq; electoribus eo conten
dit, hæreticisq; in perfidia perseverantibus, no
biliū suorū redux expectatissimus aduenit. De
inde anno salutis Millesimo quadringentesimo
vigesimo quarto, instante pascate, Coloniam,
Agrippinā profect⁹, Synodo Metropolitani in
M

Bosum
Szelim

14-24.

Synodus
Coloniensis

terfuit, & statuta fidelib⁹ monimētis Leodīū ad
 ferens, quū collegia seipsoſ corrigere, q̄ ab alīs
 corrigi māllēt; sua decreta valuis affixerūt, qua-
 re in morib⁹, nulla aut exilis alteratio subsequi-
 ta est. Proinde in Brabāria q̄ libētissime conuer-
sans, toto illuc animo ferebatur, & vernaculorū
atq̄ familię decore, supra modū gaudēs, multa
hilaritate atq̄ ludorū remissione adulescētiā exi-
Antistes gebat. Cū primis autē Philippi Brabantie ducis
 ducis Phi cōtubernio interesse gloriabatur, qui cū castrēſia
 lippī con- exercitia frequēter exercebat, placitaq̄ oīa trāſi-
 tubernio gere liberū fuit. Vnde sub ipſis dieb⁹ Baechana
 interesse libas anno ſalutis. i 429. cū Ioanne Comite Na-
 gaudebat murcense eo aduolauit, & tali voluptate oculos
 atq̄ animū pascēs, ad quartū vſq̄ nonas Februa-
 rias, ſpectator infatiabilis adſtitit. Interea emer-
ferūt latrūculi e Namurcēſibus, & arcē Bouinię
finitimā, quā Dionēſes conſtruxerāt, tacito con-
ſcēdere in nocte moliti ſunt. A qua expugna-
da vigilibus attente ſollicitis dū ſcalis inniceren-
tur, easq̄ euerterent; ſaxorū fragminibus, oēs re-
preſſerūt. Qua de re Dionēſes coactis ciuiū co-
pījs, in præſidiū veniētes, totā prope modū gen-
tē Leodinorū cōmouere, & in Namurcēſes, de-
riuare odiū atq̄ inimicitias fategerūt. Igitur mo-
tis caſtris. i3. calēdas Auguſti, Leodini ad locum
quo Dionēſes ſēpe caſtrametati fuerāt, peruenit

trunc, vbi familiarib⁹ vñ colloquij^s, ordinauerunt
similiūctis copjs, oppidū expugnare. Ciuesve
ro vērsa vice assiduis eruptionib⁹, eorū exercitū
pro virib⁹ cōterebat, vt nō nisi in agris atq; colo
nij^s populabūdi, oīa vastarent. Cūq; illi comite
suo orbati essent, vbi arma increpuerūt, atq; mi
cates fulsere gladij: horror eos ingēs perstrinxit
Quapropter Philippo, qui demortuo Ioanni in
comitatū successit in implorato, quū incursionem
violēter tulisset, Leodini domū se recipiētes mis
sis de pace in Brabantā nūtij^s, cōponēte rē An
tistite, Duce multis milib⁹ florenorū placauerūt.
Nā adeo munificū se Antistes offerebat: vt in
omni apparatu, plerūcq; primatū obtineret, āno
quippe salutis. i 435. vndecimo calēdas octobres
cū ducētis viris magnatibus in Atrebatū pfect⁹
fēdus sanxiuit inter Carolū septimū, franciæ re Vide fā
gē, & Philippū ducē brabatię, vbi de nece patris sū Antis
ei⁹ loānis recōciliatiōe facta, ducētis albis equis, stitis
albisq; fessorib⁹, vestimentis eorū gētiliter rubeo
implicitis, oīm admiratiōe spectandū se exhibu
it. Quod idē fere adiectis superiori numero qn
quaginta egs in Agsgrano, dū Frederic⁹ tertius
coronaret, illustri monimēto intuēdū exhibuit
& splēdido apparatu, ditiōis suę potētiā iactauit
T ametsi magnificētia ei⁹ hoc erit argumēto eū
dēsior, āno enim. i000. quadrigētesimo quadrigē
M. ñ.

Fredericus
3.

gesimo quarto, iter Hierosolymā versus assum
psit, at dū litteris, quibus liberū aggressum pre
cabatur, titulū ducatus Bullonensis admicuisse,
peregrinationē Turcis suspectā reddidit, neq
ultra penetrare admissus est. Vnde a Venetīs re
ditū in patriā, maxime quia illic morbus eum in
uaserat, accelerauit. Nam lōge post Rochefort
& Agimont castra rebellantia obsedit: & statu
ta synodalia, in libello ecclesiarū digessit. Cuius

**Insidię
imponun**

reditu cognito Lodouicus Thussenus atq; hui
frater germanus, animositatē reformidantes de
tur morte intētanda cogitauerūt: & in via qua Tra
iectū aditur, positis insidīs, dū ad primā aurorā
excitus, eo concessit Minorita quidā, sub cœul
la arcū celans ad inuadendū Antistitem subor
natus esset: miser, dum iaciendo fieret exanimis
tremore reatum suū patefecit. Fama erat, per ali
quot noctes latrunculos ibi euntiū ac redeuntiū
quasi ad placiti colloquia nunc hic, nunc illic tur
mas fecisse: verum quid sibi vellent, nūc primū
compertū fuisse. Nam de coniuratione estima
tio habita est, & ille captiuus Leodiū deductus,
publica carnifica in forum sita, de ordine diaco
ni exautoratus, capite trūcatus est, & in rotam
sublimiter appositus, deinde alij in quattuor par
tes, viui desecti, in portis ciuitatis testimonium
culpę adhibuerunt. Hac tēpestate Traie etensib;

Minorita

male conuenit eū Antistite, cuius Satrapā Odul
phum haud quāq̄ præsse sibi voluerunt, quem
& āno salutis millesimo quadringētesimo quin
quagesimo tertio, e ditione sua proscripterunt.
Quos ei conciliare semel atq̄ iterū laborans, dū
persuasionibus nullis a proposito digredi vellēt
præliū aut tumultum metuētes, ciuitati sue pro-
spexere. In quos sequire Antistes disponens, a Le
odīs rogatus, aliqdī dissimulauit: donec Phi-
lippo a Ratispona reuerso, dies Louanī indita
est, qua causa facile descindi posset. Ceterū ducē
fauētissimū experti, in eius patrocinī monimē-
tum, quattuor Leones, Brabantorum insignib⁹
ante cemiteriū Seruatianū constituerunt, & affe-
ctus sui, erga Ducem quasi iudicē fecerunt. Sed
quid attinet causis infra mediocritatē positis im-
morari? Deinceps enim quasi in meditullio, re-
rum Antistes deuolutus est, & Brabantis nimi-
um fidēs, demū sensit quo summa rerū deuenis tunā Epi-
set Nā duci addictissimus quū Namurci domi-
niū in se trāsferri exoptasset, inuēta conditione,
aiunt fuisse assequutū, si vicissim precibus Du-
cis morem gereret. Opinio est multorū Ducem
petīsse Archidiaconatū campinię, quem dū im-
prudens horum alteri impendisset, illeq; adīce-
ret, velle se præstantius beneficium breui confer-
re, quū secundū ab Episcopatu istud esset; in hoc
M iñ

1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100. 101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 317. 318. 319. 320. 321. 322. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 340. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 347. 348. 349. 350. 351. 352. 353. 354. 355. 356. 357. 358. 359. 360. 361. 362. 363. 364. 365. 366. 367. 368. 369. 370. 371. 372. 373. 374. 375. 376. 377. 378. 379. 380. 381. 382. 383. 384. 385. 386. 387. 388. 389. 390. 391. 392. 393. 394. 395. 396. 397. 398. 399. 400. 401. 402. 403. 404. 405. 406. 407. 408. 409. 410. 411. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 418. 419. 420. 421. 422. 423. 424. 425. 426. 427. 428. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 440. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 450. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 458. 459. 460. 461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 468. 469. 470. 471. 472. 473. 474. 475. 476. 477. 478. 479. 480. 481. 482. 483. 484. 485. 486. 487. 488. 489. 490. 491. 492. 493. 494. 495. 496. 497. 498. 499. 500. 501. 502. 503. 504. 505. 506. 507. 508. 509. 510. 511. 512. 513. 514. 515. 516. 517. 518. 519. 520. 521. 522. 523. 524. 525. 526. 527. 528. 529. 530. 531. 532. 533. 534. 535. 536. 537. 538. 539. 540. 541. 542. 543. 544. 545. 546. 547. 548. 549. 550. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 559. 560. 561. 562. 563. 564. 565. 566. 567. 568. 569. 570. 571. 572. 573. 574. 575. 576. 577. 578. 579. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 589. 590. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 599. 600. 601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 609. 610. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 619. 620. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 629. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 639. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 649. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 659. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 679. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 687. 688. 689. 689. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 697. 698. 699. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 707. 708. 709. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 715. 716. 717. 717. 718. 719. 719. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 725. 726. 727. 727. 728. 729. 729. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 735. 736. 737. 737. 738. 739. 739. 740. 741. 742. 743. 744. 744. 745. 746. 746. 747. 748. 748. 749. 750. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 755. 756. 757. 757. 758. 759. 759. 760. 761. 762. 763. 764. 764. 765. 766. 766. 767. 768. 768. 769. 770. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 775. 776. 777. 777. 778. 779. 779. 780. 781. 782. 783. 784. 784. 785. 786. 786. 787. 788. 788. 789. 789. 790. 791. 791. 792. 793. 793. 794. 795. 795. 796. 797. 797. 798. 799. 799. 800. 801. 801. 802. 803. 803. 804. 805. 805. 806. 807. 807. 808. 809. 809. 810. 811. 811. 812. 813. 813. 814. 815. 815. 816. 817. 817. 818. 819. 819. 820. 821. 821. 822. 823. 823. 824. 825. 825. 826. 827. 827. 828. 829. 829. 830. 831. 831. 832. 833. 833. 834. 835. 835. 836. 837. 837. 838. 839. 839. 840. 841. 841. 842. 843. 843. 844. 845. 845. 846. 847. 847. 848. 849. 849. 850. 851. 851. 852. 853. 853. 854. 855. 855. 856. 857. 857. 858. 859. 859. 860. 861. 861. 862. 863. 863. 864. 865. 865. 866. 867. 867. 868. 869. 869. 870. 871. 871. 872. 873. 873. 874. 875. 875. 876. 877. 877. 878. 879. 879. 880. 881. 881. 882. 883. 883. 884. 885. 885. 886. 887. 887. 888. 889. 889. 890. 891. 891. 892. 893. 893. 894. 895. 895. 896. 897. 897. 898. 899. 899. 900. 901. 901. 902. 903. 903. 904. 905. 905. 906. 907. 907. 908. 909. 909. 910. 911. 911. 912. 913. 913. 914. 915. 915. 916. 917. 917. 918. 919. 919. 920. 921. 921. 922. 923. 923. 924. 925. 925. 926. 927. 927. 928. 929. 929. 930. 931. 931. 932. 933. 933. 934. 935. 935. 936. 937. 937. 938. 939. 939. 940. 941. 941. 942. 943. 943. 944. 945. 945. 946. 947. 947. 948. 949. 949. 950. 951. 951. 952. 953. 953. 954. 955. 955. 956. 957. 957. 958. 959. 959. 960. 961. 961. 962. 963. 963. 964. 965. 965. 966. 967. 967. 968. 969. 969. 970. 971. 971. 972. 973. 973. 974. 975. 975. 976. 977. 977. 978. 979. 979. 980. 981. 981. 982. 983. 983. 984. 985. 985. 986. 987. 987. 988. 989. 989. 990. 991. 991. 992. 993. 993. 994. 995. 995. 996. 997. 997. 998. 999. 999. 1000. 1001. 1001. 1002. 1003. 1003. 1004. 1005. 1005. 1006. 1007. 1007. 1008. 1009. 1009. 1010. 1011. 1011. 1012. 1013. 1013. 1014. 1015. 1015. 1016. 1017. 1017. 1018. 1019. 1019. 1020. 1021. 1021. 1022. 1023. 1023. 1024. 1025. 1025. 1026. 1027. 1027. 1028. 1029. 1029. 1030. 1031. 1031. 1032. 1033. 1033. 1034. 1035. 1035. 1036. 1037. 1037. 1038. 1039. 1039. 1040. 1041. 1041. 1042. 1043. 1043. 1044. 1045. 1045. 1046. 1047. 1047. 1048. 1049. 1049. 1050. 1051. 1051. 1052. 1053. 1053. 1054. 1055. 1055. 1056. 1057. 1057. 1058. 1059. 1059. 1060. 1061. 1061. 1062. 1063. 1063. 1064. 1065. 1065. 1066. 1067. 1067. 1068. 1069. 1069. 1070. 1071. 1071. 1072. 1073. 1073. 1074. 1075. 1075. 1076. 1077. 1077. 1078. 1079. 1079. 1080. 1081. 1081. 1082. 1083. 1083. 1084. 1085. 1085. 1086. 1087. 1087. 1088. 1089. 1089. 1090. 1091. 1091. 1092. 1093. 1093. 1094. 1095. 1095. 1096. 1097. 1097. 1098. 1099. 1099. 1100. 1101. 1101. 1102. 1103. 1103. 1104. 1105. 1105. 1106. 1107. 1107. 1108. 1109. 1109. 1110. 1111. 1111. 1112. 1113. 1113. 1114. 1115. 1115. 1116. 1117. 1117. 1118. 1119. 1119. 1120. 1121. 1121. 1122. 1123. 1123. 1124. 1125. 1125. 1126. 1127. 1127. 1128. 1129. 1129. 1130. 1131. 1131. 1132. 1133. 1133. 1134. 1135. 1135. 1136. 1137. 1137. 1138. 1139. 1139. 1140. 1141. 1141. 1142. 1143. 1143. 1144. 1145. 1145. 1146. 1147. 1147. 1148. 1149. 1149. 1150. 1151. 1151. 1152. 1153. 1153. 1154. 1155. 1155. 1156. 1157. 1157. 1158. 1159. 1159. 1160. 1161. 1161. 1162. 1163. 1163. 1164. 1165. 1165. 1166. 1167. 1167. 1168. 1169. 1169. 1170. 1171. 1171. 1172. 1173. 1173. 1174. 1175. 1175. 1176. 1177. 1177. 1178. 1179. 1179. 1180. 1181. 1181. 1182. 1183. 1183. 1184. 1185. 1185. 1186. 1187. 1187. 1188. 1189. 1189. 1190. 1191. 1191. 1192. 1193. 1193. 1194. 1195. 1195. 1196. 1197. 1197. 1198. 1199. 1199. 1200. 1201. 1201. 1202. 1203. 1203. 1204. 1205. 1205. 1206. 1207. 1207. 1208. 1209. 1209. 1210. 1211. 1211. 1212. 1213. 1213. 1214. 1215. 1215. 1216. 1217. 1217. 1218. 1219. 1219. 1220. 1221. 1221. 1222. 1223. 1223. 1224. 1225. 1225. 1226. 1227. 1227. 1228. 1229. 1229. 1230. 1231. 1231. 1232. 1233. 1233. 1234. 1235. 1235. 1236. 1237. 1237. 1238. 1239. 1239. 1240. 1241. 1241. 1242. 1243. 1243. 1244. 1245. 1245. 1246. 1247. 1247. 1248. 1249. 1249. 1250. 1251. 1251. 1252. 1253. 1253. 1254. 1255. 1255. 1256. 1257. 1257. 1258. 1259. 1259. 1260. 1261. 1261. 1262. 1263. 1263. 1264. 1265. 1265. 1266. 1267. 1267. 1268. 1269. 1269. 1270. 1271. 1271. 1272. 1273. 1273. 1274. 1275. 1275. 1276. 1277. 1277. 1278. 1279. 1279. 1280. 1281. 1281. 1282. 1283. 1283. 1284. 1285. 1285. 1286. 1287. 1287. 1288. 1289. 1289. 1290. 1291. 1291. 1292. 1293. 1293. 1294. 1295. 1295. 1296. 1297. 1297. 1298. 1299. 1299. 1300. 1301. 1301. 1302. 1303. 1303. 1304. 1305. 1305. 1306. 1307. 1307. 1308. 1309. 1309. 1310. 1311. 1311. 1312. 1313. 1313. 1314. 1315. 1315. 1316. 1317. 1317. 1318. 1319. 1319. 1320. 1321. 1321. 1322. 1323. 1323. 1324. 1325. 1325. 1326. 1327. 1327. 1328. 1329. 1329. 1330. 1331. 1331. 1332. 1333. 1333. 1334. 1335. 1335. 1336. 1337. 1337. 1338. 1339. 1339. 1340. 1341. 1341. 1342. 1343. 1343. 1344. 1345. 1345. 1346. 1347. 1347. 1348. 1349. 1349. 1350. 1351. 1351. 1352. 1353. 1353. 1354. 1355. 1355. 1356. 1357. 1357. 1358. 1359. 1359. 1360. 1361. 1361. 1362. 1363. 1363. 1364. 1365. 1365. 1366. 1367. 1367. 1368. 1369. 1369. 1370. 1371. 1371. 1372. 1373. 1373. 1374. 1375. 1375. 1376. 1377. 1377. 1378. 1379. 1379. 1380. 1381. 1381. 1382. 1383. 1383. 1384. 1385. 1385. 1386. 1387. 1387. 1388. 1389. 1389. 1390. 1391. 1391. 1392. 1393. 1393. 1394. 1395. 1395. 1396. 1397. 1397. 1398. 1399. 1399. 1400. 1401. 1401. 1402. 1403. 1403. 1404. 1405. 1405. 1406. 1407. 1407. 1408. 1409. 1409. 1410. 1411. 1411. 1412. 1413. 1413. 1414. 1415. 1415. 1416. 1417. 1417. 1418. 1419. 1419. 1420. 1421. 1421. 1422. 1423. 1423. 1424. 1425. 1425. 1426. 1427. 1427. 1428. 1429. 1429. 1430. 1431. 1431. 1432. 1433. 1433. 1434. 1435. 1435. 1436. 1437. 1437. 1438. 1439. 1439. 1440. 1441. 1441. 1442. 1443. 1443. 1444. 1445. 1445. 1446. 1447. 1447. 1448. 1449. 1449. 1450. 1451. 1451. 1452. 1453. 1453. 1454. 1455. 1455. 1456. 1457. 1457. 1458. 1459. 1459. 1460. 1461. 1461. 1462. 1463. 1463. 1464. 1465. 1465. 1466. 1467. 1467. 1468. 1469. 1469. 1470. 1471. 1471. 1472. 1473. 1473. 1474. 1475. 1475. 1476. 1477. 1477. 1478. 1479. 1479. 1480. 1481. 1481. 1482. 1483. 1483. 1484. 1485. 1485. 1486. 1487. 1487. 1488. 1489. 1489. 1490. 1491. 1491. 1492. 1493. 1493. 1494. 1495. 1495. 1496. 1497. 1497. 1498. 1499. 1499. 1500. 1501. 1501. 1502. 1503. 1503. 1504. 1505. 1505. 1506. 1507. 1507. 1508. 1509. 1509. 1510. 1511. 1511. 1512. 1513. 1513. 1514. 1515. 1515. 1516. 1517. 1517. 1518. 1519. 1519. 1520. 1521. 1521. 1522. 1523. 1523. 1524. 1525. 1525. 1526. 1527. 1527. 1528. 1529. 1529. 1530. 1531. 1531. 1532. 1533. 1533. 1534. 1535. 1535. 1536. 1537. 1537. 1538. 1539. 1539. 1540. 1541. 1541. 1542. 1543. 1543. 1544. 1545. 1545. 1546. 1547. 1547. 1548.

solo, spes h̄esit, & de auferendo P̄tificio labo-
 ratū est. Missis igitur ad Antistitē litteris, ille ne-
 sciens subesse dolos (quū tamen a primorib⁹ ter-
 ritorij admonitus esset) nescio quo pacto fascina-
 tus, iuxta Ducis desyderium, Brabantiam adiit
Bpiscopa Enim uero (quia hac in re parce scribendum est)
zum resi⁹ abscq; titulo Episcopij ad nos rediit, quē se Duci-
gnas libere condonasse, quū a Canonicis rogaretur,
 falso professus: vbi tandem facti p̄enituisset eos p̄o-
 stea, dū lacrymis etiā consistoriū repleret: reuo-
 care non potuit. Floruit sub aplicis viris, Marti-
 no quinto, Eugenio quarto, Nicolao quinto, et
 Calixto tertio. Imperatibus Sigismundo, & Fre-
 derico tertio. Cuius tēporibus cēnobiū regulari-
um, Tūgri institū est, anno salutis Millesimo
quadringentesimo vigesimo quarto. Et Collegi-
um virginum tertij instituti diui Francisci, anno
quadragesimo octauo.

1424.

LIII. Antistes

L Odouicus Borbonius, aulæ Brabantiae pri-
 mas, claro hinc sanguine reges, inde duces
 auos contingens, facundia dulcis, specie ni-
 tens, animoq; sagax, Philippo duci amātissim⁹,
 nempe in quē beneficiū tantū contulerat, a cano-
 nicis admissus ē. Qui humanitate spectatissim⁹
 patrocinium omnibus plane præstabat, & quū
 plurimē inter Leodios altercationes habere ntus

mediū quoddam tenebat, quo in alterutram par-
tem nullo modo inclinari videbatur. Cuius ser-
mo plenus sententij, & innata benignitas, arte
quandā in moribus adhibebat. Excidebat enim
nullum tā crebro q̄ clementie verbum. Nā quū
Trudonēses Tungari & opidani vicinarū ciui-
tatum, rapacitatiū atq̄ fraudū pertēsi, ciuile bel-
lum erga aduocatos, scribasq̄ suscipierent: & res procura-
iam in tumultū exislet, vt mutuo condicētes, oc tores ar-
cupatis eorum domicilijs, eos e ciuitatibus pro-
mantur pellerent, quum in Tungri vexillū viri viridis Leodini
subleuassent: seditionē magna prudentia seda-
uit, & vtrīm q̄ exauditis partibus, cauponationi
Causidicorū, & populi furoribus leges p̄scripsit
Cumq̄ nūs q̄ benigne illius verba audita essent.
adeo oēs simul spernebāt, tantā in medio crescē
tē molē, et sibi ac posteris suis metuebāt: plerisq̄
rogātib⁹ demitti, inculta rusticitas egre id passa ē
& ad vim res spectare cępit, cęterū multas cędes
magnates impediuerūt, seorsū dñs a riuis, & ab
Here, vir cōsilij auxilijsq̄ valētissim⁹. Qui ap-
paritor institut⁹ cōsertis manib⁹, quū vulnera et Magnas
fāguis spectaculo essent, colluuiē hoīm factioso ab Here
rū sic humiliauit, vt se inglorie subduceret. Ano populi fu-
tistiti aut̄ tranquillā vitā ducere: haud oportunū rorem cō-
fuit: qui iā in Traiectū, iā in Brabātiā degens, pescuit
multū sibi prospicere ob æmulationem debuit.
Opparitorib⁹ dicit pp̄ q̄ apparant M iiii. + p̄p̄to pp̄ 2 obf. q̄

Licentius enim q̄ res patiebatur plerosq; exilio
dānauerat, & aliquot etiā Magnates criminatus
eos cū bonis proscripserat quæ omnia mortem
ei conciliabāt. Nā brugis defuncto Philippo du-

Philippe d'Angoulême
frater

1463.

*Post expugnatō
bonis pulchri
marii duxit
ausi pī*

*Affinitas sua
opposito*

Carolus
dux in Le
odios odi
o cōcepto
accingitur

cc Burgundiæ, anno salutis millesimo quadrin-
gentesimo sexagesimo septimo mense Iunio,
quum Hoñū rediisset, publico marte aduersus
eū decertari ausi sunt, & Hoñum obsidere, teste
Nauclero, cuius verba hoc loco fideli⁹ recensere
q̄ propria malui. Quum Hoñū (inquit) ferocissi-
me oppugnarēt, pōtifex clam dilapsus est. Et epi-
scopo Carolus Burgundiæ dux affinitatis causa
succursur⁹, miro in leodios concepto odio, copi-
as contrahit, mittitq; per insigniora suę ditionis
loca, bellū indicere. Qui autē id negoti⁹ exequen-
tiantur, vna manu exertum gladiū, altera facem
ardentem gerebant, hac re significantes Leodio-

*Post expugnatō
bonis pulchri
marii duxit
ausi pī*

rū gentem igne ferroq; a Carolo perdendā. Fuis-
se constat Leodios Francis iam diu coniunctissi-
mos, eorumq; amicitiam semper sequutos, quā
ob rem Lodouicus rex suppetias eis ferre consti-
tuit, simul ne ex eorum ruina, gloria Burgundi-
orum vires accenderet. Mittuntur eius rei causa
quadrinerti Equites, cum sex sagittariorū mil-
libus. Dū autem Vernone ageret Lodouicus S.
Pauli Comes, constabularius a Carolo Burgun-
do ad eum venit, qui multa de Burgundo atq;
et ad suos fratres opus it obf. pī. *Opus debetur in y proposito off*

Leodiorū gente commemorans, sex tandem men-
sium inducias, Leodījs posthabitū, Burgundo
imperat. Porro in delegatione quid actum fue-
rit, ex ipsis inducīs intelligi potest. Leodios vide
licet falsis suggestiōib⁹ a Lodouico desertos, &
Burgundo permīssum miserā gentem bello per-
sequi. Quæ cum auxilio se destitutam intelligit:
non aliter cū Burgundo pacisci poterat, q̄ q̄ in-
gentem illi pecuniā persolueret, murosq; & tur-
res ciuitatis suæ, aliorūq; opidorū, dirueret. Qui
ad pactum huiuscmodi cunctantes, copias Ca-
roli prodire experiuntur, & obsessa ciuitate quā
arctissime facta deinde inter ciues discordia, pars
per vnam portam exiuit, & se in vrbē gratiæ ei⁹
dedit, pars vero per alteram, demissis vrbe ac bo-
nis aufugit, & ad Lodouicū Franciæ regem præ-
sidij causa peruenit. Obtenta hoc modo per de-
ditionem ciuitate. Dux Carolus ciuibus mandat
vt turrem omnes, muros & antemuralia demo-
lirentur, non modo vrbis, sed & opidorū subie-
ctorū. Deinde Leodiorū, arma omnia, machinas
tormenta, bōbardas, & quicquid bellici appara-
tus habebant, in vrbē ac subiectis locis abstulit.
Nec his satiatus, eos vt sibi soluerent trecēta mil-
lia florenorum, sacramentis adhibitis obligauit.
Tametsi Romanus Pont. ob deiectionē Episco-
pisui, Leodienses censuris ecclesiasticis innoda-

discordia
ciuitatis.

Seueritas
Ducis

Leodijū
ab exilib⁹
capitur

Oppidū
Hasselēni.
occupat

uerit, cognita tamē eorū summisione, & exulū eius ciuitatis querela, grauissimac⁹ cōtētione, eos ad concordia omnino reuocare cupiens. Tri caricensē episcopū legatū, eo misit, qui interdi-
ctū sustulit, eosq; duci recōciliari conat⁹ est. No-
luit autem dux aliquid remittere de impositione
prædicta, tāetsi soluēdo nō essent, sed & exilib⁹
regressum dare liberū ad sua fertur negasse Quę
seueritas a multis improbata dicitur, & tyranni
dē plane prę se ferebat. Dedit enim desperatisno-
uæ rebellionis occasionem non modicā. Igitur
factum est ut dum rex Lodouicus copias contra
ducem instructissimas haberet, & dux Peronæ
ageret, rati Leodiorum exules, tēpus eos iuuare
non sine consilio regis (vt fertur) propere se ad
iter accingunt, & Leodiū quadam nocte iam ar-
mis ac propugnaculis nudatū, haud magno ne-
gocio ingrediuntur, pulsoq; ducis pr̄fido, con-
ciuēs suos ad libertatem resumendam induxere
Moxq; ciuitatis statum ordinantes, muros erige-
re ac resarcire satagunt. Reditus iste vbi diuulga-
tus est, totā terrore prouintiā cōpleuit. Erat enim
ob expeditionem ducis, propugnaculis exhau-
sta, Leodij inde hostem aggressuri armantur, &
postridie centum supra mille viri intempeſta no-
te Opidum Hassellense muris nudatum, per no-
ros sibi aditus irrumpunt, ædes perfringunt, pre-

per expectationem omniū, fitqe clamor atqe trepidatio, fuga salutem quisqe, non armis quærit. Elapsi sunt beneficio noctis plurimi, capti nō nulli, inter quos legatus Apostolicus, vna cū antiestite Leodiorum inuentus est. Erant in eodem opido armamenta fere omnia, quibus Leodini per deditio[n]ē spoliati fuerāt, quæ vna cū trium pho, Leodiū trāsportant. Auxit hæc res animos ciuium, & ad indubitatā recuperandę libertatis spem erexit, maxime quū recentiuisserent tantisducē implicitum negotijs, ideo cōuersi mox ad constructionē murorum, propugnacula erigūt, debiliora loca muniunt. Et quū die noctuqe operi incūbunt, inter fēgēm (in quem omnem suā fidē Rēcdifi dutiam collocauerant) ac dūcem, pax concepta catur Leo est arcana, & cunctis admiranda. Pace facta in diū.
dignabundus Dux properat cū exercitu, de Leodīs vindictam sumpturus, cum quo Lodo Carolus uicus Rex tanquam eiusdem expeditionis soci Dux secūtus vltro venit, urbem obsidione cingunt. Exiuit do in Leo consentiente populo Leodinus Antistites placan dios accindūt ducis causa, nec tamen profecit Iurante Caro gitur. lo, non prius ciuitati parcendum, nisi ciues & urbem subegisset. Denique Antistitem apud Expugna se ne rediret detinuit. Occupata fuerunt p[ar]ta tafuerunt sim oppida diui Trudonis, Tungris & alia, oppida donec Leodī, qui se magno liberatos malo Opp[er]az. st
l[et]at t[er]ra s[er]icea
bi[en]a rapta

Leodium credebant, mox e spe maxima, in desperationē
obsessum extremam ceciderunt. Itaq; de rebus suis despe-
desperat rantes, ciuitatē egressi hostē adoriuntur, captos
*ad mūnū
ad mūnū
nō p̄m̄d
d̄f̄m̄t̄r̄t̄
l̄d̄m̄*
sine miseratione mactantes. Porro vbi obsidiōe
se angi consyderarent, ad primā oppugnationē
primores virbis, vtcunq; potuerunt, elapsi aufu-
gerunt, relictis in ciuitate mulieribus & plebe in

Irrūpunt Burgūdi irrumpentibus fortiter Burgundis, Lodouicus
in Leodi^a (vt refert Gaguinus) primū, deinde Burgundus
os & Frāci ciuitatē intrat, fitq; mox passim occisio & stra-
ges, virginibus vis ac religiosis quoq; & infantibus. Ergo

*Lodouic⁹
rapt⁹
it⁹
fū⁹*
Crudeli-
tas Satelli-
sum humanus hostis tam multa cede, prædas ex om-
ni ciuitate, & ex tēplis sacrilegia fecit, incensa po-
stea vrbe & direptis muris, quorū ruinis fossas
equauit, & collegiū summū in stabulū equorū
cōuertit. Quę ōnia acta sunt, anno salutis. i. 468
res profecto si a me solo scriberetur, multis incre-
dibilis, nunc quia scriptorū atq; senū nostri sæcu-
li testimonio conformis est, a vero haud diffide-
re, æstimāda est. Fecit hec ingens enormitas Bur-
gundos perpetuo Leodīs odibiles, & successu
tēporū, deficiente apud Nanſiū Carolo anno sa-

Tunc dux fratre factus de successione & regnū lessimis p[ro]p[ter]a
et admodum ex lege sancte officiū dicitur placuisse i[n] solos stupor
tib[us] off mensurā h[ab]entis s[ecundu]m ad desiderio for
lutis. i[usti] 477. septimo Idus Ianuarias, inestimabilis pacis omni
les parturiuit tragædias, ut proceres classici faciūt s[ecundu]m p[ro]p[ter]as
le vulgi suffragiū imperiū etiam detrectare p[re]sumpserint, & vrbe v[er]cūq[ue] instaurata, & florente tib[us] rebus, anno salutis. i[usti] 482. dum Francorū
rex inducias & subinde pacem hostibus cōcessis
set. Domino Gulielmo Arentsburg Capitanō
primæ militiæ, audacissimo plane & factiosissi
mo, demissi exercitus robur concredit, quo fre
tus Gallis, & ad se exulibus cōfluentibus, Antis
titi negotium facessere aggressus est. Quē Hoñ
um aduentare credens, conato vndiq[ue] territoriū
sui atq[ue] Brabantie milite, eo loco operire nō for
midabat, sed dubie pronunciantibus de eius ad
uentu Hoñanis, subito Leodiū aduenisse vulga
tum est. Quo rumore consternatus, ubi ad se an
tistes redisset, coactis legionibus & in nauim de
lectis Sagittarijs, seu de paucitate suorum diffi
dens seu Francorum infidias pertimescens, suis
per terram remissis, ipse Leodiū concessit, mox
q[ue] falso delatū rumorē deprehendens, signo cā
panē bellicē se aduenisse contestatus, mane hora
quinta primū se quieti dedit, sed circiter nonam
subitis rumoribus excitus, quū magistratus duo
bus tantū passuum milibus, hostē a ciuitate abef
se cūfirmaret, vocata in forū cōcione ciues pran
dere, & secū a prādio, hoslibus obuiā procedere

Gulielm⁹
Arēburg⁹
capitane⁹
militiæ

Antisties
aduersus
Arenbur
gū exerci
tū cōfīat.

Op[er]a m[od]est[ia] b[ea]t[us] g[ra]tia Op[er]a
s[ecundu]m u[er]o d[omi]no 480. 270
s[ecundu]m v[er]bo d[omi]ni

Ioanneus hortatus est. Interea **Ioannes Horneus adolescēs**
Horneus (si quis inter canonicos alius) ætate, viribus, ani-

mo, pollens, manipulū equitū (quē Leodī stan-

Copiae an derū vocāt, & in extrema necessitate summisq;
 tistitis ciui periculis assumūt) audaci manu arripuit, & ma-

tatē incongnititate sua vniuersos permouens, medius

sulte egre inter utrāq; armaturā equitauit. Porro inconsul-

diuntur te ciuitatē e gressus Antistes, huc illuc diuertens

atq; insidias subesse suspicans, quū in planicie ne-

minē prodire p̄spiceret, demū audaciæ penituit

Quare vbi perplexe reditū meditaretur, a pleris

q; malitiose instigatus, quū promontoria oppo-

teret in suā ipsius mortem proruit. Nā in sequen-

Insidiæ do per abrupta montiū pergebat, donec ad cāpe
 emergūt. stria prata e quibus profugere nō licet, deue-

nisset, ibi deficiētibus a se nonnullis, quum res

maximo exercitus discrimine aliquātis per stetif-

set, emergētibus velut cuniculis quibusdā, fran-

cis, Sueuis, Alemānis, Guasconib⁹ Leodiorūq;

Antistes interficit exilib⁹, inter rapidissimū alueū & sylvestria co-

interficitclusus, militis cutusdā manu sacrilega imperfect⁹

est, & in ciuitatē delatus, plurimis quidē occisis

ceterū equitibus perniciter fugientibus, Victor

Victor Arensburgus, ciuitatē pariter inuasit, & iuste oc-

Arensbur- cisum gallica oratione causat⁹, beneficū quoq;

gus sepulturæ demeruisse antistitē cōtendit, quippe

Prinz P̄ha Delich fuit cui⁹ causator vbiq; magnates, atq; ciues prostrati

ti, sepulchris indigni habiti fuissent. Quasi vero
immerito ciuitas tam inclita eum sepiliendū excipe-
ret, cuius toties incēdiū, atq; pernitie machinat<sup>t. Diag. 110d
gantil. 111
d. 111</sup>
fuisset. Inter quæ verba hispidæ barbæ prodigo
fus portitor, sepe ingemiscens, & negotiū tam diu
neglectū artificio exprobrans, se venisse in ciui-
tatē nō ob aliud, q; vt illo cōfecto, Leodios liber
tati restitueret, sacramentis pluribus cōprobauit
Vnde & secundo die militibus, ne cuiq; iniuriā
irrogarent, quinimo ciuibus prēsidio essent, hor
rendis pēnis inhibuit, quos vt a diripiendo mā-
gis cōpesceret, duo in foro patibula cōstrui iussit
quibus impius quisq;, suę temeritatis pēnas pen-
deret. Sic in hunc modū publicitus ante ecclesiā
cadauere exhibito, vulnere adhuc tabido, pridie
Calendas Septembres mediocri cultu in collegio
diuī Lamberti ad arā maiorem sepulturæ tradi-
tus est. Quem annū Leodijs infelicissimum fore
Ioannes laet Lossensis Astrologus, prognostice
significauerat. Enim uero fame, pestilentia, bello
omnia turbata sunt, & effectu suo omniū opini-
onem mala superauerūt. Quandoquidē Calen-
dis Septēribus electionis dies indita est, & pau-
cis Leodij manentibus Canonicis, quum maxi-
ma pars in Brabantia fugissent, metu pariter &
officio qui remāserant, inducti sunt Ioannē arēs tistes eligi
burgi filiū, Canonicū summi collegij, nec dū sa- tur.

Oratio
Arensbur
gi

cris initiatū, Antistitem decernere. Quo confiramdo, plurimū laboratū est; & nihil aliquādiū ab Pont. Max. rescriptum, quā ob causam, alījs irrumpentibus negotijs, hac parte cessatum est,

Maximili
anushostia
liter agit & Maximiliano Brabantiae duci, omnia hostili-
ter agenti, occursiōes paratæ. Is enim demortua
Maria conthorale satis præmaturæ viduo thoro

~~Maximili
anushostia
liter agit~~ degens, gemino malo consternatus, immanita-
tē sceleris terq; quaterq; execrabatur: & ciuitas
omni suarum assistentia frētus: magna expeditione

Oppidū diui Trudonis obsedit. Quod promis-
sis atq; oratione nō armis aut aliqua virtute eui-
cit: vt eo quasi latibulo quodā, vteretur, quo in
patriā omnē oportune excurreret. Haud diffici-
le ergo Brabantus, Lossensem agrū populat⁹ est
& oppidū ciuib⁹ atq; bonis vacuū euertit. De-
inde Tungrim, obsidere proponens, quū Aren-

Hasselt.
burgū alicubi insidiante audisset: consilio muta-
to in Hasselū copias coegit. Ibi passim occisis atq;
vulneratis quingētis viris p̄dā opimā abstulit. Igitur hac potitus victoria superiorē se ratus
corraso vndiq; gregario milite, Iecorā transmis-
tere, & Hasbaniā inuadere, atq; Leodiū oppu-

Maximi- gnare contendit, quod obsidione cingēs, quum
lian⁹ Tū⁹ operā infeliciter se locare p̄spiceret, ad Tūgrim
grim obsi sese demisit. Porro maximo fremitu tormento-
det. rū, mēnia atq; edificia perturbans; ciues ad dedi-

tionē perduxit, & non multo post ad propriā rē
meauit. Interea domēstico tumultu ciuiliq; belo
lo passim concertatū est, his Arēburgo, istis Brā
banto, illis neutri addictis, ut magnatiū atq; me
diocriū familiæ, parricidīs, stragibusq; se se inse
starētur, & bonorū inimici, patriæ hostes, latro
nes prouintiæ, scelerū federe ac nepharia societa
te coniuncti, maximo discrimini regiā expone. R. Domij vgt
rēt. Maxime quia Arēburgus iā aberat, & oppi gus in bra
dū Landen adort⁹, impetu atq; dolo inuaserat. bantos ir
Qui ad festū diuē Catarinę noctu Brabantorū le ruit
giones adortus, dīt eas in cāpis Bombardarū ia
ctibus instructos, nimiū sibi fidere agnouit: subi
to irruens, supra quingētos occidit, & prēdā ab
latā fauibus excutiens, plures captiuos in Leo
dū abduxit.

TL III. Antistes

Ioannes Horneus, filius Comitis ab Horne,
IAdulescens statura iusta, vultū sitūq; corpo
ris, cū animo cōponens, genuinā primis etiā
annis constantiā p̄f se ferens, laudis ac mulierē
amans, eris prodigus, animo tamē p̄ceps, et in
ira modi nescius, cōuentu canonicorū Louanū
congregato, quū Iacobū Croñū nonnulli eligis
sent, cōparatis vtriusq; in patriā meritis, hac con
ditione p̄latus est, modo huic ex prouētib⁹ po
tificīs quotannis tria milia aureorum penderet
Quapropter Arenburgus comitatū Hornēsem

N

Arenbur frequenter incursans, misera da afflictione ditione
gus comi attrivit: & Leodini pariter fere bienniū, intestino
tatū Hor. bello Lymburgenses infectati sunt. Quibus dū
nense in Traiectēses suppetias ferret, castrūq; zichemī
cursat atrociter obsiderent, Euerard⁹ a Marca, robore
Leodiory armisq; fretus, obsidionē soluit, & ia
Traiectē, straticulos ciues, vscq; ad ciuitatis suę meū. a mul-
ses obsi ta in eos strage bachat⁹ adegit. Nā eo honoratis
dēt zichē simi quiq; prēliū inspecturi, sandalij pcesserāt
quos in soccos domū recurrisse, plurimi etiānū
ridere solent. Interfecti sunt nō minus quingēti
viri, præter eos quos captiuos Leodiū deduxit.

*Impētū ad. B.
D. v. S. p. m.
Orb* Postridie vero Arēburgus cū Hoñanis. Leodiū
approprians, impētū dolebat, hac occasiōne non
Arēburg⁹ se factū iri ciuē Traiectēn. dū portas irrūpere po
in Braban tuisset. Qui anno salutis. i 4 83. castrū Hollonię
eos euolat obidente Brabāto, & multa potentia vndiq; co
lonias coangustāte. 4. Idus Ianuarias, omniū ci
uitatū ac pagorū stipatus agminib⁹ cū stipēdiari
is quos cumulatius ordinauerat, in cōspectū ho
stii nō lōge positis castris prōperauit. Sed vidēs
quod hostis nil moliretur, quin poti⁹ maiora ex
pectaret p̄fidia, repēte super eū irruit, eosq; potē
tissime in cāpis cōpositos: diu circū equitās, a clas
ficiis viris, ne nimiū auderet admonitus, quū ex
priorib⁹ fortunis euētū belli faceret, iureiurādo
adhibito, se nēmini suorū parciturū affirmauit,

qui aliquē Brabantorū aut captiuū, aut spoliatū
abduceret, modo illū nō interficeret. Quātū di-
spēdī hæc p̄cipitātia attulerit; prælī exīt⁹ ostendit,
qñ stragē immēsam facientib⁹ Brabatis, vne-
dig⁹ vallat⁹ exercit⁹, bōbardarū atq; tēlorū emis-
siōibus anxie nimis & usq; ad mortē p̄mebatur Audacia,
nec Leodījs referiēdi, atq; cū eis cōflictādi dabat Arenbur-
copia. Quoties em̄ in eos acies impetū facere ni-
tebatur, illi disso lutis agminib⁹ conatū illudētes
ad diuersa ferebātur. Iter⁹ Leodījs in castra se re-
cipiētib⁹, illi agmina sua reuocātes, rufus circūs
cingebāt exercitū, & instātes acri⁹ quasi obsessis
requiē negabāt. Factū ē ergo vt oīs illa extētorū
vltus, vulgiq; colluuios, q̄ armis, virib⁹ & nume-
ro putabatur inuincibilis, subito cōtrita corrue-
ret, adēpto e Frācorū eq̄tibus, iliustri viro.d. Gal-
har capitaneo. cū satrapa E maliq; ceteris optima-
tib⁹ in captiuitatē deductis, clarissimo.d. cōmen-
datore Traiecten.d. Adulpho a marca, Magna-
tea Streelhe, Gyfberto cāneo, & nō paucis alījs
viris, quoq; cōfilio nunq̄ ita ad cōflictū peruetū
fuerat. Tarnetsi hac p̄stratione, suorūq; fuga,
Arenburgi fiducia nequaq̄ debilitata sit, quini
mo, iterum ac tertio in turmas inuolans, non
nisi summo prospecto malo, ab inuasione diuel-
lipotuit, & paucorum adeo redux, cum hoste
nūquam pacisci in mentem induxit. Canonicis

N ñ

enim aeqꝝ magistratibus Leodī de pace contres
 etantibus, dū illorū acerbe ad se aditū ferret: nqꝝ^z
 nihilo segnus eū vrgerent, tēdio pariter ac furo
 re animi incensus, Quintinū Burgimistrū cū
 sociō ante fores palatī, quo se continebat, inter
 fici iussit. Deinde etiā ciuē Hoñanū e diuersorio
 sublatū, hac de causa in foro capite plecti: passim
 qꝝ alios pacis autores: animaduerti p̄cepit. In hac
 miferanda rerū calamitate, discordia ōes ciuita
 res & pagos, domosqꝝ ac limina cepit: vt quoti
 die homicidia exaudirentur & inimicitię, vt ne
 mo se domū recipere auderet, sed passim in tem
 plis homines pernoctarēt. Nec tamē hic eis lati
 bulū concessum est, adeo vt in oppido Herkēsi,
 ciues inter se dissidentes, magnā hominū partē,
 ignibus cōburerent, & in Basilica Alkensi villa
 nis confugiētibus, pariterqꝝ in turri Aspēsi, traie
 cto finitima summoto foco, loca sacra succende
 rent. Eoꝝ processum est: vt. D. Antoni⁹ Palad⁹
 seditiōe in driapolim exorta, ciues cohēcere, &
 mēnia inde sinēter obseruare debuerit. Et passim
 alii magnates, suis domicilijs prouidere. Perpen
 debāt nāqꝝ Brabātorꝝ copias adepta tam insigni
 victoria magis excrescere: quę se p̄xiime in Haf
 baniā deriuare, deinde etiā Leodiū oppugnare
 disponebat. Quæ discrimina satis tēpestiue Leo
 dīs prospiciētib⁹, suburbia qb⁹ isti se saluare cre

Oppidū
Herckēse

maeseick

Brabantō
rū copiæ.

debāt, partim exūsserūt, vt vix a monasterio di-
ui Laurētū etiā tēperatū fit. Quod pleriq; dato
studio incēdi curarāt, sed p̄sidio magnatū a mar-
ca, sacrilegi conat⁹ impediti sunt. E quib⁹ Leodi⁹
orū ingeniū admirat⁹ Maximilian⁹ copias alio
deduxit, Tū grimq; cui⁹ nuper sitū, fortitudinē Maximili-
q; explorauerat, obsidione vallās, paucis diebus anus Tū
in deditiōne accepit. Quā gloriosus victor ingre- grim obsi-
diēs, ciues Antistitē horneū, āplecti multa vene det
ratiōe cōpulit. Deinde. i. 4. calēdas Martij, omni
expeditiōe oppidū Blisię hac parte obsedit, dū il Oppidū
lac arcē (q̄ prominebat) expugnarēt traiectē. op Blisię ex-
tentāq; ferro ac igne vastauit. Hac tēpestate Na pugnatur
murceñ. frequētib⁹ aggressiōib⁹ Hoñū angebāt
& ciuitatē obsidiōe cingentes, aliq̄ diu oppugna-
bāt, quos Euerard⁹ a Marca & Arēburgus, cre-
bris excursiōib⁹ fatigātes, inglorios abscedere fe Namur-
cerūt. Quorū aduētu cognito, aīositatem hoīm cēs Hoñū
bellicosissimorū reformidātes, obsidione soluta um obsi-
ad propria amigrarūt. Interea missis vtrīm q; de dent
pace nūtījs, inducījsq; ad octauas pasce datis, ali-
q̄ diu cōcordia stetit, donec Frederic⁹ de vveethē
& capitane⁹ qdā Hoñū adueniētes, ab Arēbur-
go, rupto fēdere, captiui in Leodiū deducebātur
Quorū captiuitate, populares & potissimū villa-
ni, aīo fracti velut intabuerūt, nimiq; quū facilli-
mū ītellectu foret, bellū truculētissimū, iā iāq;

N iij

Arenbur instare. Quod paru⁹ Falsar gallice nūcupat⁹ (Le burgus in petit Falsar) fortiter excitās, armigeros Hoñano Namur, rū atq; siipēdiarios Arēburgi, in Namurcēsem censes, & agrū deduxit. Deinde per Cāpiniā multis dānis Campini, illatis, ad oppidū Peer, quo oēs fere rustici cōfū am exerci gerāt, hostēq; expectabāt, spatiose exercitū diuitū dedu^s dens appropinquauit. Cūq; tēplū fugā simulanxit.

ceu asylū oppeterent, astute plebeculā bene armatā cōspicientes, arte magis q̄ armis supera^r oppidum re volebāt. Vnde fidelitatē eis atq; libertatē pol

Peer

līciti sunt, dūmodo Arēburgo oppidū resignārēt: q̄ nesciētes tā prope fore subsidiū, cōditionē suscepērūt, sed armatorū subito aduētu cognito quū nihil iā mutare possent, a p̄liatorib⁹ fortissimis impediti, quū cōmīssō bello ex more inter p̄liandū, q̄ Arēburgo adherebāt, clamarēt: exanimes facti, p̄lio pene oēs copiē pedestres perire, occisis ex Cāpiniēfib⁹, circiter Mille qngētis viris, adeo vt fraude Capitaneorū oīs pene Cāpina cōcideret, & nūq; in tā ācipiti bello, tot hoīes simul e nostratibus p̄strati fuerint. Antistes igit̄ quū casū hūc, & miserias oēs Maximiliano atq; amicis p̄poneret, plurimoq; luctu ciuitatē Tra

Antistes

ieftēsem a se desciuisse magna ex parte cōgreret in Traie, adiutorio Brabatorū eo cōfluxit, breuiq; spatio &to excipi sic ciues pmouit, vt ad ducē auxilij ḡra recurretur. rēteūq; intra suos muros exciperet. Ex quo Arē

burgū facile vrgēs, multis afflīctiōib⁹ attritū, su
um stipēdiarisi fecit, pacēq; vniuersalē Antistiti
cōciliauit. Quā statim sequuta ē vehemēs pesti. Pestilētia.
lētia, q Brabatiā & oē Leodiēse territoriū, vigo
re suo dissipauit, et ppe modū extinxit. Cūq; cō
firmatio hornei iā primū expedita esset (hacten⁹
ēm Croñ⁹ patrocināte sibi in oib⁹ Cardinale. S.
clemētis, suspēsa in vrbe sentētiā detinebat) quā
mortuo eo R.o. Po. huic benigne trāsfudit. Qua
ppter arēburg⁹ apli⁹ hui⁹ exclusionē meditat⁹ ē
et oia hostiliter incursās, ditiōes multas usurpa
uit: donec p arbitros inter eos sine apto marte cō
uētio facta est, et Antistes ciuitates cēsuali titulo
subiugauit, q̄s ad pristinā iurisdictionē multis la
borib⁹ reduxit, Anno igī salutis. i 484, eq̄tatu
magnatū a Marca, Arēburgiq; comitijs, adde ci Horne⁹ in
uiū turmis obuiā pcedētib⁹, Leodiū introduct⁹ Leodium
est, ibi maxima necessitudine eos sibi deuinxit, deductus
vt noctes plurimos vno in lecto ipse & Arēbur est.
g⁹ pariter trāsigerēt, obsoniorūq; cōdimētis mu
tuo indulgerēt, et indiuidua familiaritate inuicē
cōiūgerētur. Verē hēc oia antistes fallo faciebat Vide si
vt facili⁹ t̄m herculē opprimere posset: qd sequē multatē
tiāno: euidētioribus signis ostēsum est. Cōueniē Hornei,
tibus eīn Antistite, Comite Horneo, & Philip, qua opp̄s
po a mōtegeis (q fratres erāt) in oppido Trudo sit Aren
nēsi, remissiōe ludorū, cenisq; dubijs certatibus, burgum.
Trudo p̄t quodētā annos. & eo N. iūj. P. affinitate. Vol.
Pacham amintu dñs p̄p̄p̄

hora postmeridiana, aut palmarū ludos tentabat
 aut ad saltationē digrediebatur. Mox etiā equos
 velocissimos cōscendētes, dū se Philippus equi
 tatu solatum quærere simulasset, Gulielmus pa-
 Capitur riter coequitans, agilitate omnes superauit. Sed
 Gulielm⁹ positis insidijs inermē in cāpestri loco inuadētes
 Arēsbur- asseclis destitutū, cōpedibus strinxerunt. Quis
 gus hic subesse aliquid doli suspicatus fuisset? Cūq;
 consanguinitatis vocabulo nepotes cōpellaret,
 diuq; rogaret, ne quoquo modo Traiectū adue-
 heretur, vix responsis ac consolatione illum dīg-
 nati sunt. Vespere ergo adequitantibus lancea-
 rījs, concilio (vt fertur) Maximiliani auidæ gen-
 ti exhibitus est, postridieq; iussu Antistitis edu-
 stus, quum illum e fenestra respiciente, intēde-
 Mors arēs re suæ neci aduertisset, perfidię & inhumanitatis
 burgi insimulabat. Deinde mortem magni constiturā
 prædicens, quū barbā in ora inuoluisset, & ver-
 bis carnifici animum addidisset, ceruicē tetendit
 gladioq; supposuit. Qua statim amputata, in cœ-
 nobio Dominicalium, quum eius cōfessionem
 prior recepisset, sepulturæ ad arā summam tradi-
 tus est tercio decimo Calendas Iulias. Defect⁹ est
 & alter in quattuor partes. Gisbertus a Ryckeel
 Argumē, quē cōplicem in omnibus, maxime vero in cede-
 ta nouibel ciuis Traiectensis, habuerat. Hic primum vides
 as noua præliorū exordia, Marcios atq; Arēsbur-

gos frendere, Magnates biles in stomachari, quo
rum consilijs, ut occasio fomentū addidit, ita ex
treme iniuriā vlcisci, bellicq; curā suscipere haud
quaq; cunctati sunt. Qui sibi Euerhardum Arens
burgi germanū, & Robertum nepotē. Duces as
sumentes, cophs coadunatis, arces passim & mu
nitiones fortissimas, pagosq; diripiebant, Acces
sit Gisbertus Canneus hominū qui viuebat faci
norissimus, qui in contione ad populum perora
bat, animos fere omniū conciliabat, sceleratorū
q; congregato exercitu, in omnē late prouincia
expeditionē mouit Robertus munitissimū Stoc
hemij castrū excepit, & iþdomito illinc robore
euolans, Traiectenses crudeliter afflixit. Euerar
dus opidū Hassellense intercipiens, propugna
culis stabilijuit; & inde Lossensem agrū militum
immanitate vastauit. Qui omnes primo noctis Opidū di
conticinio per notos aditus opidum Trudonen ui Trudo
se irrumpentes, opidianos in ipsa coitione obuiā nis expug
factos trucidauerunt. Deinde monasteriū & do natur
micilia spoliantes. Abbatem filiū dominia Ber
gis, cū ciuibus cōpeditum, Leodiū captiūm de
duxerunt. Subinde Canneus astu, Curingiae cap
strum adortus, facili opera occupauit, sicq; dein
ceps proprij exercitus educator, magno horrore
prouintiā cōcussit Leodiumq; adueniens, quū
alter capitaneus Petrus a Rocha ciuibus formi

D. Euerar
dus arenſ.
burgus

Comba. Pbi.
m. n. o. l. f. o.
a. a. m. o. r. g. d. g.

Robertus
a Marca

Curingia.

dandus esset, proximeq; secū gloria decertaret,
 nulla habitacausa subito captiuauit et in foro, ca
 pite truncauit. Qui pari cōsuetudine apud önes
 Cannei agēs, victor Sicarñs imperitabat, nulli ætati, se
 crudelitas xui, gradui, dignitati parcere, trāfuerberare par
 turiētes vteros, in infantū viscera animosum fer
 rū capulo tenus recōdere, canos rubeo sanguine
 cōspergere, immeritos fontesq; eadē crudelitate
 laniare. Vsp adeo ut in vrbē Leodinā odio con
 cepto, arcē in montē Vvalburgi, cōiurationēq;
 in vrbicos firmare disponeret, multis noctibus,
 multos cōuocaret, armigeros Frācos coacerua
 ret, breuiter, vnā omniū pernitiē meditaretur.
 Cūq; tātis malis nēmo cōtraniti auderet, pubes
 Pubes Le
 odia egre
 cāne, ope
 rā patitur
 grauiter id passa, in festis pascalibus Imperatorē
 sibi delegit, & omnē apparatū fabricāc; demoli
 ta est. Quod in parētes affatim regerēs, die ordi
 nata, expeditionē cogitauit. Sed subito clamori
 b⁹ populi prēvētus, quum in foro cōcurrisset, ar
 matā plebeculā cōspiciēs, fastidire cepit. Deinde
 e tēplo in eos inuasionē dirigens, quidā e vulgo
 emin⁹ e gradibus eiectū, in foro, cōplicibus ter
 ga vertentibus, extinxit. Qua potiti victoria,
 Cannig⁹
 mors Abbatē Trudonēsem e custodia liberauerūt, &
 de reliquis, iusta supplicia sumentes, perditissi
 mos quoq; occiderūt. Post que antistes Leodiū
 properās, quā factū collaudasset, multū sua pre

sentia fauorē cōciliauit. Interea Arēsburgi Are
duēnā obtinentes, nouas copias coaceruabāt, &
Leodio obtinēdo axie laborātes, pōtē amari cor
dis vulgo dictū, occupare conati sunt. Sed ciuib⁹
ad arma cōcurrētib⁹, hac spe quoq; frustrati fue. Arensbur
re. Quare rursum anno salutis. i 487. Idibus Ia. ḡn leodiū
nuar̄ monasteriū cartusiæ nocte irrūpentes, in obsident
structiori appāratus Bōbardarū, atq; copiarū mul
titudine, ciuitatē deterrebāt, quorum casus ilico
propositū destruxit, quādo ciuib⁹ assidua erup
tione excurrētibus, fauilla in tectū flāmā cōcitās
tēplū & officinas fere omnes dissipauit. Manēte
autē præsidio ædificiorū, diebus decē & octo, cō
flixtatū est, & Arensburgus fact⁹ inferior (maxi
me quia e Brabantia atq; vniuerso territorio ag
mina cōfluebant) nocte quadā se subduxit, mo
nasteriūq; ciuib⁹ exosum factū, eōrū direptio
ni reliquit. Interea ad Calēdas Iulij h̄sdem copijs Frācimōn
francimōtū antistes obsedit, & validissimo robo tum obſi
re vſq; ad. s. Id⁹ Augusti, idē pene cōtruit. Quē detur
Arensburgij in Gallia vndiq; corraſo milite ab
ire protinus coegerūt. Ceterū in Hasbaniā frāci
genæ populabūdi cōtēdētes vix multispecunij
reuocari poterant, quinimo quum Arensburgi
is cōniuerent, fēdere rupto, aliquoties eādē mul
tā reposcebāt. Igitur āno millesimo quadrinē
tesimo. 88. quum turbatis Brabātiæ atq; Flādrię
*Comm̄a in
vīgī vī
lacy of ḡn
tūw̄*
*multa vīlālīn dī pena, pīmālī bīndūtūl qītīlī
vīlālīn rīpōrōl vīlālīn hōl vīlālīn pīmī scattīl*

97

rebus Maximiliano Antistes adesset, ad mediū
quadragesimæ Euerard⁹ a Marca opportunitatē
occupādi leodiū arripiebat, & rursus pōtē amari

Arensbur cordis occupans, insidījs Gilcuini, & Petri parui
gīj leodiū qui ciuum capitanei a ciuibus descivierāt (quiū a
capiunt

Genneppia per promōtoria in Mēnia diuæ Mar
garetē adniterētur) dātibus Arensburgījs signa
vrbē ceperunt, vniuersisq; ciuibus atq; stipendia
rījs captis, Comitē Horneū, magnatem Rasonē
a V varons, & Nicolaū Cortenbachū, in custo
diā dominorū a Marca collocauerunt, & Tilmā

Colmōtū
edificatur nū Ciuitatis præfectū, crudeliter occiderunt. De
nicq; Canonicū nobilem iuxta ac prudentē Dob
belsteynū, in Mosam præcipitauerunt. Cūq; in
eum modū ditionem omnem subīcere propo
nerent. Castrū Coelmont, locū inaccessibilē tāq;
asylū prædonum reedificarunt, pariterq; & ali
as arcē semirutas instaurantes, speluncas Parri
cidarū extruxerunt, e quibus sedulo prædari li
ceret, & cōmode in agros excurrere. Porro Bra
bantisciuli bello se inuicē infestantibus, Louani
ensibus visum est Arensburgios beneficio sibi
demereri. Qui Francorū legiones, haud diffici
le ad se pertrahentes. Antuerpiensibus & Mech
liniensibus negocium facessebant. Dū autē hæc

Ciuile bel
lum apud
Brabatos.

Jacob⁹ de siebant. Jacobus Croīus acceptā occasionē sibi
croī cōmodam iudicans, Leodiū aduenit, & nō sibi

solutam summā; ab antistite causatus, in eū eccl^{ie}
clēsiasticū fulmen vibrare, & ciues instigare ad
pessima laborauit. Missisq^{ue} oratoribus Francorū
regē sibi conciliare, & gentē dedere, modo se an-
tistitē constitueret, serio pollicitus, quū hac paro-
te minime audiret, repudiatus est Capitaneis au-
tē cruēte omnia defēdātibus, vt magis formidā-
da esset illorū autoritas, octoginta ciues, e ciui-
tate secū adduxerunt, & in custodiā Cartusię col-
locauerūt. Nā ea tēpestate dū alio secessissent a-
rensburgij, rursus monasterium absolutum est,
quos post quattuordecim dies, Robertus Arens-
burgus, Leodii adueniens, domū redire permi-
sit, talēq^{ue} violentiā non adeo licenter irrogandā
militibus indixit. Sic quoq^{ue} conciliatis sibi ciuib^{is} Antistes
furtim in Traiectū per mœnia irrūpere in nocte tentat in
dominicę annunciationis aggressusest, sed dum Traiectū
haud successisset, idē secundo ac tertio facere enī irrūpere
fus, toties repulsam passus est. Prōinde etiā Phi-
lippum Rauensteynū a Cliuis, quē vulgo Phi- rauenstein
lippum nobilem appellabāt, cū copijs omnium
ditionū, focium asscissens, omniū Leodiorū sup-
petijs adiutus, vndeциmo Calēdas Maias, opidū Opidū di-
Trudonense obsedit, Antistitē enim Horneū in ui Trude-
tra mœnia ciues excæperāt & Arēsburgiorū fa- nis
stū aspernabātur. Vnde Euerardus hac, illac Ra-
uenstenius muros fortiter Bōbardarū iaculis cō-

cutiētes, plurima incolis dāna inferebāt. Tāetī
videntes qui intus erant, quoniā hostis plurimū
valeret, qui muros iā cōscendere & scalas admo
uere, machinas per circuitū parare auderet aduer
sus eos eminus cōflictū iniere. Nā coassistēte in
mōenibus horneo, facta est atrox pugna, & crue
tū nimis bellū, quos animosius antistes inflāmās
quā huc illuc cursitasset, & mediocri armatura
inter pedestres perstaret, ciuitatē de manibus ho
stiū eripuerūt. Quare timore ducis Saxonīæ ob
sidionē vltro sustulerūt, simul acq̄ stipendiatorū
cōstantiā, inuidiāq̄ ciuiū spē aduertissent. Statim
q̄ in Brabantia antistes recedēs, Magnat̄ Arnol
dū a Berlo, capitaneū militiæ, ciuitatisq̄ propug
natorē cōstituit. Qui in Hasbaniā circūquaq̄ ex
currēs, multa aliq̄ diu crudelitate rusticos oppref
sit, ferro igneq̄ loca vastauit donec dñs Gracia
nus e Frācia Louaniensib⁹ destinatus vim illius
cohiberet. Ceterū antistes cū duce Saxonū.; Id⁹

Oppidum Augusti oppidū Theense, direptis omnibus ex
Thenen pugnauit, ex quo illapsus Saxo, quā insidīs A
rensburgor⁹ facile capi potuisset, ab Horneo ser
uatus, maximo necessitudinis glutino deinceps
illi deuinctus est. Quare federe inter Romanor⁹
regē & Francū cōposito, suarū partiū putauit an
tistitē in ditionē deducere, missisq̄ ad ciuitates so
lēnioribus nūtīs, a Trudonēsib⁹, Hassellēsib⁹

Deinde etiā a Tūgrensib⁹, atq^z Hoyanis, opido
rū oīm magistratib⁹, in arcem Sanxō cōfluētib⁹
tanq^z indubitat⁹ dñs agnitus est. Qui Arensbur Colmōtū
gios vnicō refugio potissimū cōfidere dinoscēs obsidetur
expeditionē oēm, & Bōbardarū apparatu ante
Coelmōtū deduxit, quod machinaq^z iactib⁹ aliq^z
diu cōcutiens, in deditiōne accepit, maioraq^z in
dies aggredi p̄sūpsit: Cæterū de pace cōtrestan
tib⁹ Aquisgrani regū oratorib⁹, res diu ēque du
bia permāsit, quo usque dux Euerardū prope tū
grī ad colloquiū euocaret, & ppositione in char
tas redacta causam Imperatoris & suā ipsi⁹ cōclu
deret, q̄tenus ingēs pecunia quotānis ei pendere
tur, & recōposita quadraginta florenorū miliā le
odienses cōferret. His igitur paetiōib⁹, p̄mulga
tū est fēd⁹, Regis Romanorū ducis Saxonū, &
Arensburgorū, & de antistite nihil hacten⁹ actū
Qui de pace penit⁹ desperās, dū in Tūgrī se rece
pisset, pridie Calen. Nouē. Leodiū irrūpere sub
noctu, scalis adhibitis cōtendit, sed vigilib⁹ cons
tū reprimētib⁹ quū effectū cōsequi nō posset id⁹
Nonis decē facere aggressus, exustis suburbīs
Vvalburgi & diuq^z Margarete, ad castra se rece
pit. Post quæ arcē Millen expugnans, igne ferro
que vastauit, & castellum Seyne diruens, Dria
polim obsidere apposuit. Sed ciuib⁹ se dedētib⁹ Maesleyc
ilico ab obsidiōe cessauit. Præterea Anno salutis obsidetur

4000

Aut. 18. fol.
dū vīda
grendis

96

¶ 490. quarto nonas Feb. legati Francorū T rā*u*
iectū adueniētes, cōpositionē partium ad se rece
perūt sed anticipi marte vniuersa dissipāte, nihil
Arenbur certi cōstituere valuerūt. Nā Arēburgū Dionā
gū Dionā tū obsidione vallātes, viciniā oēm attruerūt: &
tum obsi^s oppidū expugnare desperātes, alio diuerterunt
dent. & loca superiora dēpdati sunt: Nā Iacob⁹ Croī
us, maliciosis calcar admouere cepit, & seditio-
nē fortissime excitare, qñ Antistes T ūgrēsum
expeditionē, vna cū sagittarījs in Fleumaliā ad
Mosā demisit: munitionesq; ibi sitas atq; coloni-
as, vastadas diripiendasq; exercitui designauit,
copījs quidē potiorib⁹ in hoc seruatis, vt qd̄ cō-
filio, tot procerū cōponi nō posset, demū armis
cōseqretur. Audierat enim arēburgios nolle pa-
cisci, & cōflictū in mirica p̄stolari multaq; potē-
Conflict⁹ tia in zōhouiū applicuisse. Igitur audacis animi
in Mirica et magnē spei, tū eq; stū pedes hostib⁹ intolerabi-
zōhouea lis, charissimus autē socīs: Arēburgios semele et
sūme experire voluit, primocq; diluculo surgēs,
stipendiariījs atq; Hassellēsib⁹ stipatus, sacramen-
tis datis, & erectis signis exercitū, per difficilia,
atq; inusitata loca zōhouium vscq; deduxit, &
haud contēpndo instrumentorū apparatu suf-
fultus, fortes esse, & animo infractos asseclas ad-
monuit. Porro Arēburgū, ebrū & bello inhabi-
les, multo tamen numero & armis instructi, in

Vastam planicie contendebant: quibus quānoti
daretur copia rurbanī, hastis atq; sagittis agmi-
na, clamoribus sibi inuicem animum addebant.
At subesse discrimen in coitione Antistes cōspi-
ciens, exhortationis gratia, suos alloquutus est:
& arrepto clypeo & sacra lancea, ipse primum
equum vertit in hostem, fortissimi militis & op-
timi ducis officio perfunctus. Audentes hostiū
cunei primo restiterunt, hostibusq; intermixti,
omnes fere exticti sunt: aut capti, aut vulnerati
nonnulli vero villas incurrerunt. Captus est lo-
annotus gnotus (quem bastardū illi appellabāt)
gēner D. Gulielmi arenburgi, militię antesigna-
nus, cuius loco comes ab Horne, quē in Castel-
lum Longeis, detinebant, restitutus est, & pax
effectum consequuta est. Cæterū tanta Nobiliū
atq; Leodinorū multitudo absumpta est: vt fere
Arēburgiorū extrema hēc esset incursio. Victo-
riā vero pax subsequuta est, quam Aquisgranī
quidam concluserāt, at sigillis Leodiorum nec
dum appendentibus, nouæ seditionis seminari-
um fuit. Ipsa siquidē Pasce sacrosancto die mali-
tiosis, indigna visa est, rursus optimis quibusq;
oportuna & salutaris, Quos illi in captiuitatem
contrudentes totos quattuor dies Custodibus
adhibitis diuexauerunt: quo usq; Engelbertus a
Nassau, pectorum conseruator, Leodium pro-

Arenbur
gij in pre-
liando in
feriores fi-
unt.

O

perans, eos e carcere liberaret, & pacem pariter promulgandam dignum duceret. Cumq; per negotia alio vocatus, ille ab̄sset: Vincentium a Syyanenberch reipublice protectorem constitutens, utroq; tam Arenburgium q; Antistitem, ciuitate abesse voluerunt, donec articulis effectoribus, fēdus concussum esset. Igitur ad Arenburgios Iacobus Croñus confugiens, nouas ex cogitauit insidias, & Arenburgijs ad castella sua confluentibus (quod nihilominus inuitus faciebat Euerardus) pestiferis persuasionibus, rursus

Arenbur ad arma eos incitauit. Qui pridie Calendas Nōḡ in Leo uembres, copijs densissimis stipatus, L-eodium dium ve properans, per pontem Auroti aditum tētauit, niunt

& postridie D. Robertus vtraque armatura & Francorum agminibus instruētissimus, in Monasterium diui Laurensi applicuit. Quem Croñus cum Decano summi collegi, atq; Magistris ribus mane in ciuitatem deducens, Ioannotum militiē capitaneum, Reipublice protectore constituit. Proinde Has banię magis affectus, suos exercitus in Campiniam demisit, quam miseris modis deuastantes, direptioni exponebant, & ecclesias passim exurebant, ecclesiam in Coeterzem, vveellen, Diepembeick, & alias atq; alias. Iam vero ut tutius in Ciuitate degerent, triginta duos ex primoribus ciuitatis deligebant,

quos fidelitatis præstite obfides, in Franciā
tum retinerent. Quorum misera illistris adeo
ac prudentissima Heroina. D. Roberti vxor, Coniung¹⁵
quum Decimo septimo Calendas Ianuarias Le Roberti a
odium aduenisset: non prius accumbere oportu Marca pie
num ducebat, quam illi e vinculis absoluti emit tissima
terentur. Res profecto Matronis illustribus di
gna, ut quarum nobilitas in armis non velita
tur, earum in doméstico ciuilic^z bello compro
betur humanitas Igitur hac consiliatrice factum
est, ut ciuitatem ad archarum portam, mūris at
que repagulis, geminisq^z portis Robertus vesti
ret: quam quia militib^s Francorum custodiens
dam deputauit, noua Fracia appellata est. Cum
que Iohannotus & latrunculi, passim ditiones
attererent: accessit malum aliud intolerabile.

Nam toto anno Nonagesimo primo, sterilitas Sterilitas.
& gelu agros exedit: ut ne aristæ quidem, satis
prominerent, & rustici passim atq^z opidani, esu
rie intabescentes radicibus atq^z straminibus, fa
melicum ventrem implerent. Ad hæc tonitrua
& tempestates frequenter ingruebant, vt turris
Collegij diui Ioannis ad insulam, & perinde cul
mina ecclesiarum diui S E R V A T I I
& C A T A R I N A E tnrbo absume
ret. In qua miseranda rerum omnium calamit
asq^z concordia nullum locum sortita est. Nam

O ñ

consultantibus in Dieſt atq; Traiecto nobilibus
 ad nullum pacis bonum, peruentum est. Vnde
 Dux Saxonum Antistiti rursus auxiliares ma-
 nus adhibes, Leodium accelerare, irrumpereq;
 proposuit; sed multis ædificis coloniisq; in gla-
 no & finitimis locis, hostiliter eocrematis, quū
 Dicteriū Leodinę ciuitatis situm e monte diui Egidij cō-
 Ducis Sa^z templaretur, exercitu circumstante, subsellium
 zonum adferri ocyus præcepit. Cumq; magnificum ali-
 quod, equites audire sperarent: dicterio, protin⁹
 omnem expectationem cōfudit. n̄emō (inquit)
 abfēz manicis ferreis, ahenifēz calcibus, hanc in
 urbem irripere poterit. Tali nimirum apolo-
 gos mo^{mata} subindicans copias suas minus ad expugnandū
 sufficere. Itaque demisit exercitum, & non niſi
 vnum assultum decimo octauo Calendas Apri-
 les ad mēnia sub noctu Machinatus, magnam et
 Bombardarū & malleorum scalarumq; iactu-
 ram passus est. Quo infelicitere succedente, dolo
 Antistes ad Monasterium diui Iacobi irrumpē-
 re cogitauit; sed nimium properans, cuniculis vi-
 gilum ibi ordinatis, in turpem fugam se conuer-
 tit. Toto igitur anno, Leodij & alij in locis er-
 ga proditores animaduersum est: & crudeliter
 supplicia irrogata. Interea menſe Iunio ciuibus
 propemodū fame pereuntibus, Antistes e Tū-
 gri excurrens, portam diuæ Margaretæ pene ex-

pugnauit, & suburbium igne ferroqe deuastans
atroci conflietu lacefciuit. Quo circa ad Franci-
am pernicibus equis properatum est: & ducenti
Equites in ciuitatem clam immisi. Qui tertio
Idus Aug^{usti} cum copijs Iohannoti Tungrim
oppetentes, quum in planitiem ciues occurreret
rursum ciuitatem ingredi coegerunt. Deinde in
Lossen agrum incursantes, Lossensem ecclesi-
am propugnaculis ac vallo munitissimam expu-
gnauerunt: & obsides secum abducentes, ciues Lossen:
pecuniam & stipendium Equitibus cōferre, ad ager vasta
hibitis sacramentis compulerunt. Post que indu tur.
cię datæ sunt, & apud Leodium Calendis Septē
bribus multa lātitia promulgatae, decedente ni-
mirum a Leodij^s Iacobō Croñō, omnium harū
factionum impulsore. Cæterum aliquamdiu re-
bus anxij^s perplexisqe; tandem in consistorio do-
minorum diui Lamberti vota Canonicorū de
pace obeunda pridie nonas Decembres inquisi-
ta sunt: & proximo anno in oppido Trudonen-
si & Traiectensi, conuentu nobilium concito,
pax tertio decimo Calendas Martias conclusa,
quam tametsi ruperit Robertus, qui Dionantū
oppugnare moliebatur: bonis tamen auspicij^s,
pedentim aduenit. Anno quippe salutis Mil-
lesimo quadringentesimo Nonagesimo secun-
do, mense Martio, Euerardus a Marca Antistite

Pax cōclu-
ditur.

O ij

1492

in campis amice compellans, in gratiam recepit
 & octavo Calendas Augustia Traecto, maxio-
 mo fastu magnatum, plausuq; ciuium per por-
 tam diui Leonardi Leodium deduxit. Pactaq;
est pax tam incolmis, vt non nisi hinc inde, la-
 trunculi obscuri nominis, colonias turbarent, et
 Arenburgij Horneis eo sociarentur federe; vt
 Horneus
 in Leodi-
 um dedu-
 citur
 pariter oppidum Sittart expugnarent. Denique
 affinitate inuicem iungentur, vt Euerardi filius
 comitis gnatam vxorem duceret. Igitur rebus
 pace florentibus, anno sequenti mense Februa-
 rio, Antistes Hoyumi, quod ab Archiduce im-
 pignoratum fuerat, precio redemit; & Mense
 Decembri, quum Ducis Romanorum capita-
 neus patriam penetrans, Tungrim dolo occu-
 passet, corraso vndiq; territorij sui milite exco-
 cupare conatus est, sed ciuitatem idem anno se-
 quenti, octauo Calendas Februarias, in Braban-
 tiā vocatus, vltro reliquit. Proinde Antistite
 Horneo tutore Ducis Philippi constituto, eun-
 dem in Germaniam ad Vlmam perduxit: & an-
 no salutis Millesimo quadringentesimo Nonas
 gesimo sexto, incolumen reduxit, cuius comis-
 tia Leodiorum gens, Mille & quingentis flore-
 nis locupletauit. Quo anno Mense Mayo, plu-
 res circuli in firmamento ætheris pellucebant,
 & octauo Calendas Iunias, mane ad horā octa-

quam quasi tres soles in aera eminebant. Deinde
quarto decimo Calendas Iulias, tonitrua & ful-
mina exaudiebantur, grandinesq; in ualefcēbat,
denique insperata tempestas, omnem agricola-
rum spem pessundabat. Ad hæc tertio decimo
Calendas Iulias, ventus impetuofissimus erum-
pebat, qui supercilia domorum secum absume-
bat, quem in Aprili identidem Trudonenses ex-
pertī, turrim eminus demolientem maxima ia-
ctura ingemuerunt. Preterea anno salutis Mille
simo quadringentesimo nonagesimo octauo in
ducñs Gelro concessa Brabanto & Saxone, in
Leodiorum agros excursare disposuit, quod pe-
cuniam sibi constitutam hactenus non exoluīs-
sent. Quare stata dies est, & in ciuitate Diestensi
quotannis ei mille floreni designati. Post quæ,
Antistes Traiectum iam aliquamdiu sibi rebel-
le, ecclesiastica sententia perculit, quod fulmine
atq; censuris deterritum quum ciues peniterent
statim in gratiam recepit. Insuper anno sequen-
ti, Robertus Arenburgus Franeorum regis Ca-
pitaneus, ingēti expeditione ad Gelriā profect⁹,
suburbia ciuitatis Leodinę, Mosa trāsmisso op-
petiūt, quē ciuitas, decē milibus florenorū, men-
se Iulij alio digredi procurauit, quo anno & de-
moneta q̄ in dies minoris expēdebatur senatus cō-
sultū editū est. Extremū vero Antistes āno. 1500.

Q iij

*Chaz ob
Piffing*

quintodecimo Calendas Martias, castrū Gorre; potentissime obsessum expugnauit, & quartodecimo Calendas Maias, equitibus ducentis instrutus Coloniā usq; Agrippinā properauit, vbi ex condicō fēdus inter Ultra Traiectēsem Antistitē, & ducē Iuliacensem pactū est. Neq; non anno subsequenti, tertio Idus Februarij Leodiū reuersus, capitaneū Seraneum, & alterū quendā, ob proditionē conceptā, capite truncari præcepit. Quo anno mirāda quædā & prorsus inaudita, vt ille ait, ostendit deus hominibus. Siquidē in uno & alio loco Dioceſeos Leodię, a festis palca lib⁹ aliqñ in ecclesīs, aliqñ in plateis, aliqñ in domib⁹ & in ipſis etiā cubiculis apparuit inopinata signū dñicæ crucis, fuitq; aut nigrū aut rubeū, ita vt nōnunq; putaretur esse verus sanguis cum medulla & sanie effusus, emergebantq; crucis simplices, aliquādo bifidæ in forma signi sepulchri dominici. At libitū est seriē Epistolæ hoc loco ponere, qua horneus Maximiliano rē omnē depinxit. Apparēt (inquit) vt plurimū, super capitibus mulierū, & maxime puellarū, in earum peplis summo vortice coimpresse. Cōtestaturq; inquisitionē se q; diligentissime adhibuisse, usq; adeo, vt neq; dolas neq; fraus interuenire potuerit. Adhincitq; mulierē viginti duorū annorū ad prime honestā his portentisfere exanimatam fu

1 2.3

+

Portenta
crucis

Epiſtolæ

isse. Quæ die quodā comperit, admonita a mā-
tre, signum crucis magnū, & amplū in peplo co-
loris aurei atq; ad singulos quattuor ei⁹ angulos
emicans, & crucē vnam exilē cōcolorē, perinde
ut arma sunt Hierosolymitani regis, inq; medio
maiorē crucem sanguinolentā. Territa inde mu-
lier, cū reuerentia peplū illud ad locum mundū
reposuit, & aliud mundū capiti imposuit. Mox
in eodē crux grandis apparuit. Accurrunt homi-
nes multi ex admiratione, in quorū cōspectu ite-
rū & iterū pepla mutauerat, ita vt nouē diebus
pepla tredecim cruce signata fuerint. Insuper dū
quadā vice q̄ plurimi cū ea de p̄missis loquerē
tur, astantes viderunt inter colloquendum ex-
oriri in eius mento crucē latitudinis vnius digiti
coloris & saporis mellei, cuius stipes a gutture,
in inferius labrum usq; ad dentes vergebatur, per bra-
chia vero portendebatur ex aduerso inter men-
tū & labrum prædictum, quanta est oris ampli-
tudo, quo quū ad astantium admonitionē leua-
re manum dexterā conaretur apparuit cōsimilis
crux in eadem, retracta ad finum manus, cū vtra
q; signa, duabus fere horis persistissent, demum
pro vt venerant, ita disparuerūt. Sed post hēc nō
solum forma crucis apparuit, quā & veluti hastā
quædā, ac desuper nōnulli characteres. Corona
deniq; concludebatur in circulo viridi, totū con-

tingente caput, protulitq; inde cacumina ad mo
 dū spinarū. Apparuerūt & signa in camisījs mā
 riti crucis sanguinolēta. Hortatus est mulierē cu
 ratus, ut cū Iubileus esset in Traiecto superiori,
 vbi degebat antistes, ire eo atq; confiteri; assensa
 iuit, & ad diuū Seruatjū cōfessa est magno The
 ologo. Iussa post hæc iuit in chorū, & propter re
 liquias deductā est in ædituario, allato ei ibidem
 peplo nitido, rogata est illud capitī implicare, ne
 cū tanto horrore per plateas incederet, assumens
 ipsa nouum, quod capitī admouit, mox irrupit
 in ipsius pepli partē anteriori sanguinis tanta co
 pia, vt confessim in extremā vscq; fimbriam ad
 vnius dīgitī longitudinē & prope duorū latitu
 dinē deflueret. Vnde adeo conspicientes sunt ae
 toniti, vt e Canonicis vnu protinus caderet. At
 illa inde discedente, visa est publice in peplo, re
 centi ad scapulā dextrā, magna vis sanguinis, in
 figurā quasi crucis se porrīgēs atq; aplificās. Cū
 quibus demū signis ipsa ad antistitē ducta est, re
 cēti & madido crōore, vt in sua presentia, vt scri
 bit, dīgito attrectatus, articulis h̄ereret, multis vi
 dētibus & admiratibus. Quæ oīa Maximiliano
 Romanorū regi, Horneus trāsscripsit. i. Calen.
 Iunias. Quæ tā horrēda prēfigia, quid significa
 rint, hactenus nō video vsu aut efficacia demon
 strati, ceterū subesse aliquid nēminē puto prēte

tire. Eodē āno viri qdā ex Italia in Germa . Deīsi Viri perie
in Leodiū aduenerē, tunicis nō nulli lineis nō nul grini ex
li pullis laneis, induti, nudis pedib⁹ & capitib⁹ di. Italia
scoopertiis incedētes atq; ligneā crucē in manib⁹
singuli deferentes, iuxta edictū Seruatoris, euā
gelici, omnibus diebus pr̄ter dominicā iejunan
tes, holera, brassicā & mentā herbarūq; radices
cū sale resperso māducantes, absq; cuiusvis pin
guedinis appositione. Deniq; aquā sobrie potitā
tes. In sacris quoq; tēplis ad modū crucis brachia
protendētes, prolixiusq; orātes, humi se iactabāt
nō amplius. 24. horis vno in loco , vel hospitio
manētes, nisi quē corporis valetudo mala deti
nuisset. Qui p ciuitates & oppida atq; villas bini
simul aut terni circueuntes , cibū hostiatim vbi
esuries cōpulisse mēdicabant. Deniq; his ex cle
ricorū ordine plurimi sacerdotes & diaconi atq;
hypodiaconi cōiungebātur, nihil pr̄ter tunica
zonā, ligneā crucē, & fāculū secū adferentes, Co
loniā agrippinā, Aquisgranū, Traiectū, & Leo
diū oēs visitabāt. Erat illis volūtarie hēc assūpta
penitētia, quā quisq; p voto suo peragebat, aliis
quidē. 3. ali⁹. 5. aliis septē ānis, iuxta voti qualita
tē, quo se suapte spōte obligabāt, finito termino
quisq; in sua reuers⁹ ē Anno deniq; salutis. i. 504
pridie Id⁹ Maias apud Leodiū infidatiōes, & a
quaq; dīlūciū domicilia aliquot absūpsit, deinde

Hypodiaconi
p. 24.

tot foz

decimo Calendas Septembres, in profesto diuī Bar
tholomei terremotus sub nocte territorium om
ne concussit, cuius rei nouitate q̄ plurimi deterri
ti sunt. Insuper mense decēbri antistes laborare
Terremo
tus
*Hornus dñs
march r
p.t*
morbo c̄epit, & concurrentibus passim credito
ribus, quū cōmoueretur, ira nimia excandescēs,
egritudini augmentū dedit. Vnū solummodo
curauit, vt a magnate Ioanne a Marca francimō
tum redimeretur. Qui anno. i 505. 3. nonas Fe
bruarij in processione, quæ infesto Purificatio-
nis celebri cultu peragit, poplexia impediri ce
pit. Ceterū valetudinarius aliq̄diu, quum ad fe
sta paschalia religiosissime ad dei opt. Max. cul-
tū comparuisset, quum a Traiecto Leodiū ade-
quitaret, in valuis erga se excommunicationē ap
pensam cōperit, quare qua venerat via, redditum
maturauit, & præ ira fere exanimatus est. Iterū
pridie Calendas Iulias terremotus factus est, sed
non nisi momentaneus, & vndiq̄ aquarum pro
luies inualuit, quā ex continuais hymbris pro
uenisse putauerunt. In H̄asbania vndecimo Ca
lendas Augusti, segcs in cāpis absumpta est, &
Iecora Traiectensiū muros, atq̄ pr̄minentiorē
portā, absorpsit. Inualeſcēte autē morbo & iam
aliq̄diu periculose penetralia ipsa corrodente, an
Palatium tistes visendi Leodiū disyderio tenebatur, & soſ
exuritur pitatē aeris permutatiōe ſibi pollicitus, in colle-

gio diui Martini, locū delegit. Sed quū casu Pala
tium, cādela in stramine concidēte, cōbureretur.
Equiq; luculentissimi & muli rariquidē & mag-
no empti precio, concremati inter̄ssent, vix se
ipsum ferens, hac parte plurimū valetudini suæ
obfuit. Accessit quod. i8. Calendas Februarias
minus ad sententiā eius concludentibus ciuibus
cū se a ciuitate, subducere oportunum duxisset,
satis tumultuanter vehiculum conscenderet, spē
q; omnem recuperandarum virium dis̄̄ceret.
Ob̄̄t anno salutis. i 505. sextodecimo calendas
Februarias, anno administratiōdis. 25. Sepult⁹ in
cucullitio Minoritarum, in promontorio Ciui-
tatis Traiectensis. Floruit sub Apostolicis viris,
Alexandro. & Pio. 3. & Julio. 2. Imperantib⁹ Fr̄
derico. 3. & Maximiliano. Instituta sunt apud Le
odium duo monasteria, vnū quod est fratrū ob-
seruantium (quod Hierusalem dicitur) alterum
Adelphorū, qui se fratres diui Hieronymi no-
minant. Qui contubernio literario adulescentes
excipiunt, exceptosq; multo disciplinarum feno-
re instructos, par̄tibus remittunt, quibus ego me
totum debeo, nō tā quod optimis autoribus me
am pueritiā imbuerunt, sed quod huius religio-
nis, si qua ē atq; instituti impulsores fuere. Quo
rū felix aduēt⁹ a Buscoducishuc prospectus est,
anno salutis. i 496. Mēse julio. Deinde anno se-

Della liu
Anno 1505

morb̄ Gor
m̄ 1505.

J. C.
duo
monasteria

*ponit latto
nina fort*

queriti in monasterio diuī Laurētū quidā senēx
a Colonia adueniens, in condenda cereuisia arti
ficē se euntibus, & hac occasione. Conuersorū
habitū (sic enim eius generis homines libet ap-
pellare) adeptus, quū post secundā noctē in fur-
to deprehēsus postridie carnificinæ deputaretur
quatuordecim latrocinorū, & octo seorsum cū
vxore perpetratorū, obnoxius, immani suppli-
cio vitā finiuit.

CLIII. Antistes.

1505.

Eardusa Marca filius viri principis D. Ro-
berti Cliuiæ, Marcæ, & Arensburgi imagi-
nibus clarissimi, ad maxima natus, forma
ingenio, dotibus, maxime autē clementia insig-
nis a bello semper, ceu extrema pernitie abhor-
rens. Protonotarius Apostolicus, nuper. 7. Idus
Aprilis Canonicorum albo asscriptus literarum
jurisq; peritus, Iacobo Croño, quē Philippus iā
in Hispanias accinctus, legatione comitis a Sem-
poi electoribus commendauerat, calculis omniū
haud difficile antepositus est anno salutis Millesi-
mo quingentesimo sexto, pridiie Calendas la-
nuarias. Cui vt in os loqui, & subinde Rethorū
occupationibus op̄strepare nolum⁹, ita eo inco-
lume atq; superstite, nihil ſonino definiem⁹. Cæ-
terū q̄ sumus in laudes illius propensi, monime-
ta nostra testari protulit.

ENCOMION ILLVSTRISSIMI PRIN
cipis, & ampliss. domini. D. Erardi a Marca Leodiorum
Cardinalis, autore Placentio.

Vir bonus & prudens Hensbergus Episcopus ole
Ante alios forma polluit ille patres
Inclitus Antistes Lodoicus, Borbonus heros
Regum atq; inde Ducum nobili scema fuit
Præful Ioannes Bellone Corniger audax.
Viribus Herculeis prælia multa tulit
Hæc tria Præful habet noster, formosus Erardus
Mirtia progenies robore & arte potens
Eminet hoc quod sit natus de cardine nomen.
Deniq; Cæsareo fœdere dexterior
Ut Phœbus rutilo præfulget lumine stellis.
Ut reliquis Cæsar præminet imperio
Ut superantur aues Aquilæ uælocibus alis.
Ut leo devincit strenuitate feras
Ut mare cœruleo præcellit gurgite riuos
Utq; metalla adeo dalmatica æra præmunt
Sic modo præfulibus solus præponitur iste
Et bividus miræ cornibus astra quatit
Summus Erardus ouat Romanicardinis heros.
Archipatir, Præful præcoq; Conciliij
Dux, Comes & princeps bello maturus & arie
Vincit, Apostolicus si medo cedathones

Cligna eiusdem Principis, ab eodem
constructa Disticho.

Votis decipimur et tempore fallimur omnes
Mors ridet curas, anxia uita nihil
Ceadem fere ijsdem uerbis.

Votis decipimur et tempore fallimur et mors
Deridet curas anxia uita nihil

CFratri Nicolai Caroli Ganden sis Elegia
in Catalogum Placentij.

Nox erat, et tenui crepitantem fune lucernans
Non procul a nostra fecerat esse domo
Quum nouus ab dura ueniens incude libellus
Ecce oculos cœpit solicitare meos
Inspicio, inuenio nomen titulumq; Placenti
Næ fauor exillo nomine multus erit
Si nescis, ille est hic ille Placentius: alto
Qui colit insignes abs Helicone deas
Tonsa illi fas est daphnæ et temporalia lauro
Cingere, et hoc Princeps Calloopeia finit
Quos tu Mosalauas, hunc agnouere Poëtam
Quum iaceret gratia lœta per aruæ nuces
Nam puer et cecinit uersus et Apolline dignum
Carmen: quod docto posset ab ore legi
Quanta fuit quondam Pæligno copia Vati
Cui facile Axonidum concrepue refores

Tanta Placentinum conannat gratia carmen
Et uenit ad numeros Musa uocata suos
Commendata igitur tali fœtura parente
Exit Apollineo ter relegenda choro
Materiam uero plaususq; fauorq; sequentur
Quod noua, quod nullis est celebrata uiris
Qui Leodi gessere pedum Christo auspice, quorum
In capitis summo uortice mitra fuit
(Sic titulus spondet) serie narrantur aperta:
Cum titulo constat et liber ipse suo
Legi: et cum legerem Vatem confessus amicum
Clarior in pingui lampade lychnus erat
Sic puto, sic placuit nitido affulgeret libello:
Et rutila in doctas lumina ferre notas
Sed quum mirarer pedibus prodire solutis
Atq; stilum nulli subdere collauugo:
Tum liber (hunc etenim monita excœpisse parentis
Crediderim: quando mergeret e gremio)
Arbitrio quorum fortuna Placentia currit:
Primapibus uisum sic: ait: esse uiris
Cum peterem, cur non pluteo procederet i clo:
Sæpe laboratum nec daret autor opus
Ille: ait: ingenio indulxit præsente Minerua:
Vel uoluit populo consuluisse rudi:
Mox ego: sublimem Leodini præfulis aulam

P

Perge liber, tanto uindice tutus eris
Ne uirilis infesto lacrandum zoylus ore
Arripiat toto, dilaceretq; foro
Vade bonis anibus, et te iuuenesq; senesq;
Candidulo excipient pectore, teq; legant
Quin sait innocuæ plebes minus æqua Cauillæ
Eſſe ſub hac qui te ſtorida Pallas ament
Et quem pulchra iuuent Grynei barbita Phœbi
Et qui Pegaseis imbuat ora uadis.

Quarundā Heroinarum territorij Leodiensis
ſeorsum Ciuitati Trudonensi finitimarum
Epitaphia, autore Placentio.

Inclytæ Heroinæ Mariae, uxoris nobilissimi uiri
Equitis, Gulielmu a Duraſo, Epitaphion.

Dvrassihic coniunx q festiuiffima Sudat
Sudat et incolumi nobilitate ulget
Phama tenet uiuam, quā marmora nulla ſepultā
Sat feruant, Mariæ tam fuit amplius honos
Gloria non tantum, nec auitum ſtemma reluæt
Montiniacenæ claraq; imago domus:
Quantum ſynceræ mentis ſā illa ſerenat:
Etrutilla accendit lumina noſtra face
Sic perituram olim, uirtus facit enthei ſaluum
Quamuis coniagiſ ſcena ſit alba tui
Enixa eſ ſexus utriusq; haud futile pondus

Qua lege æternum nomen habere potes
Salua ex aue, longumq; uale Heroina per æuum
Nec lacrymæ desint in tua fata piæ

TAnnae Durassæ, huius filiæ Epitaphion

SIn escis, multa est, spectandi causa Viator:

Anna iacet uirgo lactea forma Deæ
Cui uix dum teneras uestiuit gemma papillas
Non Cerusa genas, non stibia ulli oculos
Exæ ueracula manuult sub imagine mores

Induere illustres nobilitate mera

Quā pro auos fastu, uel Coa ueste referre

Aut solo titulo continuante genus

Nam poterat clarum Durassi stemmatis omen

Iactasse, ex fuso solidasse procos

Hac spe nostrates poterat superasse puellas

Aemula, quis studium est formam emere officio

Verum mens uictuit, neq; passa est indita menti

Canities, qua cum, creuith honestus amor

Virgo iacet, iacet Anna sagax, Durassa puella

Hoc disce exemplo tu quoq; uirgo mori

TPientissimæ iuxta ac clariss. Heroinæ Theodoricæ, coniugis prudentissimi Magnatis Adeodati a riuis, ex abhere ex c. Epitaphion.

STemmatis Elderei quondam Theodoricæ, Auorum
Imagnibus clarissima

Quia non in Superum cultum propensior illa,
Nonnulla liberalior
Vnguis a teneris fulsit uirtute, quo usq;
Viro Adeodato nuberet
Cui clara à Riuis ab Here cognomina, famam
Laudemq; conciliauerant
Vnde enixa aliquot fœlicia pignora, demum
Tali orba marito intabuit
Non aliter q; turtur amans, ubi compare functo
Iuges susurros parturit
Hospitio excœpit præcones, sacrificosq;
Clemens, pudica, prouida
Pompa Sacramenti diuersis indita claustris
Hac matre sumpfit originem
Desudat multis titulis, malisq; triumphis
Celebranda mater pauperum

CEximiae Heroinæ Antoniae Scroijæ, cōiugis nobilis uiri Gulielmi abhorion, Epitaphium.
Antoniae Scroijæ cœlatum hoc marmore corpus
Iactura ingenti posteritatis obit
Casto coniugio indulxit, peperitq; utriusq;
Sexus, Horioni pignora chara uiro
Quantum habet eximiae laudis, post fata rogoſosq;
Vita fuit candens, morsq; seuera nimis

At uero quum me non fugeret plurimos nostratiū defyde
rare antiquitatem earum Ciuitatū, in quibus aliquando se
des Episcopalis uiguit, uisum est & hac parte crassulis
istis morē gerere. Vnde annotauit carmina Sciolii cuiusdā
quæcuius sint palatinō est meū decernere, certe sunt sa
cerdotibus nostris Dicece eos, nō quidē infimis (illis opī
nor, quos in Epistola de pinxi) uisa luculentissima.

De antiquitate urbis Tungarorū Carmen

Vrbis quondā Tungris, Tugro de principe dicta
Iliades quē præfecit Dux Francio castris.
Cuius germanus Priamo genitore putatur.

Sin escis modo quæ fueris, me consule, disce,
Totius Europæ uertex, neq; mœnibus impar
Romanis, fluuiο q̄ florentissima magno
Quem mare more suo ueteres dixerunt Coloni
In te profiliisse olim doctissimus inquit
Plinius insignem fontem, qui sæpe mederi
Febri sit solitus, qualem plerumq; reducit
Tercia lux. Sed & octavia es celeberrima dicta
Cæsareo titulo illustris, summa arce refulgens
Materiam quæ præbuerit fictoribus amplam
Munere tantisper ac claronomine pollens
Omnibus ex æquo dominata est finibus istis
Dum Consanguineum Christi propellis ab urbe
De antiquitate ciuitatis Traie. ad Mosam carmē eiusdē.

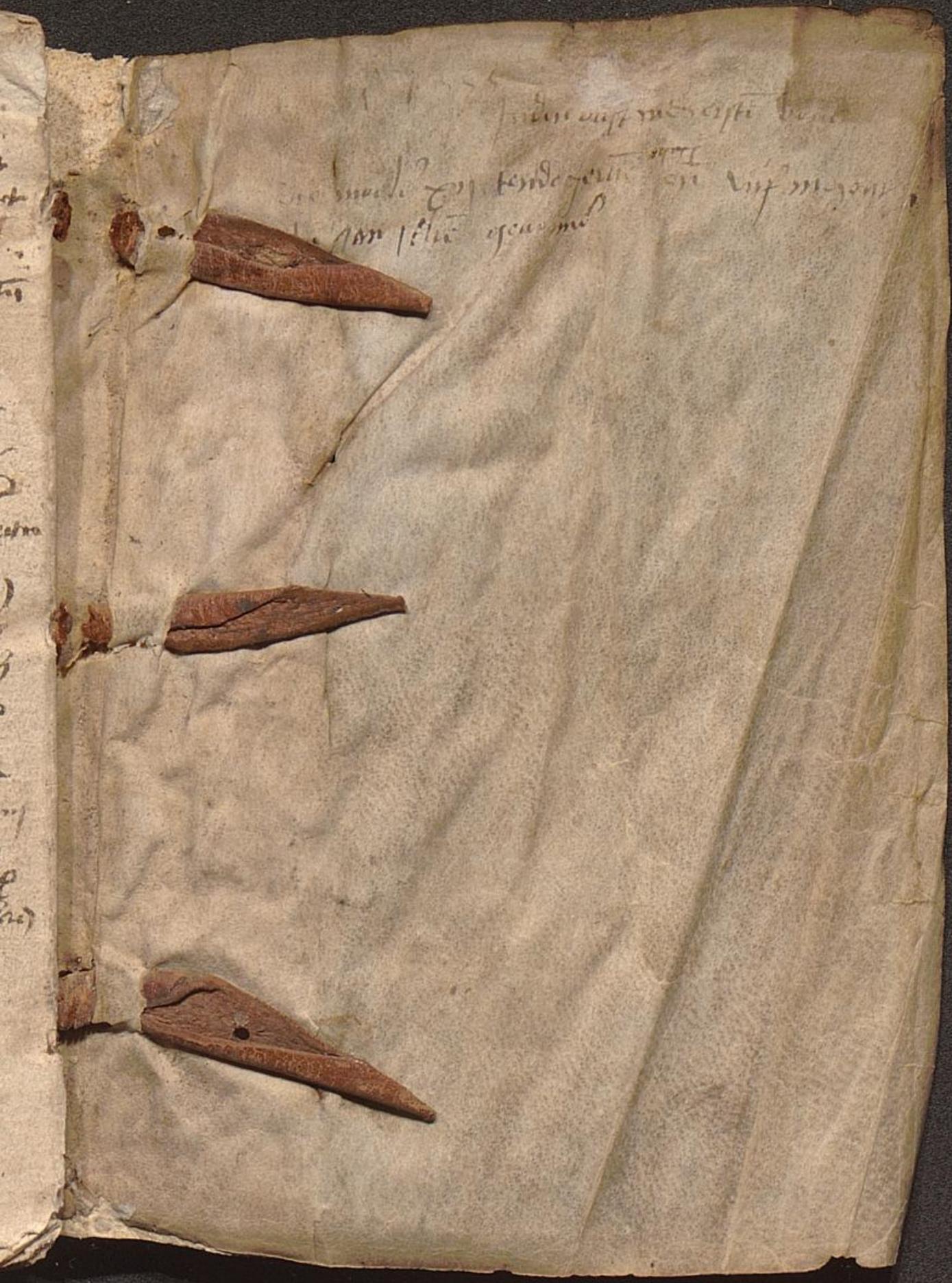
Vlius a magno deductum nomen Iulo
Imperionandum neq; munere celsus opimo:
Cum in lustrum Gallos subigendos milite & armis
Germanos q; excepisset sub iure Quiritum.
Traiectum Europæ ponte illustrauit et amplis
Turribus invictum neq; adactum robore, postq;
Colla Panophei summisit legibus ultro
Hinc clipeo perfert formosæ uirginis omen
Et quinq; in radios rutilantem lumine stellam
Mirifici cuiusuisi sunt saepetriumphî
Martii habet addictam gentem, pluq; hactenus arti
Plus ducibus, q; Praesulibus parere paratam
Quod sacra imprimis decorat Seruatus æde
Qua cathedra effulgit, nunc est regale facellum
Tot Regum, totidemq; Ducum articulata tutelis
Ut næmo effugiat, quicunq; oppugnat eandem
Deficiat næmo quicunq; tuetur eandem
De amplitudine ciuitatis Leodiæ carmen eiusdem.

SAlue mater et eximiae uirtutis alumna
Legia purpureo Lambertis sanguinetincta
Quam uerum ex uero circumfers nomine nomen?
Salutem inquam, quæ enixa viros pietate nitentes
Tot per templafoues examinatanta, tot omnis
ætatis, sexus, preciosam monilia seruas
Octo quam summa decorant collegia cultu

Dagobertus fons cordis regis usq; fortissimus armis bello
incessanter pugnare primo filio demulcere fato aspergo
Cumberna solante agnus deus lacu suscitare pugnam
velato perire

Platensis ut fidei cordis apparet ergo quod ex his datur
et Bartholomeus superius qui est ipsi liberatus ab oblatione
Agnil. non. Et huiusmodi oblationes per diea possit esse
obligata, qd' ante eorum morte. Sed ad oblationem regno p[ro]p[ter]e
q[ua]estio p[re]mierii palatio p[ro]p[ter] mons. Abacum, tunc et
et q[ui]. Iam h[ab]et p[ro]p[ter]e santo Geronimi. ipso ambo
expositi, ut h[ab]entur h[ab]entur oblationes p[er]petuae cuncte oblationes
oblationes p[er]petuae q[ui] m[od]estas ambo defuncti p[er]petuae oblationes
deorum minorum uirtutum d[icitur] oblationes, m[od]estas oblationes
tristis oblationes q[ui] p[er]petuae oblationes deinceps se
ordine et p[ro]p[ter]e p[er]petuae oblationes - p[er]petuae, q[ui] p[ro]p[ter]e
reprobata oblationes d[icitur] et p[ro]p[ter]e, palatio
omnis oblationis regni mod[us] dolens oblationis mod[us] respi[ci]ens
fatu[m] magistris, vobis et populo tuo. Interponit
est. q[ui] hoc iudicari oportet Abacum oblatio
nibus nascitur, oppositis multib[us], viximus placuisse
temp[or]is oblationes q[ui] tristis. Unde p[ro]p[ter]e
monasterio oblationes oblationes et oblationes in
tunc omni p[ro]p[ter]e ad h[ab]endum et oblationes in
tunc. Et an oblationes oblationes oblationes
vel oblationes oblationes oblationes oblationes
oblationes oblationes oblationes oblationes oblationes

1000
Johannes deo dico quod
ad ipsius pipinum & austriacam & stan-
tine & morte & casti Garanum & statu & vesti
q[uo]d dispenso auxiliis & frumentis quod
quod d'Amorim loco subrogant ad iuris
pro regno pipini aeneo capitulo
Typus secundus fugit & atque asto mo magistratus
palatii & ipse est mandator & recordator
procurator & iudicatrix pro mortuis & obitibus
ipsi, sed significatur post hanc scripturam & eadem
ad eius partem sub improbatione & confirmatione
placuisse pipini regnum (et hoc) procuratio
pro his sub pipini, tunc & finis & & of them
trium maledicentia non habent ipsorum
probandum & improbationem palatii o.
tunc quod significatur ambion solitus & ut
nisi fiduciam & illo iustitia fuit credita ad id
sed si filius regnum & regnum & regnum
regnum & tunc & illo iustitia fuit significatum
tunc publice regnum & id est illibet regnum
pipini tunc sic quis faciat & illo
regnum & aliquid faciat nec id est
tunc nisi platea regnum pipini & regnum
Regnum & tunc

10

Th
5016